

SÖZCÜKTE ANLAM - YAKIN YA DA EŞ ANLAMLI SÖZCÜKLER

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1 ÇÖZÜMLER

1. Güven Turan adlı kişi hakkında oluşturulan öncüldeki numaralanmış parçanın ilk cümlesinde geçen “ayaküstü tutulmuş notlar” ifadesi bize “ivedilikle, aceleyle, kısa sürede” anlamları vermektedir. Bilindiği gibi Türkçede sözcüklerin sözlükte yazan anlamları dışında bir de kullanılış anlamları vardır. Burada da bu durum söz konusudur.

Cevap A

2. Türkçede sözcüklerin temel anlamlarına bağlı olarak kazandıkları anlamlar vardır. Bunun yanında aynı anlama gelen sözcükler de kullanılır. Aynı ya da eş anlamlı dediğimiz sözcüklerden biri Türkçedir ama diğeri başka bir dilden dilimize gelmiştir. Öncüldeki parçada bilim ve toplum hayatındaki gelişmelere bağlı olarak şairlerin de kendi şiir sözlükleri olduğundan ve bunu geliştirme zorunluluklarından söz edilmekte. Öncülde geçen “şairlerin kendi şiir sözlüklerini genişletmesi” sözüyle anlatılmak istenen de parçaya göre “Yeni imgelerle anlatımını güçlendirmesi” olur.

Cevap C

3. Halk arasında evin gözü sözü “oda” anlamında kullanılır ama parçayı okumadan bu cevabı vermek bizi yanıltır. Çünkü sözcüklerimiz cümlelerde, parçalarda başka anlamlarda da kullanılmaktadır. Öncüldeki parçada “Mekânın Poetikası” adlı bir eserden söz edilmekte ve bu eserde ev bir mutluluk mekânı olarak anılmaktadır. Parçaya göre pencerede ışık varsa orada hayat vardır. Buna göre cevap “canlılık” olarak ortaya çıkar.

Cevap A

4. Pek çok sanatçının sıradanlaşmak korkusu yaşadığı ve çoğunlukla anlaşmanın sıradanlaşmak olmadığı ifade ediliyor öncülde. Bu arada ilk cümlede geçen “çoğunluğu yok saymak” sözüyle anlatılmak istenen soruluyor. Çoğunluk, yarından bir fazlasıdır. A, B, D, E seçeneklerinde çoğunlukla ilgili bir kavrama yer verilmemiş ama C seçeneğinde geçen “geniş kitleleri görmezden gelmek” ifadesi bizim cevabımız olmaktadır.

Cevap C

5. Yeraltı kavramı toprağın altından çok, gizli ve karanlık işleri anlatmak için kullanılan bir sözcüktür. “Edebiyatın yeraltı haritası olma” sözü de öncüldeki parçada dergiler için söyleniyor. Ardından da dergilerde ilk ürünleri yayımlanan gençler gündeme geliyor. Bu durumda cevabımız da B seçeneğindeki “Gizli

yeteneklerin gün ışığına çıkmasına olanak sağlama” ifadesi olarak ortaya çıkacaktır.

Cevap B

6. Türkçemizin kime ya da kimlere göre zor olduğunu ortaya koymaya çalışan bir tartışma parçası öncül olarak verilmiş. Her dilde ortak noktalar olması yanında ortak olmayan özelliklerin dillerin kişiliklerini meydana getirmesinden söz ediliyor. Ortak olmayıp belli dile ait olma da özgünlük ya da o dile özgü nitelikler taşıma olur.

Cevap B

7. Sanatçı Hilmi Yavuz’un başka bir sanatçı Behçet Necatigil hakkında söylediği “odası dünyadan büyük şair” sözüyle Behçet Necatigil ile ilgili olarak vurgulanmak istenen soruluyor bize. Evler Şairi olarak bildiğimiz Behçet Necatigil için kullanılan bu söz ile A seçeneğindeki “Duygu ve düşünce dünyasıyla dış dünyanın sınırlarını aştığı” vurgulanmaktadır.

Cevap A

8. Bir parçada altı çizili sözler varsa o bölüm önemlidir. Buradaki o sözün anlamını sözcük anlamıyla değil de parçada kazandığı anlama göre değerlendirmek gerekir. İnsanlara acıklı konular anlatmanın zorluğu, güldürmeninse kolay olduğu öncülde belirtiliyor. Ardından da “Acıklı anlatılarda okurun mesafeli bakışlarını delip içeri girmek neredeyse imkânsız.” deniyor. Bu cümlede geçen “mesafeli bakışlarını delip içeri girmek” sözünün altı çizilmiş. Parçaya göre insanların acıklı şeylere ilgilerinin az olması belirtildiği için okuru “anlatının içine çekmek” cevaptır.

Cevap B

9. Bir şeyin çoğalması, nicelik olarak sayısının artmasıdır. Öncüldeki parçada 1930’lu yıllarda kitapları yayımlanan birçok şairin adının unutulmasından söz ediliyor. Burada ince bir eleştiri de var çünkü o yıllarda yayımlanan kitaplardan serbest şiir tarzında olanların büyük kısmının Nazım Hikmet’in şiirlerini çoğaltıcı özellikte olması da dile getiriliyor. Bu da diğer şairlerin özgünlük yerine Nazım Hikmet şiirlerinin benzerlerini meydana getirdikleri anlamını çıkarır.

Cevap C

10. Günümüzde sıkça kullanılan “öykünme” sözcüğü, birini ya da bir şeyi taklit etme anlamı taşır. Öncüldeki parçada da öykünme sözcüğünün altı çizilmiş ve bu sözcüğün anlamca karşılayabilecek bir kullanım sorulmakta. A seçeneğindeki “Genç insanların, kişiliklerini oluştururken özellikle saygı duydukları bir kişiliği

taklit etme eğilimi göstermeleri olduğandır.” bu cümlede geçen “taklit etmesi” ifadesi cevabımız olur.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - MECAZ ANLAMLI SÖZCÜKLER

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen koparak bir cümlede kazandığı anlama mecaz denir. Öncüldeki altı çizili sözcüklerden olan "filizlendiği" önem kazandığı, "canlanan" tanınan, "parlattığı" öne çıkardığı, "taçlandırdığı" beğenisinin sağlandığı anlatılmaktadır. Bu durumda bu sözcükler mecaz anlamda kullanılmıştır.

Cevap E

2. Anadolu'nun değişik yerlerinde "katmer" tatlı ya da ekmeğin türüdür. Kat kat olduğu için bir şeyin artması, çoğalması anlamıyla da halk arasında "katmerlenmek" sözü sıklıkla kullanılır. Öncüldeki parçada da mutluluğun katmerlenmesi anlatılırken "çoğalması" ifade edilmektedir.

Cevap A

3. Sanatçı Sina Akyol konulu bir öncül var. Öncülde geçen, "Dizelerinde avazı çıktığı kadar susmak" sözüyle de arada boşluk bırakma sözünden yola çıkarak, "Anlamı oluşturmada okurun da sorumluluk almasını sağlamak" ifadesi anlatılmaktadır.

Cevap A

4. Sözcüklerin temel ve yan anlamlarından tamamen uzaklaşarak kazandıkları yeni anlama mecaz adı verilir. Biçim bilgisine ulaşmaktan söz edilen öncüldeki parçada geçen "arkada kalanı görmek" söz öbeği de bu kapsamdadır. Öncüle göre arkada kalanı görmek sözüyle anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilmiştir: "Satırlar arasına gizlenmiş olanı keşfetmek". Saklanmak kavramı sözcükler ya da anlam için olamaz.

Cevap A

5. Öncülde temiz içme suyuna ulaşmak ve dünyada birçok insanın bu konudaki sıkıntısı dile getirilmekte. Bir çalışmaya göre sudaki bakterilerin neredeyse tamamını yok eden bir cihazdan da söz ediliyor ve ardından da "bu durum" sözünün altı çiziliyor. "Bu durum" sözüyle parçaya göre anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilen "suyun arındırılmasını sağlayan aracın geliştirilmesi" olur.

Cevap A

6. Oldukça uzun bir parça verilmiş öncül olarak ve bu parçada "her dedektif büyütecini farklı bir açıyla tutar." sözünün altı çizilmiş. Dedektiflerin çalışmalarından söz ediliyor öncülde. Bir parçada "farklı, değişik, yeni, benzemeyen" gibi ifadeler varsa bu bizi özgün olmaya götürür. Bu durumda cevabımız da "özgün bir tarza sahip olmak" olur.

Cevap A

7. Sözcüklerin yalnız başınayken temel anlamda olduklarını biliyoruz. Ancak sözcükler bu anlamlarını parçada tamamen kaybederek mecaz anlam kazanabilir. Özellikle söz öbekleri mecaz anlam için uygundur. "Biz ve özellikle bizden sonraki kuşaklar metne daha yakın yaşıyoruz. " şeklinde başlayan öncüldeki parçada geçen "metne daha yakın yaşamak" sözü de mecaz anlamdadır. Parçada "tarladan bahsettiğimizde gerçek tarladan değil okuduğumuz metinlerdeki tarla imgesinden" ifadesi de bizi D seçeneğindeki "Gerçek hayatı edebî eserlerden öğrenmek" ifadesine ulaştırır.

Cevap D

8. Birden fazla sözcüğün geçici bir durumu anlatmak için oluşturduğu söz öbekleri deyimler olup bunlar genellikle mecaz anlam kazanmıştır. Öncülde geçen "cebinde akrep var" cımrı, "görmüş geçirmiş" tecrübe ve iyi günler yaşamayı, "helal süt emmiş" güveni, "hinoğlu hin" güvenilmezliği anlatır. Ancak "paraya kıymak" sözüyle "savurganlık" değil de "gerekliyen para harcamak" anlamındadır.

Cevap E

9. Öncülde gerçek eleştirinin amacından söz ediliyor ve bu esnada olmaması gereken durumlar da belirtiliyor. Son cümlede de "Edebiyat çevrelerindeki güncel kıpırdanışlara değil, felsefi bir temelden hareketle edebiyat olaylarına eğilir bu tür eleştiriler." denirken "Edebiyat çevrelerindeki güncel kıpırdanışlara değil" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle anlatılmak istenen soruluyor. Güncel olan kalıcı değildir, unutulma özelliği vardır. Bu da bizi "Sanat dünyasındaki kısa süreli yönelimler" olmaktadır.

Cevap C

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Meşale karanlıkları aydınlatmak için kullanılan bir araçtır. Öncüldeki metnin ikinci cümlesinde geçen "Türk mimarlığının meşalesi" söz öbeğinde ise meşale sözcüğü gerçek anlamından tamamen koparak mecaz anlam kazanmıştır. Burada bu sözcük yol gösterici kişi anlamındadır.

Cevap B

2. "Kelimelere ruhunun çekicini indirmeyen şair, gerçek sanatçı olamaz ve kalıcı eser bırakamaz." öncül cümlesindeki "kelimelere ruhunun çekicini indirmeyen şair" sözünde çekici sözcüğü gerçek anlamda değildir ve mecaz anlam kazanmıştır. Seçeneklere de baktığımızda bu sözle "sözcüklere duygularını yansıtmaktan uzak duran" sanatçılar anlatılmaktadır.

Cevap A

3. Halay insanımızın en yaygın eğlencelerindedir. Ancak halay çekmek için geniş alanlar gerekmektedir. Öncülde verilen "Bir edebiyatçı, şiir yazmayı telefon kulübesinde halay çekmeye benzetmiş." cümlesindeki "telefon kulübesinde halay çekmek" sözüyle şairlerin, diğer türlerde yazanlara göre daha az sözcük kullanma durumları ve az sözcükle çok şey anlatmaları gerektiği anlatılmaktadır.

Cevap B

4. Yaşanan zamana bağlı olarak insanların zevkleri, düşünceleri de değişmekte. Öncülde de İstanbul'da eski Türk müziğine karşı ilginin azalması, eski müzisyenler ve eserlerinin eskisi kadar dinlenmemesi üzerinde duruluyor. Hatta insanların eski eserlerin sözlerini anlamakta zorluk çektikleri bile gündemde parçaya göre. Son cümlede geçen "o dönemin duyuşunu deyiş hâline getirme" sözüyle de duyguları özlü olarak dile getirme anlatılmaktadır.

Cevap A

5. Sözcüklerin gerçek anlamlarından tamamen uzaklaşması ve özellikle de soyut durumları somut sözcüklerle anlatma durumuyla mecaz anlam ortaya çıkar. Öncüldeki parçada geçen "taş çıkartacak işler ortaya koyma" sözü de tam bir mecaz örneğidir. Burada taş ya da çıkarma kavramları anlam kaybederek "çok başarılı eserler ortaya koyma" anlamı kazandırmıştır söze.

Cevap A

TEST – 3

ÇÖZÜMLER

6. Sanatçıların uğraşlarından, yaptıklarından öncülde söz ediliyor. Bir kişinin sanatçı olmak uğruna "sahne tozu yutmaya heveslenmesi" de o kişinin sanatçı olmak için meraklanması, içinde istek duyması" anlamıyla karşımıza gelmektedir.

Cevap A

7. Günümüzdeki kültür dünyasında bulunan olumsuzluklardan öncülde söz edilmekte. Bu olumsuz ortamda "kişinin kendi sesini bile duymadığı" şeklinde ifade edilen günümüz kültür dünyasında kalıcılığın zor olmasından söz edilmekte. "Kişinin kendi sesini duyamaması" sözüyle de öncülde "kültürle uğraşanların, çoğunluğun içerisinde kendini ifade edememeleri" anlatılmaktadır.

Cevap E

8. Öncülde : "Felsefi kavramları anlamının en iyi yolu, sözcüklerin sağduyusuna seslenmektir." cümlesi var. Bu cümlede geçen "sözcüklerin sağduyusuna seslenmek" sözüyle de doğru ve güvenilir bilgiler içermesi anlatılmaktadır. Sağduyu sözcüğü mantık anlamına geldiğine göre burada yanlış söz konusu olamaz.

Cevap C

9. Fen bilimleri ve sosyal bilimleri karşılaştıran öncüldeki parçada Merih'ten gelerek ülkemize yerleşen birinin ülkemiz insanlarını gözlemesi, cuma günü cami ve bankaya yoğunlaşma üzerinden örneklenerek anlatılıyor. Fen bilimlerinde anlatım, sosyal bilimlerde anlama kavramları, öncüle göre önemli. Parçaya göre "dıştan bakan" sözü de içine girmeyen, gözleyen, yorum yapmayan, sorgulamaya çalışmayan" anlamlarındadır ama "sorun yaratma" anlatılmak istenmez bu sözle.

Cevap E

10. Yeni tarih anlayışında kahramanların değil de uygarlıkların öne çıktığından öncülde söz edilmekte. Bu anlayışa göre "kahraman öldürülmüş" olup macera azalmıştır. "Kahramanı öldürmek" sözü de öncüldeki parçaya göre büyük liderlerin, öncü kişilerin rolünü öne almamak ve geri plana atmak.

Cevap D

11. Sezen Aksu ve onun bir albümünden söz ediliyor öncülde, ardından da Mabel Matiz gündeme geliyor. Öncüldeki "gözünün gördüğüyle gönlünün bildiği bir olmayan" sözünün de altı çizilmiş. Parçada bu sözle anlatılmak istenen de C seçeneğinde verilmiştir: "Arzuları ile gerçeklik arasındaki çatışmanın ortasında sıkışıp kalanlar" çünkü gözünün gördüğü gerçekler, gönlünün bildiği arzuları karşılamaktadır.

Cevap C

1. Aşkın nörobiyolojisi alanında çalışmakla ilgili olan öncüldeki parçada insan beyninin âşık olduğu kişiyi ödül olarak değerlendirmesi gündeme geliyor. Devamında da tanıma evresindeyken karşımızdakinden gelen bir bakış, gülümseme ya da bir sözün bizi mutlu ederek bir tohumdan ormanlar yeşertmesini sağlaması ifade ediliyor. Buna göre bir tohumdan ormanlar yeşertmesi de küçük bir şeyi çok fazla çoğaltmak ya da küçük bir işaretten sevgi adına büyük anlamlar çıkarmak anlamları öne çıkarıyor.

Cevap C

2. Bir bilim insanının ortaya konan bazı şeyleri, onları ortaya koyanlar olmasaydı da başkalarının ortaya koyabileceğini dile getirmesiyle başlayan bir öncül var. Bilim ve sanat hakkındaki bazı düşüncelerin irdelenmesinden sonra öncülde "rakam sırasıyla boyama" kavramıyla bu durumu bilim sosyologlarının ifade etmesi açıklanıyor. Burada geçen rakam sırasıyla boyama sözü de parçaya göre bilimin ardışık bir dize biçiminde ilerlemesi özelliğini vurgulamaktadır. Çünkü tüm metinde bilim ve sanat kavramları arka arkaya değerlendiriliyor.

Cevap B

3. Yazarların eserleriyle özgün (benzersiz) olmalarından söz ediliyor öncülde. Bu arada özgünlüğe ulaşmak için de esere bir başkasının ışığını düşürmek gerektiği de belirtiliyor. Esere bir başkasının ışığını düşürmekle anlatılmak istenen de eserin özgün yapısını anlayabilmek için başka eserlerle karşılaştırılması gerektiğidir.

Cevap D

4. Öncüldeki parçada insanın kendi varoluşunu algılayabilmesine giden yolun kişinin kendini nasıl var edemediğini keşfetmesiyle açılmaya başladığı dile getiriliyor. Devamında da "olmak, yapmaktan önce geliyor" sözünün altı çizilerek bu sözle parçada anlatılmak istenen soruluyor. Parçaya göre bu söz "insanın varoluşunu bir şeyler yaparak değil de kendine dair farkındalık geliştirerek tamamladığı anlamındadır.

Cevap D

5. Bir kişinin kendini aşırı beğenmesi hatta kendi kendine sevdalanması narsisizm denir. Öncülümüzün ilk cümlesinde "İnsanın sadece olumlu özellikleriyle kendini kabullenmesinden daha trajik bir şey yoktur." ifadesi de mükemmel olduğuna inanılan yeniliklere ve değişimlere kapalı olması anlatılmaktadır.

Cevap E

6. Picasso ve onun kariyerinde önemli bir dönüm noktası olan bir durum anlatılıyor öncülde. Benzeri olmadığına inanılan sanat eserlerini karikatürize etmektir bu. Ancak bunlar basitleştirme ya da şaka değildir, tam olarak ustalıktır. O sanat tarihi hakkında bazı düşünceleri vurgulamak için bunları yapıyor. Ardından da sorduğu soru: "Halktan biri, kralın yaptığını yapabiliyorsa soyluluğun ne anlamı var?" Bu soru cümlesinin altı çizilmiş ve parçaya göre bu cümleyle, "Tekrar edilebilir sanatsal üretimin ayrıcalıklı kabul edilmesi beklenemez." ifadesidir.

Cevap A

7. Ticarete ilk kez Sümerlerin mal veya hizmet karşılığında arpa kullanmasının anlatılmasıyla başlayan öncülümüz. Ardından da arpanın para yerine kullanılmasından söz ediliyor. Lidyalıların para kullanma süreci de anlatılıyor. Paranın gündelik hayatın vazgeçilmez unsuru olması da, "insanlar, kolektif imgelem ve varsayımın icatlarına inanmanın getirdiği konfor ve iktidarı" şeklinde açıklanıyor. Burada, "kolektif imgelem ve varsayımın icatlarına inanmanın getirdiği konfor ve iktidarı" sözünün altı çizilmiş. Bu sözle parçada anlatılmak istenen de, "Bire toplumsal sözleşmeye dönüşen buluşların insana bağlı olduğu düşünülen güç ve rahatlık" olur.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Fiziksel olarak yapılan bir aşı belli bir hastalığa karşı kişiye dayanıklılık gücü verir, kişinin o hastalığa karşı direncini artırır. Çocuk kitapları yazarı Kemalettin Tuğcu'nun eserleriyle okura acı aşısı yapması da kitaplarıyla acılara, zorluklara göğüs germe becerisi kazandırmak olur.

Cevap A

2. İnzivaya çekilmek; bir kenara çekilmek, hiçbir şeyle ilgilenmemek anlamı verir. Öncüldeki parçada da arka arkaya başarılı filmler çeken ama sonradan sessizliğe çekilerek "inziva" süreci yaşayan birinden söz ediliyor. Bu durumda "inziva" sözcüğü de "kabuğuna çekilerek" anlamıyla C seçeneğinde verilmiş oluyor.

Cevap C

3. Yazar aslında öncülde başkasını anlatır gibi yaparken kendini anlatıyor. Karanlığın hacmini ölçüyor ama dünyanın uğultusuna kelime arıyor. "Dünyanın uğultusuna kelime aramak" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle anlatılmak istenen de "yaşamın derinliğini ve karmaşasını uygun bir söylemle ifade etmek" olur.

Cevap A

4. Yazarların yazdıklarına kendilerini katmaları ya da katmamaları zaman zaman tartışma konusu olur. Öncüldeki "Öykülerinde yazarın sesi oldukça yüksek, öyle ki olayın içindeki kişilerin seslerinde de o ses tonunu hissediyorsunuz." cümlesinde "yazarın sesi oldukça yüksek" sözünün altı çizilerek bu durum dile getirilmiş. Yani yazar esere gereğinden fazla müdahil olmaktadır.

Cevap B

5. Ünlü matematikçi Alan Turing tarafından tasarlanan Turing Testi öncülde anlatılıyor. Bir başkasının zihninden geçenleri algılayabilmekten söz edilerek: "Ötekinin zihni söz konusu olduğunda su yüzüne çıkan göstergeleri okumamız gerekir." cümlesinin altı çizilmiş. Altı çizili bu sözle anlatılmak istenen de parçaya göre "başkasının zihinsel niteliklerinin ancak bazı ipuçlarından hareketle çıkarılabildiği" olarak E seçeneğinde verilmiştir. (su yüzüne çıkan göstergeleri okumak=bazı ipuçları)

Cevap E

6. Sosyolojinin politikanın güdümünde olması suçlamasıyla öncülümüz başlıyor ve sosyologların pek çok bilim insanından farklı olarak konuya "hem dâhil hem de müdahil" olmasının doğruluğu belirtilirken bu sözün altı da çiziliyor. Parçaya göre bu sözle de "İlgilendiği sosyal yapının bir parçasıdır ve onu etkilemektedir." cümlesiyle A seçeneğinde anlatılmak istenmiştir.

Cevap A

7. Günümüz dünyasında kişinin tek başına kalma durumunun korkunçluğu öncülde dile getiriliyor. Teknolojik cihazların insanı kendine bağladığı ve bir açıdan insanın arkadaşı olduğu da anlatılıyor ama insanlar kalabalıklar içerisinde yalnızlık çekmekte. Hatta evlerde bile insanların sınırlı etkileşim içinde birliktelik yaşamaları da "salata tabağı evlerde" sözünün altı çizilerek anlatılmaktadır.

Cevap A

8. Olaylara ve dünyaya sözcüklerin gözünden bakmakla fotoğraf makinesinden bakmayı farklı gören bir karşılaştırma parçası öncül olarak verilmiş. Parçada olayı sözcüklerle anlatabilmeyi başaranların kelimenin anlam gücüne sahip oldukları savunuluyor. "Sözcüklerin gösterebileceklerini bilenler, hiçbir anı sabitlemeye ihtiyaç duymazlar." sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulduğuna göre A seçeneği cevap olur: "Yaşamı ve anlatılanları bir fotoğraf karesine sığdırmaya çalışanlar, kelimelerin ifade gücünden yoksun kişilerdir."

Cevap A

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Tiyatro sanatçımız Genco Erkal ve onun sahnelediği bir oyundan öncüldeki parçada söz ediliyor. Onun ülkemizdeki ilk tek kişilik oyunu 27 yaşında sahnelediği ifade edilirken aynı oyunu değişik yıllarda sahnelediği de belirtilmiş. 77 yıl yaşayan bu sanatçının hâlâ genç ama 77 yıl yaşamış bir 27 yaş olarak anılması da bunca yıla dayanan tiyatro birikimini genç gibi enerjisiyle birleştirip yansıtması anlamına gelmektedir.

Cevap B

2. Öncüldeki cümlede gerçek yalnızların başkalarını terk edilenler değil de "kendi çölünü (yalnızlığını) panayırlara (kalabalıklara) sürükleyenler" olduğu anlatılırken altı çizili olan "kendi çölünü panayırlara sürükleyenlerdir" sözünüle kişinin yalnızlığını kalabalık ortamlara taşımak" durumu anlatılmaktadır.

Cevap D

3. Nabız canlılığı ölçüsüdür. Bir parçada altı çizilen sözler de özellikle önemi belirtilen kelimelerdir. Öncüldeki parçada geçen "cümlelerimizin nabzını kuvvetlendiren" sözünün de altı çizilmiş. Öncülü değerlendirdiğimiz zaman da bu sözün "ifadelerimizi canlandırarak onları etkili kılan" anlamına geldiğini göreceğiz.

Cevap A

4. Bir şeyin enflasyona uğraması, normal değerinin azalmasıdır. Öncülde geçen "enflasyonu nedeniyle milyonlarca sıfırla şişmiş bir kavrama dönüşüyor." sözü de parçada "popülerliği ve yanlış kullanılması nedeniyle asıl anlamını yitirdiği ve içinin giderek boşaltıldığı" anlamını vermektedir.

Cevap D

5. Bir şey normal olarak yoktuştan aşığıya doğru yuvarlanır. Öncüldeki parçada sinema ve onun katı gerçekleri bile şiirsel bir dille yansıtması üzerinde durulurken "taşların yokluğu yukarı yuvarlanabilmesi" sözünün altı çizilmiş. Bu sözle vurgulanmak istenen de öncüle göre alışılmış ve beklenen durumun dışına çıkmak olur.

Cevap E

6. Herkes zamanla sevdiklerinden uzağa yani gurbete gitmiştir bir sebeple. Gurbet herkese ve her zaman aynı anlamı da vermez. Kimilerini ağlatan bu kavram, kimileri için doğal bir davranış olur. Günümüzdeyse gurbete çıkmak yerine bir şehirden başka bir şehre gitmekten söz edildiği öncülde belirtildiğine göre cevabımız "zamanla bu kelimenin değişik şekillerde değerlendirilmesi" olur.

Cevap E

7. Olan bir şeyi bulmak keşiftir ama olmayan bir şeyi bulmak icattır. Öncüldeki parçada Akad dilyle yazılan Ninive tabletlerindeki uzun bir şiirden söz edilmekte. Ardından da Homeros gibi gerçekten yaşamış ve bunları yazmış bir ozan olabileceği belirtilen Sin Lekke Unnini adı gündeme gelerek "edebî bir icattır" sözünün altı çiziliyor. Öncülü değerlendirdiğimiz zaman bu sözle anılan sanatçının "ozan" olduğu karşılanmak istenmiştir.

Cevap A

8. Yenmek ve yenilmek kavramlarının gündeme geldiği bir öncül parça var. Bu parçada yendiğimiz anda karşılaştığımız kimi olumsuz durumlar gündeme getiriliyor ve ardından da: "Galibiyet yabancılaştırıcı bir yolculuktur, insan evine kaybedince döner." cümlesinin altı çiziliyor. Bu cümlenin ilk bölümü de galibiyetin olumsuz yanlarını karşılamak için kullanılırken ikinci bölümde "insan

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KİTAPLARI

evine kaybedince döner" şeklinde "kaybedilen mücadelelerin insanın kendisini tanımmasını ve farkındalığının artmasını sağladığı" anlatılmak istenmektedir.

Cevap D

TEST - 3

ÇÖZÜMLER

1. Bir parçada altı çizili söz olduğunda o sözün sözlükteki anlamına değil de parçada kazandığı anlama bakarız. Bunun için de parçayı dikkatli ve doğru okumak gerekir. Öncüldeki parçada kurmaca eserde önemli olanın hayaller olduğu belirtiliyor ve yazarın hayal gücünün metnin motoru gibi çalışması gündeme getiriliyor. Bir mekanik aleti çalıştırmanın motor olduğu da düşünüldüğü zaman "yazılan metnin motoru" altı çizili sözü bize "kurgusal dünyanın işler duruma gelmesini sağlama" anlamı vermektedir.

Cevap B

2. Günümüzde yaşayan sokak çocuklarıyla Kemalettin Tuğcu romanları arasında bağ kuran öncüldeki parçadaki "yuvadan uzak düşen" sözü ailesinden ayrı olan, "ayakta kalma" yaşam mücadelesini kazanma, "kovboy filmlerine sığınan" o filmlerde kendinden parçalar bulan, "kaderi yenebilmek" de yaşam mücadelesinde istediğine ulaşabilmek anlamlarındadır. Öncüldeki "yük taşıyarak" sözü ise gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

Cevap A

3. Söz oyunlarını kullanmayan bir şairin şiirleri öncülde öne çıkarılıyor. İçten geldiği gibi, konuşur gibi şiirleri olan bu şair övülürken "sözün balını bulup çıkarmak" sözünün altı çizilerek bu sözün anlatılmak istediği soruluyor. Seçeneklere baktığımızda bu sözle anlatılmak istenenin de B seçeneğinde verilen "kurduğu şiir diliyle güçlü bir deyişe ulaşmak" olduğu anlaşılır.

Cevap B

4. Makyaj, genellikle var olan eksikleri gidermek, saklamak için yapılır. Öncüldeki parçada da "transgresif kurmacanın Batı toplumunun makyajını silmesinden bahsedilirken "makyajını silmiştir" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Seçeneklere baktığımızda C seçeneğinde verilen "toplumun gerçek yapısını gözler önüne sermek" bu sorunun cevabı olur.

Cevap C

5. Günümüzdeki tüketim toplumunun genel yapısı öncüldeki cümlede dile getiriliyor. İhtiyacımız olan malları tüketmemizin dışında "sadece istediğimiz için sahip olduğumuz"

birçok malı tükettiğimiz de anlatılıyor. Öncülde "sadece istediğimiz için sahip olduğumuz" sözünün altı çizilmiş ve bu sözde geçen mal ve hizmetlerle ilgili anlatılmak istenenlerle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Seçeneklere baktığımız zaman B seçeneğindeki "ihtiyaçları olmasına rağmen bunları tükettikleri" açıklaması cevabımız olur.

Cevap B

6. Duvarlar birinci olarak engeldir, ikinci olarak sınırları belirlemeye yarar. Öncüldeki cümlede sözlük hazırlamanın zor yanlarından söz edildikten sonra "söz duvarlarıyla kuşatmakla" sözünün altı çizilmiş. Bu sözle sözlüklere yönelik olarak anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilen "tanımsal sınırlar koyulduğu" ifadesidir.

Cevap A

7. Yeteneğini, yapabileceğini bilmeden ve kendine güven eksikliği yaşayan kişilerden öncülde söz ediliyor. Bunun yanında aşırı özgüven sahibi olanlar da gündeme getiriliyor. Öncülde altı çizili olarak verilen "içbükey veya dışbükey aynada değil, düz aynada bakmak" sözüyle de özgüven eksikliği, fazlalığı değil de insanların kendilerini gerçekçi bir tutumla değerlendirmeleri ifade edilmiştir.

Cevap D

8. Ülkemize çok uzak bir coğrafyadan, Malezya'dan bir şairden öncülde söz edildikten sonra valiye yazılan ütopyik denebilecek bir mektup da dile getiriliyor. Doğanın korunması ana konu bu öncülde ve öncülde gönderilen her validen "yanlış adres diye geri dönmeyeceğinden" sözünün altı çizilerek emin olduğu belirtilmiştir. Altı çizili bu söz her valiye gittiğine göre belirtilen sorunun bir ilde değil, ülkenin pek çok kentinde olduğu ortaya çıkar.

Cevap E

9. Farlar daha ileriyi net olarak, açıkça görmemizi sağlar. Öncüldeki parçada şiir anlayışında ortaya çıkan değişimleri "dönemeç" olarak adlandıran bir şairin 1963 yılından sonra "şiirin farlarını kıstım" diye ifade ettiği değişimin altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Öncülün devamında yanı karlılıkta da görülen bazı durumlar dile getirilmiştir. Buna göre D seçeneğinde verilen "belli bir tarihten sonra daha kapalı bir şiire geçtiği" cevabımız olur.

Cevap D

10. Boyut kavramının matematik kökenli olmasıyla başlıyor öncül. Ardından da bu kavramdan sosyal bilimcilerin de yaygın olarak yararlandığı belirtiliyor. Öncülde altı çizili olarak verilen: "sosyal bilimcilerin var olan

kavramlara özgürlük atfetmesini" sözünün sosyal bilimcilerle ilgili olarak anlatılmak istediği D seçeneğindeki, "Kavramların anlam dünyasını genişletmeye açık olmaları" sözüdür.

Cevap D

TEST - 4

ÇÖZÜMLER

1. Felsefeden ve tesisatçılıktan öncülde söz ediliyor. Basit bir felsefeyi beğenen, başarılı bir tesisatçılığı beğenmeyen toplumlarda iyi tesisatçılık ve felsefenin olamayacağı ifade edildikten sonra "Seçkinliği çıktılarda aramak yerine girdilere sabitleyen" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili sözle anlatılmak istenen de seçeneklere göre: "ortaya çıkan sonucun niteliğinden çok, mesleğin ve kişinin statüsünü önceleyen" olarak A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap A

2. S. T. Coleridge adlı kişinin okuma tutkusunu öncülde gündemde. Öncüle göre onun ölümüyle "tek insanlık bir yaşam bakiyesinin baş edemeyeceği kadar fazla kitap birikmiş." denirken "tek insanlık bir yaşam bakiyesi" sözünün de altı çizilmiş. Öncüldeki parçaya göre altı çizili bu sözle anlatılmak istenen de E seçeneğinde verilmiştir: "İnsan ömründe bilgiye ve okumaya ayrılabilen en uzun süre."

Cevap E

3. "İnanılmaz ölçüde bir yalnızlık içindeyim." demişti. Evet, bu, yazarlardan beklenen bir yakınma. Yalnızlıkla yazı kol kola gezer çünkü. Öncülde bu parça verilmiş ve öncüle göre altı çizili olan sözle anlatılmak istenen de bunların kol kola olmadıkları dolaylı "yazma isteğinin yalnızlıktan doğması" olur.

Cevap C

4. Caz şarkılarının doğaçlama ve özgün yapısından söz edilen öncüldeki cümlede bu tür parçaların "konfeksiyon" şarkılar olmadığı konfeksiyon sözcüğünün altı çizilerek verilmiştir. Konfeksiyonda belirli kalıplar şeklinde seri üretim olabildiğine göre belirli bir kompozisyona göre yeniden üretilebilmesi ifadesi de cevabımız olur.

Cevap E

5. Arjantin doğumlu Borges hakkında bir öncül parça verilmiş ve bu parçadaki "manevi bir yurdu yoktur" sözünün altı çizilmiş. Zaman ve mekân dışında düşsel ve sembolik dünyalar yaratan Borges ile ilgili bu sözle anlatılmak istenen de C seçeneğinde verilmiştir: "İmge dünyasının yerel bir kaynaktan beslenmediği".

Cevap C

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 5

ÇÖZÜMLER

6. Öncüde verilen "Kim ne derse desin talimatı belliydi: Herkes saat sekiz olmadan çivilenecekti koltuğuna." bu cümledeki "talimat" sözcüğünün altı çizilmiş. A seçeneğindeki "ferman", C seçeneğindeki "buyruk", D seçeneğindeki "emir", E seçeneğindeki "direktif" sözcükleri altı çizili olan sözcüğün anlamını karşılar.

Cevap B

7. Sanatının ustası olmak amacı olan ve bu amaca ulaşan birinin anlayışının ve ustalığının rahatına erdiğinden söz ediliyor öncüde. Daha sonra yazacaklarının tekdüze olması da söylendiğine göre öncüdeki altı çizili söz olan "anlayışının ve ustalığının rahatına erdi" ile B seçeneğindeki "kendini yenileyememek" sözü anlatılmaktadır.

Cevap B

8. Canlılar arasındaki kan bağı; yakınlık, benzerlik, akrabalık işaretleridir. Avcı toplumlar konulu öncüde erkeklerin avcılık yaptığı, kadınların da avları topladığı anlatıldıktan sonra günümüzde bu işi yapan toplumlarla geçmişte yapanlar arasında kan bağının zayıflığı altı çizilerek verilmiş. Bu sözle anlatılmak istenen de çok az benzerlik gösterdikleri olur.

Cevap C

9. Bir sanatçının kendi çizgisini belirledikten sonra gözünün sıkça okuyucuya kaymadan eser vermesi öncüde ifade ediliyor. "Gözü ikide bir okuyucuya kaymadan" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle anlatılmak istenen de beğenilme kaygısı taşımamaktır.

Cevap E

10. Şairlerin ülkemizde çocuklar için şiir yazmaya çok önem vermesi ve onların haklarının yendiği öncüde anlatılıyor. Bu arada çocuk şiirlerinin anne sütü gibi çocuk için önemli olduğu da belirtiliyor. Buna göre "O hâlde, bu ülkede şairler olarak çocukların çok hakkını yedik." altı çizili cümlesiyle anlatılan da onlar için başarılı örnekler verilemediğidir.

Cevap B

11. Öncüde sanat için değil de para için yazan bir sanatçıdan söz edilerek "taşıdığı eşyanın ne olduğuna değil" sözünün altı çizilmiş. Bu sözle anlatılmak istenen de öncüle göre yazdığı eserlerin niteliğini önemsememek, göz ardı etmektir.

Cevap B

1. Meksika topraklarından başlayarak tüm Güney Amerika'yı kapsayan, dev ve bereketli bir coğrafya zenginliği olan neotropikal bölge öncüde gündemde. Bu bölgede yaşayan binlerce kelebek türünün renk ve desenleri anlatılırken "taklit ve kamuflaj yetenekleri" sözünün altı çizilerek bu kelekelerin özellikleri anlatılıyor. Altı çizili sözle de "kelebek bozucu renklendirme yöntemi uygulayarak . . . kanadındaki renklenmeler" ile kelekelerin yetenekleri örneklenmektedir.

Cevap D

2. Ünlü Nasrettin Hoca konulu bir öncül verilmiş. Öncüde onun sadece ülkemizde değil de evrenselde ulaşan bir tanınırlıkta olduğu anlatılırken "herkese seslenen bir dünya bilgisi olma" sözünün bu amaçla altı çizilmiş. Altı çizili bu söz de onun bilgi ve anlayışta evrensel olduğunun göstergesidir.

Cevap D

3. Bir dil ustası yazardan öncüde söz ediliyor. Ardından da dilimize katkısı anlatılırken "en kuytu kovuklarına uzanarak" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili bu sözle de dilin pek görünmeyen, bilinmeyen ifade fırsatlarını kullanabilmesi anlatılmaktadır.

Cevap A

4. Eleştirinin güvenilir olması konulu öncül parçamızda "edebiyat kuyusunun karanlıklarına ışık tutabilmek" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen sorulmaktadır. Parçayı değerlendirdiğimiz zaman da edebî eserlerde söylenenlerin içerisinde söylenmeyi açığa çıkarmak anlatılmaktadır.

Cevap A

5. Bir filminden söz ediliyor öncüde. Filmin kalıcı olması dile getirilirken izleyicinin filme kendini kaptırması, koltuğa oturup filmi izlerken kişi için dış dünyanın bitmesi de "film senin için başlar" sözünün altının çizilmesiyle ifade edilmeye çalışılıyor. Altı çizili bu sözle de her filmi değişik kişilerde değişik etkiler, izlenimler bırakması anlatılmaktadır.

Cevap A

6. Akademisyenlerin bilgiye önem vermeleri bilimsellik, buna önem vermeleri de özneliktir. Öncüdeki parçada altı çizili sözle (bilgiye değil inanca) görülen eksiklik de bilimseliktir.

Cevap D

7. Sanattan ve sanat eserinden söz ediliyor öncüdeki parçada. Sanat eserinin "kişinin kendisinde başlayıp kendinde bitmesi" sözünün altı çizilerek bireysel ve kendi sınırları içinde olma durumu anlatılmaktadır.

Cevap B

8. Ünlü öykü, tiyatro ve roman yazarımız Tarık Buğra öncülün konusu. Onun öykü yazma macerasından söz edilirken Profesör Mehmet Kaplan'ın yazdığı öyküyü beğenmemesi üzerine yeniden yazdığını ve altı çizili "çıkarıklığı olmayan ustalar" sözünde de vurgulandığı gibi doğuştan gelen bir yazma yeteneği olduğu öne çıkarılmaktadır.

Cevap A

9. Bedensel açıklık veya tokluk duygusu öncüdeki uzun parçanın konusu. Bu konuda yapılan deneyler anlatılırken şişirilmiş bir balon yutan biri de gündeme gelmekte ve onun "gözü kara" olması altı çizilerek korkmadan teorilerini kanıtlamaya çalışırken kendisini denek olarak kullanmasına dikkat çekilmek istenmektedir.

Cevap D

10. Eskilerin sıkça kullandığı "nevi şahsına münhasır" sözünün öncüdeki "Bir filmin seyirci üzerinde yaptığı etkinin arkasında, yönetmenin gerçekliği alıp nevi şahsına münhasır bir şekilde ifade etmesi yatar." cümlede altı çizilmiş. Bu söz yerine özgülük kavramı getirilebilir.

Cevap D

TEST – 6

ÇÖZÜMLER

1. İnsanın türkülerle yaşaması, her türlü duygusunu türkülerle aktarması öncüdeki parçada konu ediliyor. Ardından da altı çizilen "türkülerin görünmez heybesinde taşır" sözünün altı çizilerek halkımızın her şeyini bu türkülerde ifade ediş şeklini yansıtıyor. Altı çizili olan bu sözle de "halkın sırlarını ve yaşadıklarını saklaması" anlatılmaktadır.

Cevap A

2. İnsanın kimi durumları anlatmak için benzetmeli olarak oluşturduğu söz öbekleri vardır. Öncüdeki parçada altı çizili olan bir şeyin "helvaya dönüşmesi" de bunlardan biri olup istenen sonuca ulaşmak anlamı verir.

Cevap C

3. Batı kaynaklı edebiyat türlerinin Osmanlı edebiyatına girmesi, "ufkunda görüldüğünde" sözünün altı çizilerek belirtiliyor. Altı çizili olan bu sözle de A seçeneğindeki "ilk belirtilerin ortaya çıkması" anlatılmaktadır.

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - ALTI ÇİZİLİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KİTAPLARI

4. Kaurismaki adlı sanatçının kahramanlarından öncülde söz ediliyor. O kahramanların "dekor olduklarını bağırarak" mekânlarla uyum içerisinde olduğu da tırnak içindeki sözün altı çizilerek belirtiliyor. Bu sözle de "kurgu için tasarlandıklarını belli etmeleri" anlatılmaktadır.

Cevap E

5. Bir yönetmenin ikinci filmi olan "Oslo, 31 Ağustos" öncülde konu. Bu parçadaki "klişeleşme potansiyeli oldukça yüksek" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle film hakkında anlatılmak istenen sorulmaktadır. Klişeleşme, yeniliğe karşı bir duruş olduğundan "yenilik ve farklılığını sürdürme potansiyeli oldukça yüksek" ifadesi bu sorunun cevabı olur.

Cevap D

6. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'un önemli bir ticaret merkezi olmasını arzularının gündeme geldiği öncüldeki parçada padişahın bu amaçla yaptığı kimi çalışmalar da dile getiriliyor. Ardından da "onun hayalleriyle nefes alabilen" sözünün altı çiziliyor. Altı çizili bu sözle anlatılmak istenen de E seçeneğinde verilmiştir: İstanbul'un ekonomik anlamda hedeflenen canlılığa ulaşması.

Cevap E

7. Bir eserin meydana getirilmesinde amaç, kalıcılığı sağlayarak yararlı olmaktır. "Okur açısından, geçmişin çoktan kutsallaştırılmış metinleri güvenli birer limandır." şeklinde başlayan öncülde altı çizili sözle anlatılmak istenen de öncüle göre "çağın aşan bir ilgiye ve takdire sahip olan" şeklinde ifade edilmiştir.

Cevap D

8. Öncülde değişik anlatım tekniklerinden söz ediliyor. Ardından da "anlama makyaj yapmak" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenenin hangisi olamayacağı soruluyor. Makyajla bir şey güzelleşebilir, zenginleşebilir, değişebilir, güçlenebilir ama asla soyutlaştırılmaz.

Cevap B

9. Nostaljik bir parça var öncülde. Yazar çocukluğundan söz ediyor, ardından da "bizim bir yanımda dağlardaydı hâlâ" sözünün altı çizilerek bu sözle anlatılmak istenen soruluyor. Parçayı da okuduğumuzda dağdaki (yayladaki) yaşam anlatıldığı için "insanların yılın belli bir bölümünü dağlarda ve yaylalarda geçirdiği" ifadesi cevabımız olur.

Cevap A

10. Bir müzik grubundan öncülde söz edilirken aradan yıllar geçmesine rağmen dinlenen parçalarının varlığı da belirtiliyor. Devamında da "hayatı kısa, müziği uzun" sözünün altı çizili-

erek bu sözle anılan grup için anlatılmak istenen sorulmaktadır. Hayatının kısa olması, bir grup olduğu için çabuk dağılması; müziğinin uzun olması, eserlerinin günümüzde de dinlenmesi anlamına gelir.

Cevap B

11. Romanımız ve romancılığımız hakkında olumsuz eleştiriler var öncüldeki parçada. Devamında da bir romancımızın farkı olumlu açıdan yansıtılarak "romancılık okulundan kaçmış" sözünün altı çiziliyor. Bu sözle anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilen "roman yazma tekniğinde alışılmış kalıpları yıkması" olur.

Cevap A

12. İnsanların zamanla baş edememesi öncülde bulunan parçanın konusu. Bu parçada kişinin söylediği "ne atbaşı koşabiliyorum ne yarış önde götürebiliyorum" sözünün altı çizilmiş. Bu sözle anlatılmak istenen kişinin zamana yetişememesi ve yenememesidir. Yani zaman çok hızlıdır.

Cevap E

TEST - 7 ÇÖZÜMLER

1. Özgün kalabilmeyi başaran birinden söz edilen parçada altı çizili olan "Chopin, en çok Chopin gibi olmadığı için" sözleriyle özgün olmak için kişinin kendisine bile benzememesi anlatılmaktadır. Bu da kendisini tekrar etmemekle ilgilidir.

Cevap A

2. Almanya'nın bir şehrine gelen birinden söz edilen öncüldeki parçada bu kişinin söylediği "insan bir yere giderken bavuluna bütün hayatını koyabilse" sözünün altı çizilerek bu sözle "özlem" kavramı vurgulanmaktadır. (burnumda tütmeye başladı)

Cevap E

3. Avusturya'nın başkenti ve dünyanın en güzel şehirlerinden biri olan Viyana öncüldeki parçanın konusudur. Şehrin güzellikleri anlatılırken "Avrupa aristokrasi kültürünün işine bağlı solisti" olarak Viyana şehri görülmüş, bu sözün altı çizilerek bu sözle D seçeneğindeki "yansıtıcılığı" vurgulanmıştır.

Cevap D

4. Latin edebiyatının bir yazarının başarılı olmasından öncülde söz edilirken "rağmenlik tutkusu" sözünün altı çizilmiş ve bu sözle engel tanımazlık durumu anlatılmak istenmiştir.

Cevap C

5. Avustralya'daki büyük alışveriş merkezinin birinde yapılan bir araştırma ve bu araştırmada farklı kesim insanların bu merkezde karşılaşmaları öncülde gündemde. Harcayacak parası bile olmayan insanlar anlatılırken "mekânı ve imgeleri tükettiklerine" sözünün altı çizilmiş. Bu sözle anlatılmak istenen de "toplumun alt kesimindeki insanların yaşam tarzlarını anlamak" olarak D seçeneğinde verilmiştir.

Cevap D

6. Andrey Belin'in Gogol hakkındaki bir sözü öncülde verilirken "bu sözcükleri, dilin incileri hâline gelinceye dek cilalamıştır" sözünün altı çizilmiş. Gogol hakkındaki bu sözle anlatılmak istenen de parçaya göre "sözcükleri işleyerek ve onlara estetik (dilincileri hâline gelinceye dek cilalamıştır) bir değer kazandırmak" olarak C seçeneğinde verilmiştir.

Cevap C

7. Romancı Oğuz Atay konulu uzun bir öncül var. Onun önemli eseri "Tutunamayanlar" anlatılırken hayat karşısındaki beceriksizlikler "hayatın acemisi olmak" sözünün altı çizilerek verilmiş. Bu sözle de parçaya göre D seçeneğindeki "hayatın genel ve pratik işleyişini anlayamamak" anlatılmak istenmiştir.

Cevap D

8. Bir yönetmenin filmlerinde yazarı rahatsız eden davranışı öncüldeki parçada: "Onları yok sayıp olmasını istediğini olan üzerinden örtüyor." şeklinde altı çizilerek verilmiş. Bu sözle anlatılmak istenen de A seçeneğinde verilmiştir: "Asıl gerçeği kendi zihnindeki sanal gerçeklikle değiştirmek"

Cevap A

SÖZCÜKTE ANLAM - AYRAÇ İÇİNDEKİ SÖZÜN ANLAMI

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1 ÇÖZÜMLER

1. Bu aralar bir parça içerisinde bazı sözcükler numaralandırılıyor ve numaralandırılmış sözcüğün anlamı ayraç içerisinde veriliyor. Öncüldeki cümlelerdeki neşe (sevince), dayanamazsın (karşı koyamazsın), kaçır (görünmeden gider), atlayıp (binip) sözcükleri cümlelerde ayraç içerisindeki anlamda kullanılmıştır. Ancak "istirahat etmek" sözcüğü "nefes almak" anlamında değildir ve dinlenmek anlamı taşır.

Cevap B

2. Bir kişinin başından geçeni anlattığı öncüldeki parçada geçen "karardığında" (karardığı zaman), "sarılıp" (sarılarak), "dedim" (diye düşünmek), "bırakıp" (vazgeçmek) sözcükleri öncüle göre ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "karar verdim" sözcüğü "düşünmeye başlamak" anlamındadır, "amaçlamak" değildir.

Cevap E

3. Bazı filmlerin basmakalıp durumlarının anlatıldığı öncüldeki parçada geçen "klişe bir sahne" (basmakalıp bir görüntü), "yaratma sancıları çeken" (bir şey üretmeye çalışan), "dışarı vurmak" (yazıya dökmek), "yazdıklarının içine sinmediği" (yazdıklarından hoşnut olmadığı) sözleri öncüle göre ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "yardım umarcasına" sözü "yardım bekler gibi" anlamındadır, "ne yapacağını bilmeden" anlamında değildir.

Cevap D

4. Robot teknolojisiyle ilgili bazı durumlarının anlatıldığı öncüldeki parçada geçen "tehdit" (tehlikeli bir durum), "suya sabuna dokunmadan" (sakıncalı konularla ilgilenmeyen), "hâlihazırda" (şu anda), "anlıyor" (kavriyor) sözleri öncüle göre ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "kurtaracak" sözcüğü "çalışmadan yaşatacak" anlamında olup "alıkoyacak" anlamında değildir.

Cevap B

5. Yeşil tasarımın ne olduğu konulu öncülde kullanılan "tasarım" (zihinde canlandırılan biçim), "kapsayacak" (sınırları içine alacak), "genelgeçer" (hemen herkesçe benimsenen), "geri dönüşümlü" (yeniden değerlendirilebilir nitelikte) sözlerinin açıklamaları doğru olarak verilmiştir. Ancak "değerlendirmeye" sözcüğü "denetlemeye" anlamında değildir, "kullanılmasını sağlamaya" anlamındadır.

Cevap D

6. Değişik konulardan söz eden bir roman öncül olarak alınmış. Bu öncüldeki "ana" (temel), "ele alınıyor" (işleniyor), "kadar" (değin), "dair" (konusunda) sözcükleri ayraç içerisindeki açıklamalara uygun olarak kullanılmıştır. Ancak "zekâsıyla" sözcüğü "bakış açısıyla" anlamında değildir ve "düşüncesiyle" anlamındadır.

Cevap D

7. A seçeneğinde verilen "kapalılık" açıklamaya uygun değildir. Çünkü kapalılık sözcüğü düzensizlik anlamı vermez. Ancak B seçeneğindeki tutarlılık, C seçeneğindeki özüllük, D seçeneğindeki yalınlık, E seçeneğindeki canlılık açıklamaları doğrudur.

Cevap A

8. Yüksel Pazarkaya tarafından Türkçeye çevrilen Rilke'nin şiirleri konulu öncülde bulunan "eşine az rastlanan" (ender rastlanan), "külliyat" (toplular), "çoğu kez" (genellikle), "köprü kurmakta" (bağ oluşturmada) sözlerinin ayraç içerisindeki açıklamaları öncüle göre doğrudur. Ancak "birlikte değerlendirildiğinde" sözü "aynı kitapta toplandığında" anlamında değildir. İki farklı sanatçının çevirileriyle kıyaslandığında ve değeri ortaya konduğunda anlamındadır.

Cevap C

9. İnsanların konuşmalarında ve yazılarında kullanacakları sözcükler öncülde ele alınmaktadır. Öncülde kullanılan "ne olursa olsun" (her durumda), "uğraşmalıdır" (çabalamalıdır), "kesinlikle" (asla), "güçlüğü yenmek" (zorluğu aşmak) sözlerin ayraç içerisindeki açıklamaları öncüle göre doğrudur. Ancak "canlandırarak" sözcüğü "pekiştirecek" anlamında değil de "etkili kullanım" anlamındadır.

Cevap B

10. Behçet Çelik ve yeni öykü kitabı öncülde ele alınıyor. Bu arada öncülde geçen "fotoğrafını çekiyor" (olduğu gibi aktarıyor), "doğan" (kaynaklanan), "kuşatan" (çevreleyen), "içi boşalan" (önemi kalmayan) sözlerin ayraç içerisindeki açıklamaları öncüle göre doğrudur. Ancak "silikleşen" sözcüğü "aykırılaştıran" anlamında değildir, "değerini kaybeden" anlamındadır.

Cevap E

TEST – 2 ÇÖZÜMLER

1. İnsan olmayan bir varlığı parçada insan gibi düşündürecek şekilde anlatmakla kişileştirme ortaya çıkar. Öncülün ilk cümlesindeki "Anlattığı öyküler hiçbir zaman bitmez trenlerin." cümlesinde de öykü anlatmak insana özgü bir durumken trenler tarafından gerçekleştirilmekte ve kişileştirme yapılmaktadır.

Cevap A

2. Bolu şehrimizin ele alındığı seçenekler var. C seçeneğinde "Kartalkaya, Bolu'ya kışın tatil için gelenlere ev sahipliği yapmaktadır." cümlesinde geçen "ev sahipliği yapmak" ifadesi insanların yapabileceği bir durumdur ancak burada bu durumu "Kartalkaya" yaparak insana özgü bir durum doğaya aktarılmıştır.

Cevap C

3. "Kıskanmak, hırçınlık" sözcükleri insanlarda gerçekleşen kimi durumları karşılamak için kullanılır. "Karadeniz'in Akdeniz'i kıskanması, Karadeniz'in hırçınlığından vazgeçmemesi" ifadeleriyle insan özgü durumlar Karadeniz'e aktarılarak kişileştirme yapılmıştır.

Cevap B

TEST – 1
ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğindeki açık kapı bırakmak, B seçeneğindeki el etek çekmek, C seçeneğindeki ekmeğine yağ sürmek, D seçeneğindeki bin-diği dalı kesmek deyimlerinin açıklamaları doğrudur. “Bir işi aldırış etmeden, ona gereken önemi vermeden yapmak” üstünkörü yapmak anlamındadır. Dört elle sarılmak ise her açıdan işine odaklanmak anlamındadır.

Cevap E

2. Deyimler herkesi ilgilendirmeyen, ilgilendirenleri de her zaman ilgilendirmeyen. Genel olarak mecaz anlam kazanan sözcüklerden oluşur. Öncülde geçen “hariçten gazel okumak” deyimini “bir konuda yeterli bilgiye sahip olmadan düşünce ileri sürmek” anlamındadır.

Cevap B

3. “İçi içine sığmamak” deyimini sevinç ve buna bağlı heyecan anlamı taşır. A, B, C, E seçeneklerindeki “Çocuğun oyuncuğu görünce avuçlarını vura vura koşması, yerinde durmamak, geziye çıkacağı günü iple çekmek, kalbi yerinden çıkacak gibi atmak” ifadeleri “içi içine sığmamak” deyiminiyle ilgilidir. “Fırsat kollamak” ise uygun ortam bulmayı beklemektedir.

Cevap D

4. A seçeneğindeki “adı karışmak” kötü bir işle ilgili olduğu söylenmek, B seçeneğindeki “dikiş tutturamamak” sık sık yer ve iş değiştirmek, C seçeneğindeki “galebe çalmak” üstün gelmek, baskın çıkmak, E seçeneğindeki “eteğindeki taşları dökmek” bütün bildiklerini açıklamak anlamındadır ve doğru açıklanmıştır. D seçeneğindeki “bir baltaya sap olmak” deyimini ise bir meslek, iş, görev sahibi olmak anlamında olup “bir işin gerçekleşmesine vesile olmak” anlamına gelmez.

Cevap D

5. Geçici durumları anlatmak için kullandığımız söz öbekleri olan deyimler, bazen benzetmeli olarak mecaz anlamda kullanılır. Merdivenlerin kullanımını teknolojinin yok etmediği, öncülde “pabucu dama atlamamıştır” şeklinde deyimle ifade edilmiştir. “Pabucu dama atılmak” deyimini “işlevini kaybetmek, işlevsiz duruma gelmek” anlamındadır.

Cevap A

6. Bir millete ait olmasına rağmen tüm insanlığı ilgilendiren özlü sözler olan atasözlerinde genellikle geniş zamanlı fiiller vardır. Öncülde geçen “Çivi çıkar ama yeri kalır.” atasözü de “bir kötülüğü yok etsek de onun kişide bıraktığı etkinin devam edeceği” anlamındadır.

Cevap C

7. Öncül olarak verilen cümlede kişinin karşısına çıkacak durumun güzel ya da çirkin olmasını peşinen düşünmediği ve sonuca razı olduğu anlatılmaktadır. B seçeneğindeki “İşini kıış tut da yaz çıkarsa bahtına.” atasözü de bu duruma uygundur. Sonuç güzel de olsa, çirkin de olsa kişi hazırlıklıdır.

Cevap B

8. “Komşu komşunun külüne muhtaçtır.” atasözü sosyal ilişkiler hakkındadır. “Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.” atasözü doğa olaylarına dayanmaktadır. “Çirkefe taş atma, üstüne sıçrar.” atasözü deneyimlere dayalı olarak öğüt vermektedir. “Var evi kerem evi, yok evi verem evi.” ise karşıt durumları anlatmakta kullanılan atasözlerimizdendir. “Besle kargayı oysun gözünü.” atasözü gerçek anlamlı değildir, mecaz anlamlıdır.

Cevap E

9. “Yiğit bin yaşar, fırsat bir düşer.” atasözü öncül olarak karşımızda. Bu atasözünde karşımıza her zaman güzel fırsatların çıkmayacağı ama çıkacak fırsatların zamanında ve iyi değerlendirilmesi gerektiği anlatılmaktadır.

Cevap E

CÜMLEDE ANLAM - AYNİ YA DA YAKIN ANLAMLI CÜMLELER

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Kültür seviyemiz ya da yaşam biçimimize göre değişik sözcükler kullanırız ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Öncüldeki klasik yazarları okumakla ilgili cümlede yazarın kendi yazdıklarını tekrarlama durumu ortaya çıkınca klasik eserleri okumaktan bahsetmesi, klasik eserlerin onun yaratıcılığını beslemesiyle ilgilidir.

Cevap E

2. Öncüde bilimin insan yaşamını gelecekte nasıl değiştirebileceğinin kesin olmadığı ama toplumsal yaşam üzerinde etki bıraktığının kesin olduğu anlatılıyor. Buna göre öncüde bilimle ilgili olarak anlatılmak istenen de "Etkisine dair kesin olan, toplumda oynayacağı değil de oynadığı roldür."

Cevap C

3. "Eserlerimde, her sabah hayata yeniden başlamaya karakterlere yer veririm." diyen bir yazarın karakterlerinin temel özelliğinin ne olduğu öncüde soruluyor. bu öncülü değerlendirdiğimiz zaman. karakterlerin her sabah hayata yeniden başlamalarından yaşama sevincini korudukları sonucuna varacağız.

Cevap B

4. Belirtilen öncüde yüz yüze iletişimde aktarılan bilgilerin büyük kısmının sözsüz mesajlar olduğu dile getiriliyor. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Bu cümleye anlamca en yakın cümle de D seçeneğinde verilen "İletişimde anlamın oluşmasında söz dışındaki unsurlar daha fazla rol oynar."dır.

Cevap D

5. Öncüldeki cümlede yazarın kahramanlarının davranışlarını hatırlaması konusu ele alınıyor. Bu şart cümlesinde yazarın karakterinin davranışını hatırlaması, onun eserindeki kahramanın yazarın hayatından izler taşıdığına kanıttır.

Cevap A

6. İkinci Yeni şairi Turgut Uyar'ın "Şiir çıkmazda çünkü insan çıkmazda." sözüyle "Şiir çıkmazdan beslenir." sözü arasında bağ kurularak "Şiir çıkmazdan beslenir." sözü ile anlatılmak istenen sorulmaktadır. Bu durumda çözümü olmayan durumlar şiirin kaynağını meydana getirir.

Cevap C

7. Alman psikolog Spranger'in en önemli eseri İngilizceye çevrilmemiştir, öncül cümlesindeki "en" sözcüğü bizi cevaba götürür. "En önemli eserleri de vardır. (Eserlerinden biri diğerlerinin önüne geçmiştir.)"

Cevap E

8. Hayatımızın en önemli bölümlerinden olan çocukluk dönemimiz öncüldeki kısa cümlede ele alınıyor. Bu cümlede (Çocukluk, şiirin toprağıdır.) çocukluk döneminden beslenerek şiirlerin üretildiği dile getirilmektedir.

Cevap C

9. 2011 yılında gösterime giren bir filmde ve bu filmde geleneksel sinema tekniklerine başvurulmadığından öncüde söz ediliyor. Bu filmle ilgili olarak "Yeni çekim yöntemlerine başvurulmuştur." yargısına varabiliriz.

Cevap B

10. Kültür seviyemiz ya da yaşam biçimimize göre değişik sözcükler kullanırız ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Öncüldeki cümlede kötü koşulların sıradan bir kişiyi lider yapabildiği belirtiliyor. Belirtilen bu yargıya en yakın yargı da D seçeneğinde verilmiştir: "Kötü koşulları yönetmeyi başarabilen insanlar lider olur."

Cevap D

11. Öncüldeki uzun cümlede fantastik durumları değil de gerçeğe uygun durumları anlatan eserlerin okuyucuların ilgisini çekebileceğinden söz edilmektedir. D seçeneğindeki cümlede de olağanüstü durumları anlatan eserleri bir çocuğun bile severek okumayaacağı dile getirilmiştir.

Cevap D

2. Kitapların yazılış amacının sayfalarca bilgi aktarımı değil de araya serpiştirilen ve açıkça verilmeyen sözler olduğu öncüde belirtiliyor. Buna göre bu yazarın söylemesi gereken de: "Bir kitap, yazarın iletmeye çalıştığı kimi mesajların hatırına yazılır." cümlesidir.

Cevap B

3. Kaktüslerin su ihtiyaçlarının dile getirildiği bir öncül cümle var karşımızda. Öncüldeki bu cümleye anlamca en yakın cümle (Kültür seviyemiz ya da yaşam biçimimize göre değişik sözcükler kullanırız ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz.) C seçeneğinde verilmiştir: "Kaktüsler ihtiyaçları olan az miktardaki suyu, topraktan karşılamazlar.)"

Cevap C

4. İnsanlar arasındaki düşünce birliğinden söz ediliyor verilen cümlede ama bu bağın da her an sönecek bir kandil gibi zayıf olduğu belirtiliyor. Bu sözlerle anlatılmak istene de insanlar arasındaki fikir birliğinin çok değişken ve kırılğan olduğu yargısıdır.

Cevap C

5. Var olan, alışılmış düşünme kalıplarına karşı gelen şiirlerin nitelikli ürünler olduğu öncüde veriliyor. Bu öncülle anlatılmak istenen de B seçeneğinde verilen: "Bir şair için nitelikli ürünler ortaya koymanın yolu, alışılmışın dışına çıkmaktır." yargısıdır.

Cevap B

6. "Çocuklar, göremeyeceğimiz bir zamana gönderdiğimiz canlı mesajlardır." öncülünde çocukların bilgilerimizi, deneyimlerimizi geleceğe taşıma özellikleri dile getiriliyor.

Cevap D

7. "Okura ulaşmış bir eser, tümüyle yazarın değildir artık, bir bakıma aynı eser de değildir." öncülünde okunan her eserin yazara ait olma durumunun değişmesi ve okurun da onda bir şeyler bulduğu belirtiliyor. A, B, C, D seçeneklerindeki yargılar bu doğrultudadır. E seçeneğindeyse tam tersi bir durum söz konusudur: "Yazar, kitabını yazarken okurun isteklerini gözlemelidir."

Cevap E

8. Kültür seviyemiz ya da yaşam biçimimize göre değişik sözcükler kullanırız cümlelerimizde ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Öncüde de sekiz yaşında bir çocuğu eğitmekten söz ediliyor. Bunun da oyunculuktan

Cevap A

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Kültür seviyemiz ya da yaşam biçimimize göre değişik sözcükler kullanırız ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Aynı ya da yakın anlamlı cümlelerde öncül cümleyle seçeneklerin arasına "çünkü" bağlacını getirerek okuruz. Mantıklı olan cümle cevap olur. "Bir yaşamın ayrıcalığı her kimsen o olmaktır." çünkü "Kimliği belirleyen özellikler, kişinin yaşamını benzersizleştirir ve ona değer katar."

Cevap A

CÜMLEDE ANLAM - AYNI YA DA YAKIN ANLAMLI CÜMLELER

KARA KUTU KİTAPLARI

önemli olduğu verildiğine göre cevabımız C olur: "İlkokul öğretmenliği en az oyunculuk kadar önemlidir."

Cevap C

9. Renklerle ilgili olarak bir ressamın düşüncelerine öncülde yer veriliyor. Ressam gözüyle anlatılmak istenen de doğayı renklerin güzelleştirdiği inandırıcıdır. (. . . gök mavi olduğu için güzeldir. . . . ağaç yeşil olduğu için güzeldir.)

Cevap D

10. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Topluların incelenmesinde onların bıraktığı eserlerin öneminden ilk cümlede söz ediliyor. Üçüncü cümlede de edebiyat eserlerinin realizm anlayışıyla toplumu anlatması belirtildiğine göre I. ve III. cümlelerimiz yakın anlamlıdır.

Cevap B

11. Keşif dediğimiz kimi din adamlarının dünyayı anlatırken hep dünyanın yaratılmasından söz ettikleri öncüldeki cümlede veriliyor. Bu durumda yapılan eleştiri de A seçeneğinde verilmiştir: "Kendilerinden öncekilerin geldiği noktadan devam etmek yerine sürecin başını açıklamayı iş edinmeleri"

Cevap A

TEST - 3

ÇÖZÜMLER

1. Sorumuzda verilen dört cümlenin hangi ikisinin en yakın anlamda olduğunu bulmamız gerekiyor. Öncülün ilk cümlesinde bir yazarın gelenekle arasına mesafe koymasından ve onu yaşadığı dönemin kendine özgü bir pencereden izlemesi dile getirilirken dördüncü cümlede de yazarın tarihin kendine aktardığı seslere kulak tıkamadığı ve onları kendi döneminin gerçekliği süzgecinden geçirmesi dile getiriliyor.

Cevap B

2. Öncül olarak verilen cümlede filozofların dünyayı yorumladıkları ama asıl sorunun dünyayı değiştirmek olduğu dile getiriliyor. Bu cümleden yola çıkarak A seçeneğindeki "Filozoflar dünyayı yeniden biçimlendirmekte yeterince başarılı olamamışlardır." yargısını çıkarabiliriz.

Cevap A

3. Öncüldeki parçada Mevlânâ ile Neyzen karşılaştırılmaktadır. Bu karşılaştırmada Mevlânâ'nın okumuş insanları, Neyzen'inse halkı tercih ettiği belirtilirken D seçeneğindeki "Aynı araçla farklı kitlelere seslenmeleri" vurgulanmıştır.

Cevap D

4. Öncül olarak verilen: "Bir toplumun, yaşayan bir edebiyatı yoksa kendi edebiyatının geçmişinden de giderek kopar." cümlesiyle geleneksel edebiyatın günümüz edebiyatı için önemi dile getirilmiştir. (Bugünkü edebiyatın varlığı sayesinde edebiyat tarihi ile bir bağ kurmak mümkündür.)

Cevap C

5. Öykünün yazardaki edebî karşılığının önceliğinin anlam olduğu konulu bir öncül var. Öncülde geçen "Gösteriş ve esnaflık sayarım." cümlesiyle anlatılmak istenen A seçeneğinde verilmiştir. Gösterişle beğenilme, esnaflık kavramını da yarar umma olarak değerlendirmemiz mümkündür.

Cevap A

6. Numaralanmış olarak verilen cümlelerde geçen "Sanatçı kendi içinden geçen bir yolun yolcusudur." sözüyle parçaya göre anlatılmak istenen sanatçılığın Tanrı vergisi olduğudur.

Cevap A

7. Pakistan asıllı bir yazarla konuşmalardan sözlü edilen İmparatorluk, İsyen ve Direniş adlı eseride geçen "Tarih yok olup hiçliğe karışmayı reddeder." cümlesiyle anlatılmak istenen sorulmakta bize. Bu cümlede anlatılmak istenen de B seçeneğinde verilmiştir: "Tarihî gerçekler, yok saymakla etkisini yitirmez."

Cevap B

8. Descartes ve hayal gücü konulu bir öncül verilmiş. Bu öncülde geçen "Son basamağı hep ilk basamak yapmak ve yukarıya, daha yukarıya yükselmek ister." cümlesiyle hayal gücünün sanata kazandırdıklarından "ideali arama arzusunda olma" vurgulanmaktadır. (Hep yukarıya)

Cevap B

9. Numaralanmış olarak verilen 6 cümleden meydana gelen bir öncülümüz var. Öncülde somon balıkları hakkında bilgiler verildikten sonra beşinci cümlede kuzey Amerika'daki ormanların somon balıklarındaki azotla gübrelendiği belirtiliyor. Bu cümlenin açıklaması da altıncı cümlede verilmiş: "Çok yağış alan bu ormanların normalde azot yönünden fakir olması gerektiğini fakat somonları avlayıp yiyen kuş ve memelilerin dışkılarıyla azotun ormana yayıldığını söylüyorlar."

Cevap E

10. Kültür seviyemiz ya da yaşam biçimimize göre değişik sözcükler kullanırız cümlelerimizde ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Aynı ya da yakın anlamlı cümlelerde öncül cümleyle seçeneklerin arasına "çünkü" bağlacını getirerek okuruz. Mantıklı olan cümle cevap olur. Bir konuyu anlatmamak için süresinin az olduğunu söyleyen birinin aslında bilgi eksikliği yaşadığının dile getirildiği öncüldeki cümleyle anlamca en yakın olan cümle C seçeneğinde verilmiştir: "Bir konuyu ayrıntılarıyla bilen insan, o konuyu kısa zamanda başkalarına aktarabilir."

Cevap C

11. Eğitim seviyemiz, kültür yapımız veya yaşam tarzımıza göre değişik sözcükler kullanırız ancak anlattığımız şeyler çoğunlukla aynıdır. Aynı şeyi değişik sözcüklerle anlatarak aynı ya da yakın anlamlı cümleleri meydana getiririz. Aynı ya da yakın anlamlı cümlelerde öncül cümleyle seçeneklerin arasına "çünkü" bağlacını getirerek okuruz. Mantıklı olan cümle cevap olur. Öncülün ilk cümlesinde insanların sanal ortamlarda dikkatli olmaları gerektiği, dikkatli olunmaması durumunda sıkıntılar yaşanabileceği belirtiliyor. Hemen dördüncü cümlede de "İnternet kullanımıyla ortaya çıkabilecek tehlikelere karşı dikkatli olunmaması, kişileri zor durumda bırakabilir." denerek ilk cümleyle anlamca yakınlık ortaya konmaktadır.

Cevap A

12. Öğüt niteliğinde bir söz veriliyor ve bu sözde insan yetiştirmenin önemine vurgu yapılıyor: "Bir sene sonrasını düşünüyorsan tohum ek, on sene sonrasını düşünüyorsan ağaç dik, yüz sene sonrasını düşünüyorsan insan yetiştir." Bu cümlede asıl anlatılmak istenen de bireylere yapılan yatırımın kalıcı sonuçlarının olacağıdır.

Cevap D

TEST – 4

ÇÖZÜMLER

1. Bize öncül olarak verilen parça bir tiyatroçunun annesinin hatıralarından söz etmesiyle ilgilidir. Kişinin annesiyle diyalogunda geçen: "Hatıralar, ihtiyaç beyinlerin bastonudur." cümlesiyle "Yaşlı insanların, geçmişteki güzel günleri hatırlayarak yaşama tutundukları" anlatılmaktadır. Burada baston önemli bir sözcüktür. Çünkü baston yaşlı ya da rahatsızlığı olanların yürümeleri için bir destektir.

Cevap C

2. "Geçen gün arabanın lastiklerini değiştirmeye gittiğimde lastikleri söken kir pas içindeki çırak tarafından duvara yazıldığını sandığım bir yazı gördüm: El emeği teşekkürle ödenmez." öncülüyle müşterilere D seçeneğinde olduğu gibi "bahşış ilave edilmesi" gerektiği dile getirilmektedir.

Cevap D

3. Bir kemancının konser sonunda bir hayraniyla olan diyalogu öncülde veriliyor. Kemancının: "Ben verdim." sözüyle başarılı olabilmek için çok fazla çalıştığı ifade edilmektedir.

Cevap B

4. "Dönemeci olmayan yol uzun gözükür." cümlesiyle anlatılmak istenen bir şeyi ya da durumu apaçık ve görüldüğü gibi değerlendirmenin yanlış olabileceğidir. Bu durum da A seçeneğinde belirtilmiştir.

Cevap A

5. Öncül olarak: "Ekolojik tarımda amaç, sadece sağlıklı ürün elde etmek değil; aynı zamanda doğal kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak ve biyolojik çeşitliliğin azalmasını engellemektir." öncül cümlesinde doğal hayatın devamı öne çıkarılmaktadır. Bu de: "Ekolojik tarım; doğayı etkili kullanmayı, canlı türlerini korumayı ve sağlıklı yararlı üretim yapmayı hedefler." cümlesi anlamca yakınlık olarak cevabına bizi götürür.

Cevap C

6. Bir ofisin duvarına yazılı olan: "Saat 17.15'ten sonra bilgisayar kullananlar, kendilerini o günün son kullanıcı olarak kabul edebilirler." cümlesiyle anlatılmak istenen günlük çalışmaların sonuna gelindiği için herkesin bilgisayarını kapatması gerektiği düşüncesidir. Çünkü ofis 17.30'da kapanacaktır.

Cevap C

7. Öncül olarak verilen cümlemiz: "Geleneksel felsefe, tutarlı insan kavramı oluşturmada yetersiz kaldığı için

yaşanan tarihsel anın içinde bireyin bütünselliğini verebilme işini roman üstlenmiştir." olup bu cümlede romanla ilgili olarak anlatılmak istenen de: "Felsefeye kıyasla bireyi anlatmada daha başarılıdır." olur. Çünkü bu işi roman üstlenmiştir.

Cevap A

8. Öncülde "Gitmeye değer yerlerin kestirmesi yoktur." cümlesi var. Kesirme, daha kısa olan seçenektir. Bu cümle de bizi kolaylıktan uzak tutma anlamı vardır çünkü kolay şeylerin başarısız olabileceğidir. Bazı zorluklara katlanmak bizi başarıya götürür.

Cevap B

9. "Tarihî olgular bize hiçbir zaman saf bir şekilde, olduğu gibi gelmez; aktaran kişinin kimliği, fikirleri ve ideolojisiyle harmanlanarak geleceğe taşınır." cümlesi öncül olarak verilmiş. Bu cümleyle vurgulanmak istenen de olayların tarihçilerin değerlendirmeleri, bakış açılarıyla okura ulaşacağıdır.

Cevap B

10. Boks sporunda zil başlangıç ve maçın bitişi demektir. "Boksör düştüğünde (yumruk yiyerek yıkıldığında) değil, kalkmadığında (aldığı darbeye maçın bittiğinde) yenilir." cümlesiyle vazgeçmemenin önemi vurgulanmaktadır.

Cevap E

11. Albert Camus konulu öncülümüz var. Bu öncülde "yani deneyimlerimiz bize gerçekliğin eksik bir portresini sunsaydı" cümlesinin altı çizilmiş. Bu cümleyle anlatılmak istenen de "kısaca yaşantılar hakikati tam olarak yansıtmamasaydı" olur. Çünkü hakikat gerçekliktir.

Cevap A

12. "Doğayla savaş hâlindeyiz, eğer kazanırsak kaybedeceğiz." cümlesi öncülümüz. Doğa bizim ve çocuklarımız için çok önemli. Doğaya zarar vererek kaybediyoruz. (Doğadaki insan kaynaklı tahribatın geri döndürülemez boyutlara ulaşabileceği)

Cevap E

2. Tanınmış bir tarihçi olan Michel de Certeau ile ilgili bir öncül parça var. Bu parçada "bizi doğru sandığımız yolumuzdan döndürür, farklı yollara götürür." sözü ile anlatılmak istenen sorulmaktadır. Bu söz yerine C seçeneğindeki "okurlarına hâlihazırda sahip olduklarının dışında yeni bakış açıları kazandırır" ifadesi getirildiğinde anlamda bir değişiklik olmaz. (farklı yollara götürür = yeni bakış açıları kazandırır.)

Cevap C

3. İngiliz şair ve tiyatro yazarı Shakespeare hakkında bir cümle verilmiş. "Hamlet'i zaman zaman tekrar okuyup tepkimizi kâğıda dökmek, yaşam öykümüzü yazmak olur çünkü biz yaşamı yakından tanıdıkça Shakespeare, bildiklerimiz üstüne farklı yorumlar getirir." cümlesiyle anlatılmak istenen de deneyimlerle ilgilidir: "Bireysel tecrübeler attıkça okumalardan çıkarılan anlamların çeşitlendiği" Farklı yorumlar bizi anlamların çeşitlenmesine götürür.

Cevap B

4. Numaralanmış cümlelerden meydana gelen ve "empati" kavramı hakkında bilgiler veren bir öncülümüz var. Öncülün dördüncü cümlesinde empati ortamında büyüyen çocukların ileride akranlarıyla oranla daha fazla empati kurabildikleri anlatılıyor. Altıncı cümlede de küçükken empati kurmayı değer olarak kuranların insanlarla ilişkilerinde empatik davranmayı davranış kalıbı olarak özümsemeleri anlatıldığına göre bu iki cümle aynı düşüncüyü anlatmaktadır.

Cevap E

5. İnsanların kötülüklerle mücadele etmeleri gerektiği öncüldeki cümlede vurgulanıyor: "Kötülüğün galip gelmesi için iyi insanın kılını kıpırdatmaması yeterlidir." Çekimserlik de renk belli etmemek, tepki vermemektir. Kötülüğe karşı kılını kıpırdatmamak da çekimser kalmak olarak yorumlanabileceği için E seçeneği cevabımız olur: "Kötülüğün zaferinde, çekimser kalan iyilerin yardımı büyüktür."

Cevap E

6. Duyguların değil de aklın duygularla mücadelesinin önemini öne çıkaran bir cümle verilmiş: "İnsan düşüncesi güçlü ürünlerini; hisleriyle güneşli bir havada yürürken değil, onlarla kıyasıya savaştığı uğultulu bayırlarda verir." Bu cümlede anlatılmak istenen de "Akıl; ruh ve duygularla çeliştiğinde sağlam düşünceler üretir."

Cevap C

TEST – 5

ÇÖZÜMLER

1. Başarı ve çalışmak konulu bir öncül cümle verilmiş: "Başarı, sadece sözlüklerde çalışmaktan önce gelir." Bu cümleyle anlatılmak istenen de mutlaka çalışmanın her şeyden önce geldiği ve başarının çalışmakla sağlanacağıdır. Bu da C seçeneğinde verilmiştir: "Başarıya giden yolda ilerleyebilmek için çalışmak gerekir."

Cevap C

TEST - 1

ÇÖZÜMLER

1. Karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle meydana getirip bu sözlerden hangisinin dördüncü olacağını bulacağız. İçinde yüklem olduğu için II numaralı öncül (arasındaki tezatlıkları başarıyla kullanır) altıncı sırada olur. Buna göre sıralamamız "I-III-V-VI-V-II" olur. (Yazar, donmuş görüntülerin yığına gömülmüş insanla geleceği düşleyen ve çaresizliği en uç noktasından okuruna seslenen şimdiki geleceğin başlangıcı veya henüz biçimlendirilmemiş olanaklar dağırcığı olarak duyumsayan insanlar arasındaki tezatlıkları başarıyla kullanır.)

Cevap E

2. Karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle meydana getirip bu sözlerden hangisinin dördüncü olacağını bulacağız. İçinde yüklem olduğu için VI numaralı öncül (değişimlerle ilişkisi olduğu izlenimini doğurmuştur.) altıncı sırada olur. II numaralı öncül ilk, IV numaralı öncül iki, III numaralı öncül üç, V numaralı öncül dört, I numaralı öncül de beşinci sırada olur. (Post-modern kavramının entelektüel güdüme mimarlık alanında yürütülen biçim tartışmaları aracılığıyla girmesi ve ardından sinema, resim ve edebiyat dallarında gelişen yeni uygulama ve eleştiriler ile yaygınlık kazanması bu kavramın daha çok kültür merkezli değişimlerle ilişkisi olduğu izlenimini doğurmuştur.)

Cevap E

3. Birkaç yıldır hemen her sınavda iki ayrı cümle veriliyor ve bu cümleleri tek cümle olarak birleştirme sorusu soruluyor. Belli ki bu iki cümle arasında anlamca bir bağ var. Öncüldeki ilk cümlemizde tekstil ürünlerinin yalnızca koyun yününden elde edildiği algısı dile getiriliyor. İkinci cümledeyse keçî ve develerin de liflerinden elde edilerek ipek hâline getirilen ürünlerin tekstilde kullanıldığı belirtiliyor. Buna göre baktığımızda A seçeneğindeki: "Keçî ve deve liflerinden iplik üretilip tekstil sanayisinde kullanılmasına rağmen pek çoğumuz tekstil ürünlerinde sadece koyun yünü kullanıldığını sanıyoruz." bu cümle cevabımız olur.

Cevap A

4. Kimi cümlelerde bazı sözcükler silinerek öncüller veriliyor ve akışa göre bu cümleleri tamamlamamız isteniyor. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Hegel ile ilgili öncüldeki ilk boşluğa "önce-

ki" sözcüğü gelmelidir çünkü "farklı olarak" ifadesi vardır. Bu da bizi C seçeneğine götürür.

Cevap C

5. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Sınavlarda sık sık bazı cümlelerde bazı sözcükler silinerek öncüller veriliyor ve akışa göre bu cümleleri tamamlamamız isteniyor. Öncüldeki sorumuzda da bu durum söz konusudur. "Yıldızların oluşumu sırasında gerçekleşen süreçlerin tamamen" şeklinde başlayan öncülümüzde ilk boşluğa cümleye göre anlaşılma durumu anlatan "anlaşıldığı" sözcüğü gelir. Sonunda "fikir sahibi olmamıza" dendiğine göre "yardımcı oluyor" ifadesi de buraya gelir.

Cevap C

6. Son yıllarda sınavlarda kimi cümlelerde bazı sözcükler silinerek öncüller veriliyor ve akışa göre bu cümleleri tamamlamamız isteniyor. "Sanatın dünyayı düpedüz . . . . ve hatta onu dönüştürdüğünü" şeklinde başlayan öncül cümlemizde ilk boşluğa "taklit etmediği" söz gelir çünkü devamında "dönüştürdüğü" ifadesi vardır. Katı cisimlere şekil veren de çekiç olduğundan cevabımız ortaya çıkar.

Cevap A

7. Birleşik Arap Emirlikleri sıcak bir ülke. Öncüldeki cümlede de sıcakla mücadeleden söz edildiğine göre "Birleşik Arap Emirlikleri"nde . . . . " şeklindeki öncüldeki ilk boşluğa "mücadele etmek" sözcüğü gelir. Anlam akışına göre diğer boşluğa da "izin verecek" sözü gelmelidir.

Cevap B

8. Son yıllarda girilen hemen her düzeydeki sınavda iki ayrı cümle veriliyor ve bu cümleleri tek cümle olarak birleştirme sorusu soruluyor. Belli ki bu iki cümle arasında anlamca bir bağ var. Öncüldeki ilk cümlemizde eleştiri sözcüğünün insanlarda olumsuzluk çağrıştırdığı dile getiriliyor. İkinci cümlemizdeyse eleştirinin gerçekte ne olduğu (iyi veya kötü yanlarını) ortaya konuyor. Bu tür sorularda yüklemelerden biri genelde fiilimsiyeye dönüştürülerek cümleleştirilir. A seçeneğinde de "Eleştiri, bir işin iyi veya kötü yanlarını tarafısızca değerlendirme anlamına gelmekle birlikte pek çok insanın zihninde olumsuz bir izlenim uyandırır." şeklinde bu iki cümle birleştirilmiştir.

Cevap A

9. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Yahya Kemal Beyatlı ve onun eseri olan "Kendi

Gök Kubbe" konulu öncülde kitabın adının kaynağı sorulmakta. "Yahya Kemal'in şiirlerini bir araya . . . . Kendi Gök Kubbe" adını bir şiirin başlığından değil, bir mısradan . . . . " şeklindeki bu cümlelerin sonuna "alıyor" sözcüğü gelir. Bu da bizi C seçeneğine ulaştırır.

Cevap C

10. Karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle meydana getirip bu sözlerden hangisinin dördüncü olacağını bulacağız. Şehirlerdeki altyapı problemlerinin eksikliğinden söz edilen öncülün ilk sırasına III, ikinci sırasına da II, ardından da V numaralı öncül gelir. (Şehirdeki düzensiz yapılaşma ile ortaya çıkan altyapı problemleri su baskını ve heyelan gibi doğal afetlere . . .) Bu durumda cevap V. cümle olur.

Cevap E

11. Bilinmelidir ki sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Öncülün ilk cümlesinde Anadolu'da kilim dokuma anında oluşan kimi hataların bilinçli olarak düzeltilmediğinden, ikinci cümlede de özlü bir sözden (Bir yanlış, bir nakış) söz ediliyor. Bu iki cümleyi birleştirmek istediğimizde de "Yapılan bazı yanlışların özgün bir buluş veya nakışın önünü açtığına inanıldığı için Anadolu'da kilim dokurken yapılan bazı hatalar kasıtlı olarak düzeltilmez." ortaya çıkar.

Cevap D

12. Türkçe cümle yapısında sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Genel anlamda başta özne, sonra da yüklem bulunur cümlelerimizde. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Mektup insanlara haber, sıcaklık, özlem taşır. Mektup konulu öncül cümlemizde de bu nedenle ilk boşluğa "taşıyıcısı" sözcüğü gelir. Günümüz şartlarında unutulmaz anıları bırakan mektup da "nostaljik" olmuştur.

Cevap E

13. Mizahtan söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşlukta sonra "acıyı, yokluğu" ifadeleri olduğu için "direnc" sözcüğü gelir. Küçültme, dönüştürme de olduğuna göre "baş edilebilir" sözü de diğer boşluğa gelir.

Cevap C

TEST - 2

ÇÖZÜMLER

1. Bu aralar girilen hemen her düzeydeki sınavda iki ayrı cümle veriliyor ve bu cümleleri tek cümle olarak birleştirme sorusu soruluyor. Belli ki bu iki cümle arasında anlamca bir bağ var. Öncüdeki ilk cümlemizde Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun aydınları köyün geri kalmışlığı konusunda suçlu görmesi anlatılırken ikinci cümlede aydınları köyün kalkınmasında kurtarıcı olarak görüldüğü belirtiliyor. Bu iki cümle doğru birleştirilmiş şekli A seçeneğinde verilmiştir: "Yakup Kadri bir yandan köyün geri kalmışlığının asıl nedeni, diğer yandan köyün kalkınmasının öncüsü olarak aydınları görür."

Cevap A

2. Son yıllarda girilen hemen her düzeydeki sınavda iki ayrı cümle veriliyor ve bu cümleleri tek cümle olarak birleştirme sorusu soruluyor. Belli ki bu iki cümle arasında anlamca bir bağ var. Bu birleşme sırasında yüklemelerden biri fiilimsiye dönüştürülerek yan cümlecik durumuna gelir. Öncüdeki ilk cümlemizde Davies'in eğitimle ilgili bir değerlendirmesi, ikinci cümlede de onun görüşüne destek verenler olduğu ifade edilmiştir. Buna göre bu iki cümle B seçeneğinde istendiği gibi birleştirilmiştir: "Toplumsal tabakalaşma temelinde en yetenekli insanların en önemli meslekleri elde etmesi gerektiğini düşünen kişiler; Davies'in, eğitimin bireyleri kapasitelerine bağlı olarak farklı statülere yerleştiren bir sistem olduğu düşüncesini desteklemişlerdir."

Cevap B

3. Akıllı teknolojik cihazlardan söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede üç sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "gösterişli", ikinci boşluktan sonra "pazarlama", üçüncü boşluktan sonra da "alanları" sözcükleri gelir. (Tasarım gösterişli, pazarlama stratejileri, çöp alanları)

Cevap A

4. Karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle ortaya koymamız gerekiyor. Bir numaralı öncül altıncı sırada olur. Beş numaralı öncül de ilk sıradadır. Ardından da iki,

altı, üç, dört numaralı öncüller gelir. (Çocukken masal dinleyen ve okuyan kişilerin . . . bugün artık bilinen bir gerçek.)

Cevap B

5. Karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle ortaya koymamız gerekiyor. Altı numaralı öncül altıncı sırada olur. Sıralamamız da II, IV, I, V, III ve VI olur. (Türk toplumunun son yirmi yılda geçirdiği küreselleşen dünyaya eklenme ve hızlı dönüşüm süreci, ister istemez aidiyet alanında birtakım sarsıntıları beraberinde getirmiştir.)

Cevap C

6. Sorumuzda karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle ortaya koymamız gerekiyor. Altı numaralı öncül altıncı sırada olur. Sıralamamız da II, IV, V, I, III ve VI olur. Bu durumda cevabımız da A seçeneğidir. (işlevlerinden birinin hâlihazırdaki resmileşmiş söylemi)

Cevap A

7. Dünya ekolojisinin bozulmasından söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra ekoloji bozulduğu için "kayıpların", ardındaki boşluğa da "ilan edildi" sözcükleri gelir.

Cevap B

8. Babiller ve gökyüzü olaylarından söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "kaydetmekle yetinmeyip" sözü gelir. Ne zaman gerçekleşeceği hakkında sözünden sonra da "tahminler yürütmeye" sözü gelir.

Cevap B

9. Macera kavramından söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "arayışı", ardındaki boşluğa da "uyandırır" sözcüğü gelir.

Cevap A

10. Zincirleme trafik kazalarından söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede boş bırakılmış yer var. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. Boşluktan sonra küreselleşme kavramı olduğu için A seçeneğindeki "ekonomilerin birbirine bu kadar bağlı olduğu" sözü gelir.

Cevap A

11. Sorumuzda karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle ortaya koymamız gerekiyor. Altı numaralı öncül altıncı sırada olur. Sıralamamıza göre cümlemiz de: "Sözcüklerin temel anlamlarının korunması gerektiğini ve bir sözcüğün tek bir doğru anlamı olduğunu iddia eden düşünce, amacını aşarak imgeye kuşkuyla yaklaşılmasına ve imgenin sıradanlaşmasına yol açıyor." şeklinde olur.

Cevap E

TEST - 3

ÇÖZÜMLER

1. Kişinin gülünç duruma düşmeden kendini övmesinden söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "talih" sözcüğü gelir. Nasip etti sözünden önce de "rol oynamayı" sözü gelecektir.

Cevap A

2. Mizah ve toplumumuz söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede üç sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "biçimini" sözcüğü gelir (birçok renkliliği ve çeşitliliğiyle), orta oyunu "sergileyen" sözcüğünün kanıtıdır. Aksayan yönleri de "vurgu yapmıştır" ifadesi gelir.

Cevap D

3. Fobisi olan insanlar ve kendilerinde endişe yaratan durumlardan söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler an-

CÜMLEDE ANLAM - CÜMLE OLUŞTURMA VE CÜMLE TAMAMLAMA

KARA KUTU KİTAPLARI

lam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra tepki kavramı olduğu için "verdikleri abartılı", ardından da "mantıksız olduğunu" ifadeleri gelir.

Cevap A

4. Sorumuzda karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle ortaya koymamız gerekiyor. Beş numaralı öncül bir, bir numaralı öncül de ikinci sıraya gelir. Ardından da "ve sorunsuz uygulanabilen bir yöntem" şeklindeki altıncı öncül gelecektir.

Cevap E

5. Kazandığı ihaleler ve bundan sonra "şirketin iyice" diye başlayan bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler rastgele buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "büyüdüğünü", ardından da "rastlantı" sözcüğü gelir. (rastlantı sonucu olmadığını vurguluyordu.)

Cevap D

6. Okunmayan ve takdir edilmeyen bir şairden söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra "başarılarına", ardından da "bir eli yağda bir eli balda" sözü gelir.

Cevap A

7. Tanzimat Dönemi devlet adamlarından söz edilen bir öncül cümle var ve bu cümlede iki sözcüğün yeri boş bırakılmış durumda. Sözcükler tesadüfen buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bu nedenle cümledeki boşlukları doldururken dil ve anlam bağları öne çıkar. İlk boşluktan sonra hakların sözcüğü geldiği için "bireysel", ardından da yönetiminin sözcüğünden önce "sağlam" sözcüğü gelir.

Cevap B

8. Sorumuzda karışık olarak verilen sözlerden anlamlı ve kurallı bir cümle ortaya koymamız gerekiyor. Cümlemiz "Mürekkep balığının bir türünün saçtığı ışık, hayvanı akvaryumda görünür kılıyor ancak denizde, yukarıdan gelen ışığa karışmasını sağlayarak ona görünmezlik perdesi oluşturuyor." şeklinde olur.

Cevap D

9. "Malzemelerin hepsini aldım . . . . kek yapabiliriz." cümlesinde boş bırakılan yere yapılan işlerden sonra "artık" sözcüğü gelir. Bu tür sorularda boşluktan önceki ve sonraki sözcüklerin anlam ilişkileri oldukça önemlidir.

Cevap C

10. "Birbirinden farklı müzik anlayışlarının . . . olan, yan yana düşünemeyeceğimiz birçok solist ve topluluk, remiks . . . bugün; birbirlerinin şarkılarına yeni düzenlemeler için verimli birliktelikler kurabiliyor." şeklindeki öncülümüzün ilk boşluğuna "yorumcusu" sözcüğü güçlü bir çelidiricidir. Bu boşluğa "temsilcisi" sözcüğü gelir, ikinci boşluğa da "zemininde buluşabiliyor" sözü gelir.

Cevap A

11. "Modern bilimin ortaya çıkışından bu yana bilim insanlarının . . . . akıllardaki soruların bir kısmını . . . . yeni soruları da beraberinde getirdi." şeklindeki öncülün ilk boşluğuna "açıklamaları", ikinci boşluğuna da "çözümüne kavuştururken" sözü gelir. Çünkü sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir.

Cevap D

12. Bir cümleyi oluşturan sözcükler, söz öbekleri şeklinde karıştırılmış ve bunlardan anlamlı ve kurallı bir cümle meydana getirmemiz, sonra da baştan dördüncüsünün hangisinin olacağı soruluyor. Cümlemiz: "Yeniçerilerin vücutlarının belirli bölgelerine dövme olarak yaptıkları unvanları, bölük numaraları ve çeşitli görevlerini belirten yani bir tür kafa kâğıdı özelliği gösteren işaretler, hayattayken hangi görevleri yaptığını belirtmek için mezar taşlarına da işlenirdi." şeklinde olur.

Cevap C

13. Dünyanın Çivisi adlı bir yapıttan öncüldeki cümlede söz ediliyor. Öncülün ilk boşluğuna ayırt edemeyeceği sözünden sonra "belirsizleştirilen" sözcüğü, ardından da "iç içe geçtiği" sözü gelir. Sözcükler gelişigüzel buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir.

Cevap B

14. Bir dönemin simge eserlerinden olan Teksas – Tommiks ile ilgili iki öncül cümle verilmiş ve biz bu iki cümleyi tek cümle olarak birleştirmeye çalışacağız. Zaten son yıllarda girilen hemen her düzeydeki sınavda iki ayrı cümle veriliyor ve bu cümleleri tek cümle olarak birleştirmeye sorusu soruluyor. Belli ki bu iki cümle arasında anlamca bir bağ var. Bu birleşme sırasında yüklemlerden biri fiiliysiyse dönüştürülerek yan

cümlecik durumuna gelir. Öncüldeki ilk cümlemizde bütün çizgi romanların Teksas – Tommiks adıyla anılmasından söz edilirken ikinci cümlede bu romanların 1956 yılında ülkemizde yayımlanmaya başladığını ve her yaşta insanlarca ilgiyle okunduğu belirtilmiştir. B seçeneğindeki "1956 yılında Türkiye'de yayımlanmaya başlanan Teksas – Tommiks çizgi romanlarının farklı yaş grupları arasında popüler olması sonucunda bu türdeki tüm yayımların Teksas – Tommiks olarak adlandırıldığı bir zaman dilimi yaşanmıştır." cevabımız olur.

Cevap B

15. Bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Altıncı öncül (bir sürede karar veriyoruz" bu cümlelerin son parçası, ikinci öncül de (herhangi bir ortamda karşılaştığımız) ilk parçası olur. Ardından beşinci (ve önceden tanımadığımız birinin) öncül ve ilk öncül (çekici olup olmadığını) gelir. Buna göre cümlemiz II-V-I-IV-III-VI sırasına göre meydana gelir.

Cevap A

TEST – 4 ÇÖZÜMLER

1. Bir yazarın romanından öncülde söz edilirken yazarın bildik şeyleri anlatırken bildikleri "tuhaf" gelecek şekilde anlatması mümkündür. Yine hiç rastlamadığımız gariplikteki olayları uzakları yakınlaştırırken anlatması da "sıradan" olur.

Cevap E

2. Einstein ve görellik kavramıyla ilgili karışık ve numaralandırılmış sözlerden kurallı, anlamlı bir cümle meydana getirmeye çalışacağız. Altı numaralı öncül, içinde yüklem (söylüyordu) olduğu için bu cümlelerin sonunda bulunur. Cümlelerin başına "neredeyse yüz yıl önce ortaya koyduğu", ardından "görellik kuramlarıyla zamana ve evrene", ardından da "bakışımızı derinden sarsan Albert Einstein" sözleri gelir. Buna göre sıralamamız III-I-IV-V-II-VI şeklinde olur.

Cevap D

3. İkinci Dünya Savaşı, sinema konulu öncülümüzün son parçası altı numaralı öncül olur: "yer alabileceği bilimsel yayınlar ortaya çıkmıştır." "İkinci Dünya Savaşı sonrasında sinema alanında çağdaş" I, "kuramların ortaya çıkmasına zemin hazırlayan Fransa'da" II, "filmlere akademik açıdan yaklaşımaya" III, "başlanmasıyla film eleştirisinin dayanabileceği kuramsal" IV, "yaklaşımlar geliştirilmiş ve bunların" V, "yer alabileceği bilimsel yayınlar ortaya çıkmıştır." VI numaralı öncül sırasıyla cümle ortaya çıkar.

Cevap E

4. Bir parça ya da cümlede boş bırakılarak bizim seçeneklerden uygun olanını yerleştirmemiz istenen sorularda boşluktan önceki ve sonraki sözler oldukça önemlidir. Çünkü sözcükler gelişigüzel birleşerek cümleyi ya da parçayı meydana getiremez. Şehir mimarisinde yer kaplayan yüksek maliyetli yapıların sözünden sonra boşluk ve "yapımının en çözümsüz yanı" sözleri var. Demek ki olumsuz bir durum söz konusudur. Bu durumda E seçeneğindeki "şehirden ve şehrin geleceğinden kopuk bir tasarımla" sözü gelmelidir.

Cevap E

5. Sözcükler tesadüfen buluşarak cümleyi meydana getiremez. Cümledeki sözcükler anlam ve dil bağıyla bir araya gelmiştir. Bir roman ve bu romanın bir senariste teslim edilerek kısa zamanda filme dönüştürülmesi ile başlayan öncüldeki cümlede boş bırakılan yere "görsellik ön plana alınarak" sözü getirilmelidir. Çünkü sinemada bu vardır.

Cevap B

6. Beypazarı Gümüşçüler Çarşısı ve buranın zenginliği öncülde söz konusu. Uсталıklı işçilik, gezmek, görmek de söz konusu olduğuna göre A seçeneğindeki "çeşitliliğiyle, hatıra" sözcükleri boş bırakılan yerlere gelecektir. Çünkü "edinmeye değer" olan, seçeneklere göre "hatıra" sözcüğüdür.

Cevap A

7. Bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de: "Yürürken göz ucuyla gördüğümüz bir şey (I) gün ışığının ağaç yaprakları arasından (II) süzülerek aydınlatıldığı patikada (III) aniden yüzümüzde korku ifadesinin belirmesine (IV) ve korkulu anlar yaşamamıza neden olabiliyor. (V)" şeklinde ortaya çıkar.

Cevap B

8. Bir parça ya da cümlede boş bırakılarak bizim seçeneklerden uygun olanını yerleştirmemiz istenen sorularda boşluktan önceki ve sonraki sözler oldukça önemlidir. Çünkü sözcükler gelişigüzel birleşerek cümleyi ya da parçayı meydana getiremez. Psikoterapi, psikolojik . . . olan kişilere, bunların ne olduğunu anlamaları, kökenleri hakkında bir fikir . . . ve bunlara uygun çözüm yolları bulmaları için öneriler . . . her türlü yöntemi kapsar." öncülündeki boşluklara "sıkıntıları, edinmeleri, getiren" sözcükleri getirilmelidir.

Cevap A

9. Bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de eleştirilenin sorumluluğu konusudur. Bu cümlelerin sonuna altı numaralı öncül gelmelidir çünkü içerisinde yüklem vardır. Cümlemizin sıralanışı da III-I-V-II-VI sırasıyla olur.

Cevap C

10. Evliya Çelebi konulu bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de IV-I-III-V-II-VI şeklinde sıralanan öncül parçalarıyla ortaya çıkar. (Evliya Çelebi, tarihçilerce her şeyden önce. . . bir anlatı sanatçısı olarak değerlendirilir.)

Cevap B

11. İki ayrı cümleyi bir cümleye dönüştürmeye çalışacağız. Zaten son yıllarda girilen hemen her düzeydeki sınavda iki ayrı cümle veriliyor ve bu cümleleri tek cümle olarak birleştirme sorusu soruluyor. Belli ki bu iki cümle arasında anlamca bir bağ var. Bu birleşme sırasında yüklemlerden biri fiilimsiye dönüştürülerek yan cümlecik durumuna gelir. Öncüldeki ilk cümlemizde bir romandan ve yazarından söz edilirken yazarın kendi çocukluğundan esinlendiği ortaya konmuş. İkinci cümlemiz de bu filmin yazarı Stephen King ve anılan eserin sinemaya uyarlanmadan önceki adı belirtilmiştir. Buna göre cevabımız da D seçeneğinde ortaya çıkar: "Okurların, korku romanı türüyle tanıdığı Stephen King'in çeşitli yönleriyle öteki eserlerinden farklılaşan ve ilhamını kendi çocukluk yıllarından aldığı The Body isimli romanı, sinemaya Stand By Me adıyla macera-dram türünde uyarlanmıştır."

Cevap DTEST - 5
ÇÖZÜMLER

1. Bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de "yeni bilgisayarlı tomografi yöntemiyle otuz dokuz hasta" ile başlar ve "üzerinde yapılan ilk denemelerde kalbin bütün olarak çok hızlı" ile devam eder. Sıralama da I-III-II-V-IV olur.

Cevap C

2. Bazen bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışıyoruz. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de "Baudelaire'in edebiyatında kendi efsanesinin tasavvurlardan, siyasal davalardan, ahlaki ideallerden arınmasını sağlayan, sanatçının dehasını, kutsal iradesini bilimsel ilerlemelerden ve giderek sanatçının benliğinden" şeklinde parçalarak III-II-I-IV-VI-V sırasıyla tamamlanır.

Cevap D

3. Bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Bu şekilde cümleleri anlamlı ve kurallı cümle yapma sorusu hemen her sınavda soruluyor. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de (II) Ormanlık alana düşen yağmurun dörtte üçü (VI) yüzey suyu veya yağmur suyu hâline gelmeden (IV) atmosfere geri döndüğü için (III) yükselen su buharı ormanın (V) hemen üstünde bir (I) yağmur bulutu oluşturabilir." şeklinde ortaya çıkar.

Cevap E

4. Televizyon ve cep telefonu teknolojisinin ilerlemesi konulu bir cümle var ancak bu cümlede iki sözcük silinmiş ve bu boşluklara düşüncenin akışına göre getireceğimiz sözcükleri bulmalıyız. "Televizyonlarda HD standardını" ifadesinden hemen önce "ötesine geçen" söz öbeği gelir. Cümlelerin sonuna da "beğenmez olduk" sözü gelir.

Cevap E

5. Bir cümle parçalara ayrılarak numaralanmış durumda bize öncül olarak verilmiş. Bu şekilde cümleleri anlamlı ve kurallı cümle yapma sorusu hemen her sınavda soruluyor. Biz de bu parçalardan anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmaya çalışacağız. Bu cümlelerde ilk ve son bölümleri bulduğumuzda cümleyi tamamlamak kolay oluyor. Öncüldeki cümlemiz de bir kısa yolculuktan söz ediyor. "Köyden kaza merkezine giden bir minibüsün camından daracık yolun solundaki devasa mezar taşlarını küçük bir köylü çocuğun meraklı gözleriyle izlerken içimde oluşan burukluğu hiçbir zaman unutmadım." şeklinde cümlemiz ortaya çıkar.

Cevap A

6. Türkçenin klasik cümle yapısında yüklem sondadır. Genellikle de özne başta, tümleç ortada olur. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncüldeki cümlemiz de "Çocukların yemek yeme problemlerinin çoğu başlangıçta önemsizdir ancak bunlar denetim altına alınmazsa sorunlar gittikçe artarak ciddi bir hâl alır ve en önemlisi çocuk bundan kolay kolay kurtulamaz." şeklinde oluşur.

Cevap C

7. Türkçenin alışılmış cümle yapısında yüklem sondadır. Genellikle de özne başta, tümleç ortada olur. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncülde verilen cümlemiz de III-II-V-I-IV-VI sırasıyla ortaya çıkar. (müthiş bir işlem gücüne sahip)

Cevap B

8. Türkçenin klasik cümle yapısında yüklem sondadır. Genellikle de özne başta, tümleç ortada olur. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncüldeki cümlemiz de IV-V-III-I-II-VI sırasıyla ortaya çıkar. Baştan dördüncü parça da "olarak görme Erhan Bener'in" olur.

Cevap A

9. Öncül olarak verilen bir cümle söz öbekleri şeklinde sıralanırken iki öbeğin yeri değiştirilerek anlatımın akışı bozulmuş. Bu akışı tekrar sağlamak için parçaları anlayarak okumamız ve cümledeki bağlantı unsurlarını bilmemiz gerekiyor. Buna göre sıralamamıza baktığımızda II ve III numaralı parçaların yer değiştirmesi gerektiği anlaşılır. (Sümerlerin MÖ 3500 yıllarında/geliştirdiği bilinen ilk yazı, ticari/işlemleri kaydetmek amacıyla toprak . . .)

Cevap C

10. Türkçenin klasik cümle yapısında yüklem sondadır. Genellikle de özne başta, tümleç ortada olur. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncüldeki cümlemiz de "Entelektüel birikime sahip romancılar, görüp yaşadıkları modern roman tekniklerine ve değişim ve dönüşümleri işleme-ye, geçmişle yaşadıkları arasında bir hesaplaşma yapmaya yöneldiler." şeklinde sıralanarak meydana çıkar. Baştan dördüncü öncül de "değişim ve dönüşümleri" olur.

Cevap C

11. Türkçenin genel cümle yapısında yüklem sondadır. Genellikle de özne başta, tümleç ortada olur. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncüldeki cümlemiz de III-I-V (bazı yapıtların daha güçlü, bazılarının) – IV-II-VI şeklinde sıralanır.

Cevap E

12. Güzel dilimiz Türkçenin genel cümle yapısında yüklem sondadır. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncüldeki cümlemiz de III-II-I-V (aktarı ve anlamı pekiştirmek) –IV-VI şeklinde sıralanarak ortaya çıkar.

Cevap E

13. Türkçenin klasik cümle yapısında yüklem sondadır. Genellikle de özne başta, tümleç ortada olur. Kurallı dediğimiz cümlelerde yüklem sondadır. Sınavlarda bize bir cümledeki sözcüklerinin yerleri değiştirilerek karışık durumda veriliyor. Numaralanmış bu parçalardan kurallı bir cümle oluşturacağımız zaman da bunları anlam ve dil unsurlarını gözeterek sıralamamız gerekir. Öncüldeki cümlemiz de II-IV-V-III-I-VI sırası gerekir. Baştan üçüncü de: "bugüne kadar toplam 531 ötegezegen tespit ettiklerini" olur.

Cevap E

14. Öncül olarak verilen kast ve kabile bağılıkları" konulu cümlede iki sözcük silinerek yerlerine sıra noktalar konmuş. Bu cümleyi seçeneklere göre anlamlı şekilde tamamlamamız gerekiyor. Bunu gerçekleştirebilmemiz için boşluklardan öbeği ve sonraki sözlere dikkat etmemiz, onları doğru anlamamız zorunludur. Buna göre " Kast ve kabile bağılıklarının geniş boyutlarda ve çeşitli düzeylerde görülebildiği Hindistan, ülkenin karmaşık toplumsal ve kültürel yapısındaki bezdirici düzensizliğe çözüm bulabilmek için çok yönlü bir siyasi yapı geliştirmek zorunda kalmıştır." cümlesi ortaya çıkar. Devlet yönetimi düzensizliğe çözüm bulur çünkü.

Cevap A

TEST - 1

ÇÖZÜMLER

Bir cümlede anlatılan konu, durum herkes için aynı ise yani herkese göre doğru, herkese göre yanlışsa kanıtlanma özelliği vardır ve nesnelir. Kişisel bir değerlendirmenin olmadığı bu cümleler kişilere göre değişik anlam vermez. Bazen de cümlelerimize duygularımızı katarız. Beğenilerimiz, öfkelerimiz, sevgilerimiz bu cümlelerde yansır. Bu özelliklere sahip cümleler kişisel düşünce içerir ve öznelir, herkese göre aynı olmayan özne cümlelerde anlatılanlar kanıtlanamaz.

1. Öncüldeki ilk iki cümlede bulunan "bıktırır, insanın kemiklerine işler, yaşam zorlaşır" ifadeleri herkes için aynı değildir. Örneğin kimileri soğuktan bıkamaz. Bu durumda A seçeneğindeki bu cümleler öznelir.

Cevap A

2. Numaralanmış olarak verilen ilk dört cümlede anlatılanlara yazar duygularını katmadığı için bu cümlelerde nesnellik vardır. Oysa beşinci cümlede (Giderek alışıldık bir görüntü olup çıkıyor çağlayanlar.) anlatılan alışılma durumu herkes için aynı olamaz ve öznelir.

Cevap E

3. Bosna konulu numaralanmış beş cümleden meydana gelen öncülün birinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerindeki açıklamalar nesnel olup kanıtlanabilir. Ancak ikinci cümlede (gerçek kimliğine kavuşmuş) ve beşinci cümlede (dünyanın kışkırdığı) anlatılanlar herkes için aynı değildir ve kanıtlanamaz.

Cevap C

4. A seçeneğindeki "hiç bitmeyecekmiş gibi", B seçeneğindeki "benziyor", C seçeneğindeki "garip", E seçeneğindeki "tıpkı eşyalar gibi" sözleri kişisel görüş ifade eden sözcüklerdir. Oysa D seçeneğindeki: "Görevlinin sesini duyanlar yerinden ayrılıyor ve işaret edilen yere ilerliyor." cümlesinde anlatılanlarda kişisel görüş yoktur.

Cevap D

5. Hindistan ve bu ülkenin en kalabalık ikinci ülkesi olması konulu öncülün birinci, ikinci, dördüncü ve beşinci cümlelerinde kişisel görüş yoktur. Üçüncü cümledeki "güzel", altıncı cümledeki "gezmekle bitmeyecek bir seyahat coğrafyası" ifadeleri kişisel görüşlerdir.

Cevap E

6. Saz kedisi konulu bir parça var. Bu parçanın birinci, ikinci, üçüncü, beşinci cümlelerinde dile getirilenler kanıtlanabilir ve nesnelir. Dördüncü cümlede anlatılan ise (Şimdilerde iki farklı kurumun iş birliğiyle yürütülen "Saz Kedisinin İzinde Projesi" bu önemli soruna ışık tutuyor.) "önemli, ışık tutmak" ifadeleriyle özneliği ortaya koyuyor.

Cevap D

7. Ülkemizdeki yokluk yıllarından söz edilen ilk üç cümlede anlatılanların doğru ya da yanlış olduğu kanıtlanabilir, bu nedenle nesnellik söz konusudur. Dördüncü cümlede geçen "hayranlık uyandıran", beşinci cümlede geçen "ölümsüz eserlerin yolunu" ifadeleri öznelir ve kanıtlanamaz.

Cevap E

8. A seçeneğinde verilen "çok güzel", B seçeneğinde verilen "güzelliğini alıp", C seçeneğindeki "bu yüzden bataklığa dönüşmüş", E seçeneğindeki "mutluluk vermiyor" ifadeleri öznelik olup kişisel görüş yansıtmaktadır. D seçeneğindeki "Bu kent, günümüzde kişi başına düşen geliriyle Türkiye birincisi." ifadesi kanıtlanabilir.

Cevap D

9. Silifke sınırlarında bulunan iki mağara öncülde söz konusu olup "doğa harikası, ilginç, zevkli, değer" ifadeleri öznelik gösteren kişisel düşünce cümleleridir. "Cennet Çöküğü, yer hareketleriyle oluşmuş bir çukur." cümlesiyse kişisel düşünce içermez.

Cevap B

10. Öncüldeki bir numaralı ve beş numaralı açıklama kanıtlanabilir olup nesnelir. Diğer açıklamalara yazar duygularını kattığı için kanıtlanamaz ve öznelir.

Cevap B

11. Öncülün ilk cümlesindeki "biraz eksiktir", ikinci cümlesindeki "değerini azaltmıyor, usta sanatçı", dördüncü cümlesindeki "canlılığı, cilvesi", beşinci cümlesindeki "kıvrak, şans" sözcükleri öznelik bildirmektedir. Oysa üçüncü cümlede kişisel düşünce sözcüğü yoktur ve nesnelir bu cümle.

Cevap C

TEST - 2

ÇÖZÜMLER

1. Bilinen en eski halıdan söz edilen öncüldeki numaralanmış cümlelerde bulunan "açıkça, duyguları desenlerle, renklerle veya sembollerle, duyguların tercümanı" sözcükleri kişisel düşünce anlamı bulundurmaktadır. Birinci ve üçüncü cümlelerde nesnellik vardır: "Dünyada bilinen en eski halı, Orta Asya'da Pazırık Kurganı'nda bulunan halıdır. Yaklaşık 2600 yıl önce dokunan bu halıdan günümüze kadar binlerce çeşit halı dokundu."

Cevap B

2. Avrupa'da bulunan bir katedral öncülde ele alınıyor. İlk cümlede geçen "görkemli", ikinci cümledeki "muhteşem", dördüncü cümledeki "önemli", son cümledeki "olağanüstü" sözcükleri öznelik anlamı taşımaktadır. "Kırmızı kum taşından yapılmış olan ve çeşitli mimari üslupları barındıran katedralin 139 metre yüksekliğindeki kulesi koruma altına alınmış." cümlesiyse nesnelir.

Cevap C

3. A seçeneğindeki "büyülenmiş", B seçeneğindeki "özlemlerini, görüntüsüyle", C seçeneğindeki "karşı karşıya düşünen", D seçeneğindeki "farklıdır" ifadeleri öznelik bildirir. E seçeneğindeki: "Coğrafyacı açısından ada; konumu, yüzey şekilleri, yüz ölçümü, nüfusu ve iklimi incelenecek her yanı suyla kaplı kara parçasıdır." bu cümle kanıtlanabilir.

Cevap E

4. Bir şair ve yapıtından öncülde söz ediliyor. İlk cümlede geçen "oldukça başarılı", dördüncü cümledeki "öyle bir yoğunmuş ki", E seçeneğindeki "yakışır" ifadeleri kişisel düşünce taşıyor ve öznelik bildirir. İkinci ve üçüncü cümlelerde nesnellik vardır ve bu cümlelerde anlatılanlar kanıtlanabilir: "Kitabın soyut konuları; aşk, ölüm, zaman, yalnızlık, özgürlük ve düş. Somut konuları ise dağ, nehir, anne, çocuk bir de şair adlarına gönderme yapılan şiir başlıkları."

Cevap C

5. Bilgisayar teknolojisinin hızlı gelişimi öncülde konu. Bu parçadaki I-II-III-V numaralı cümlelerde anlatılanlar öznelir. Ancak IV numaralı cümle nesnelir: "2001'de gösterilen Pearl Harbour filminde eski fotoğraflar kullanılarak limanın 50 yıl önceki görüntüsü elde edildi."

Cevap D

CÜMLEDE ANLAM - NEDEN SONUÇ CÜMLESİ

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

Birden fazla yargısı olan cümlelerde yargılardan biri diğerinin nedeni, diğeri de öbürünün sonucu olabilir. Bu cümlelerde yargıların biri gerçekleşmemişken diğeri gerçekleşmiştir. Bu cümlelerde olabilecek "için" sözcüğü yerine "den dolayı" sözü getirilebilir.

1. Öncülün ilk cümlesinde eğitimi tamamlayamamış leventlerin çokluğu neden, diğer ülkelerin iştahını kabartması sonuç; ikinci cümlede karşı koymak neden, güçlendirmeye çalışması sonuç; üçüncü cümlede mali desteği artırmak için olağanüstü tedbirler alması neden, elçiler göndermesi sonuç; son cümlede ticaret yollarının kesilmesi neden, öldürücü darbeyi vurmaktır sonuçtur.

Cevap D

2. Emeklilik sonrası hayat karşısındaki öncülün ilk cümlesinde dile getirilen emekli olmuş bir kişinin işsiz güçsüz olarak kendini işe yaramaz biri gibi düşünmesi nedenken onda stres olması sonuçtur.

Cevap A

3. Osmanlı Dönemi ve bu dönemde İstanbul'a yerleşmeye gelenler konulu bir öncülümüz var. Bu öncülün beşinci cümlesinde geçen: "Ne var ki bu göç nedeniyle köyde yaşayanların sayısı giderek azalmış." cümlesi, bir sonraki cümlede altı çizilerek verilen "müze-kent görünümü" sözüyle dile getirilen özelliğinin nedenidir.

Cevap E

4. İlk cümlede geçen "daha yüksek oranda tuz içerdiği için (içerdiğinden dolayı) ve ikinci cümlede geçen "canlı dokulardaki su çekildiğinden" ifadeleri neden; "içmeye uygun değildir, beden susuz kalır" ifadeleri de sonuç içeren yargılardır.

Cevap A

5. Öncüldeki ilk cümlemizde (Sonbahar ve kış aylarındaki soğuk, puslu, karanlık havalardan psikolojik durumumuz olumsuz yönde etkilendiği gibi=neden, metabolizmamız da yavaşlıyor=sonuç) neden – sonuç ilişkisi vardır.

Cevap A

6. Öğrenme konulu bir öncül parçamız var. Bu parçanın ikinci cümlesinde geçen "farklı yaş gruplarındaki kişilerin ilgi duydukları şeyler değiştiğinden" neden, "edindikleri bilgilerle onlara ulaşma yolları da farklılık gösterir" sonuçtur.

Cevap B

7. Öncülün numaralanmış cümlelerinde "başını kaşımak" sözünün deyim ve gerçek anlamlarından söz ediliyor. Dördüncü cümlede "genellikle sahibine zarar vermediğinden dik-kate alınmayan bu tür alışkanlıklar; tekrar edildiği ve fiziksel, psikolojik sorunlar oluşturduğunda" neden, "hastalığa dönüşebilir" yargısı da sonuçtur.

Cevap C

8. Öncülde geçen "küresel ısınma, karbondioksit gazının atmosferin yapısını etkilemesi, havadaki karbondioksit yoğunluğunun artması, karbondioksit yoğunluğunun azalması, havanın atmosferdeki yükselmesini engellemesi" nedendir. "İlişkili olduğu, nemli hâle gelmesi, yağışı baskılıyor, yağışı artırıyor, hava hareketlerini önlemektedir" sonuçtur. Üçüncü cümlede böyle bir ilişki yoktur. (Bu sorunun her geçen gün daha da önemli bir hâl alıyor)

Cevap B

9. Öncülün ilk cümlesinde birden fazla yargı var. Bu yargılardan: "akıllı telefon kullanarak elektrikli ev aletlerinin kontrol edilmesini sağlayan yazılımlar" neden, "yeni teknoloji olmasa da önemli bir ihtiyacın ürünü." de sonuçtur.

Cevap A

10. Öncülde narsistlik kavramı ele alınıyor. Öncülün dördüncü cümlesindeki "kendine güvensizliklerini bilinçaltında bastırarak" neden, "kendilerini aşırı beğenen insanlar hâline gelirler" sonuçtur. Beşinci cümledeki "övgüyle beslenerek çok çalışırlar" neden, "hayatta başarı kazanma, iyi yerlere gelme ihtimalleri çok yüksektir" sonuçtur.

Cevap E

11. Tanzimat edebiyatı romancılarımız hakkında bilgiler verilen öncüldeki parçanın dördüncü cümlesinde geçen: "Bunların hemen hepsi birer romandan sonra dikkatlerini başka alana yönelttiklerinden" neden, "romanımızın bütün yükü Ahmet Mithat Efendi'ye kalmıştır." sonuçtur.

Cevap D

TEST – 2
ÇÖZÜMLER

1. Öncülde verilen parçada dişil metaforlar hakkında bilgiler veriliyor. Bu arada öncülün ikinci cümlesinde (Öyle görünüyor ki yorumcuların kendilerini dünyanın değişmediğine, cinsiyetler arasındaki sınırın olduğu gibi kaldığına ve şu anki durumun geçici olduğuna inandırmaya ihtiyaçları vardı.) dişil metaforların tercih edilme nedenleri açıklanmıştır.

Cevap B

2. Bir yönetmen, senaryo be belge-sele dönüşmeme tasarısı konulu bir öncülümüz var. Bu öncülün üçüncü ve dördüncü cümlelerinde yargılar neden ve sonuçlarıyla ortaya konmuştur: "Ama bu denemeler sırasında senaryoyu sürekli değiştirdiğimden(neden) yazdığım şeylerin amatörlerce oynanmasının onlar için çok ağır bir yük olduğunu fark ettim. (sonuç)", "Böylece profesyonel olduğunu düşündüğüm (neden) Esmeye ve diğerleriyle bir araya geldik. (sonuç)

Cevap B

3. Ünlü bir yazar ve çok eleştirilen son romanından öncüldeki numaralanmış cümlelerde söz edilirken beş numaralı cümlede: "Eleştiriler o kadar yoğun ve sert biçimde devam etti (neden) ki yazar pes etmek zorunda kaldı. (sonuç)" ilişkisi vardır.

Cevap D

4. En zengin mutfağın bulunduğu ülke konulu bir parça verilmiş. Bu parçanın I-IV-V-VII cümlelerinde neden sonuç ilişkileri vardır: "Olduğumdan, doyurmasından dolayı, beslediğinden, yayıldığı için, sahip olması ve etkilemesi nedendir. Muhafazat kalırım, Çin mutfağı aklıma gelir, adayları arasına girer, aklımızın bir köşesinde olmalıdır, lehine kullanmamı sağlar da sonuçtur." Öncüldeki ikinci ve altıncı cümlelerde neden sonuç ilişkisi yoktur.

Cevap C

5. Bazen bir cümlede sebep verilirken başka bir cümlede de o sebebin sonucu ortaya konmaktadır. Öncülün üçüncü cümlesinde (Çocuklar yedi yaşına ulaştığında ise genellikle onlara küçük yetişkinler olarak yaklaşıldı) neden verilirken altıncı cümlede (Bu algıya bağlı olarak çocuklar yetişkin gibi davranmaya çalışırdı.) sonuç olarak ortaya konmuştur.

Cevap C

6. Bir doğa olayı olan kar ve dolu-dan öncülde söz ediliyor. Öncülün dördüncü, sekizinci, dokuzuncu ve onuncu cümlelerinde ortaya çıkan durumlar nedenleriyle birlikte verilmiştir: "bu nedenle, bir araya gelebilirler; yükselmesi nedeniyle, donması sonucu oluşur; daha fazla su birikmesi; dolu yağabilir; yükseğe ulaştığına, değişir" Ancak yedinci cümlede tanımlama yapılmıştır.

Cevap B

7. Tanpınar, sanat ve medeniyet kültürü konulu bir öncülümüz var. Öncülün beşinci cümlesinde ". . . geleneğin gücünü hem de sanat ve kültürün onsuz değer ifade edemeyeceğini büyük bir açıklıkla ortaya koyar." yargısının nedeni bir sonraki cümlede vardır: "O yüzden gelenekten söz edildiği ve ondan faydalanmanın tartışıldığı bir dönemde yeniden okunması anlamlıdır."

Cevap E

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

Olumlu ve Olumsuz Cümle

1. Öncüdeki parçanın ilk iki cümlesinde yazılan şiirlerle ilgili güzel değerlendirmeler yapılırken üçüncü cümlede: "Ama bu, gelecekte onun sanatsal değerine gölge düşürür." denerek olumsuz eleştiriye başlanmıştır.

Cevap C

2. Anlatılan şeyin güzellikleri olumludur, güzel olmayan yanları da olumsuzluktur. D seçeneğindeki "Babam, Ayvalık'ta küçük (olumsuz) ama çok kullanışlı bir yazlık almıştı. (olumlu)" cümlesinde evin olumlu ve olumsuz durumları yansıtılmıştır.

Cevap D

3. Bir şeyin eksik, güzel olmayan yanlarını anlatmak olumsuzluktur. "Bu dergiler çoğu meselenin toplumsal boyutuna ilgi duymaktan öteye gidemiyor." cümlesinde geçen "öteye gidemiyor"; "Bu ihtiyaca cevap veren bir kaynak olmayışı da zorunlu olarak üç beş kişilik dost meclislerine bırakıyor konuyu." cümlesinde geçen "ihtiyaca cevap veren bir kaynak olmayışı, üç beş kişilik dost meclislerine bırakıyor" ifadeleri sadece olumsuzluktur.

Cevap C

4. Bir yazarın konulara farklı bir açıdan yaklaştığı açıklamasıyla başlayan bir öncül parçamız var. Bu parçanın ikinci cümlesinde (İnceliklerle dolu bu romanın sonu biraz heyecan verici olabilirdi.) geçen: "sonu biraz heyecan verici olabilirdi" ifadesi olumsuz, "inceliklerle dolu bu romanın" ifadesi de olumludur.

Cevap A

5. Bir yazarın yazdıkları ve yazmak istedikleri konulu bir öncülümüz var. Bu öncülde geçen "Bu çağın atmosferine denk düşen bir biçim kaygısıyla parçalanmış, ayrı düşmüş çağdaşlarımla aynı yerde buluşmak istiyorum." bu cümlede "parçalanmış, ayrı düşmüş çağdaşlarımla" ifadeleri olumsuzluktur.

Cevap D

İçerik ve Üslup Cümlesi

6. Bir eserde anlatılan şeyin ne olduğunu anlatan cümleler içerikle ilgilidir. Açıkçası, içerik cümlelerinde konu anlatılır. Bir şairden söz edilen öncüdeki parçanın ikinci cümlesinde (Karşılaştığı insanlık durumlarına yeni duygu ve anlamlar yükleyerek onları yeniden yazmıştır.) içerik anlatılmaktadır.

Cevap B

7. Hollanda'da yapılan bir etkinlik olan "Domino Günü" öncülde konu olarak ele alınmaktadır. Bu öncülün ikinci cümlesinde (Düzenlenen etkinlikte 4 milyon 800 bin domino taşından 4 milyon 491 bin 863'ü devrilmek hedefe biraz daha yaklaşıldı.) önekilerden daha iyi bir sonuç elde edildiği anlamı çıkar. Çünkü hiçbir cümlede hedefe yaklaşıldığı anlatılmamaktadır.

Cevap B

8. Yayla şenlikleri öncülde gündemde. Bu şenliklerdeki değişim, farklılık anlatılıyor. Parçanın üçüncü cümlesinde: "Şenliklerin çoğu artık yöresel olmaktan da çıktı ve kentten şarkıcıların getirildiği, bölgenin turistik tanıtımının ön planda tutulduğu etkinliklere dönüştü." bu ifadelerle değişen etkinlikler ve etkinliklerle ilgili açıklamalar yapılmıştır.

Cevap C

9. Türk mitolojisinde kaplumbağa figürü öncülde ele alınırken altıncı ve yedinci cümlelerde (uzun ömrün ve sabrın simgesi, sabrından dolayı gücün, refahın, barışın, huzurun . . .) kaplumbağanın temsil ettiği soyut durumlardan söz edilmektedir.

Cevap E

10. Bir eserde yazarın kullandığı dilden, dilin yapısından, özelliklerinden söz ediliyorsa üslup cümlesi ortaya çıkar. Bir öykü yazarından söz edilen parçanın dördüncü cümlesinde (Ayrıca denemeleri olan bu öykücümünün, işlek, akıcı ve kolay anlaşılır dili göze çarpan özellikleri arasında.) "işlek, akıcı ve kolay anlaşılır dili" sözleri üslup özelliğidir.

Cevap B

11. Ütopya, Ütopya Denen Arzu adlı iki eser öncüldeki parçada gündemde. Bu öncülün üçüncü cümlesinde "herkesin anlayacağı sadelikle" sözüyle üsluptan söz ediyor. Zaten bir eserde yazarın kullandığı dilden, dilin yapısından, özelliklerinden söz ediliyorsa üslup cümlesi ortaya çıkar.

Cevap C

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Değerlendirme, bir eserin ne özelliklere sahip olduğunu anlatan öznel ağırlıklı cümledir. B seçeneğinde: “Şairin büyük bir özenle yaptığı betimlemeler ve ustaca benzetmeler, okuyucuya değişik duygular ve heyecanlar yaşatıyor.” bu cümleyle yapının anlatım yönünden değerlendirilmesi söz konusudur.

Cevap B

2. Bazı cümlelerde geçen “güzel, yaldızlı, ses getiriyor” gibi ifadeler o cümleyle ilgili beğeni sözcüklerdir. Değerlendirme de bir eserin ne özelliklere sahip olduğunu anlatan öznel ağırlıklı cümledir. Öncülün ikinci cümlesinde (Her birinde zekice kurgulanmış, sürükleyici bir olay örgüsünün görüldüğü hikâyeler, incelikli çizimlerle zenginleştirilmiştir.) beğenme ve değerlendirme yapılmıştır.

Cevap B

3. Ahmet Hamdi Tanpınar ve Huzur romanı hakkında bir öncülümüz var. Öncülün ilk cümlesinde Berna Moran ve Fethi Naci'nin bu roman hakkında değerlendirmeleri var. Ardından üçüncü cümlede aşk romanı olarak görünse de huzursuzluğun, zamanın, müziğin romanı olduğu, dördüncü cümlede Madame Bovary'nin yaptığı etkiyi yapamadığı, beşinci cümlede çok yönlü bir kentin romanı olduğu değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Cevap B

4. Tolstoy'un bir aşkının anlatıldığı bir filmden öncüldeki numaralanmış cümlelerde söz ediliyor. İlk cümlede: “Bu film Lev Tolstoy'un kırk sekiz yıl birlikte yaşadığı karısı Sofiâ'yla son günlerini anlatıyor.” denerek sadece içerikten söz ediliyor. Bu durumda bu cümlede bir değerlendirme yoktur. “Değerlendirme, bir eserin ne özelliklere sahip olduğunu anlatan öznel ağırlıklı cümledir.” açıklamasına göre zaten ilk cümle neseldir.

Cevap A

5. Disiplinli bir evde çocuğun hiçbir hakkı yoktur. Şımarıklığın hüküm sürdüğü bir evde ise çocuğun her şeye hakkı vardır. Yetkin ev, çocuklarla yetişkinlerin eşit haklara sahip olduğu evdir.” diyen biri elbette çocuklara kendi özgürlüğünü verme taraftarıdır.

Cevap A

6. Sanat anlayışını “Müziğin matema-tiğe, resmin de geometriye dayan-dığına inanırım.” şeklinde anlatan bir ressamın eserlerinde şemalara önem verdiğini ve şematik bir tarz benimseydiğini söyleyebiliriz.

Cevap A

7. Yazarların ortaya koydukları metinler ve dilsel olarak kapandıktan sonra bir eser olduğundan söz edilen öncüldeki metinde geçen “Bu metin dilsel olarak kapandı mı artık dilsel istenen bir metnin yazarı son sözü söylemeden yazdıkları eser hâline gelemmez, ifadesidir.

Cevap D

8. Yazarların ortaya koydukları metinler ve dilsel olarak kapandıktan sonra bir eser olduğundan söz edilen öncüldeki metinde geçen: “Aynı zamanda bu metin bir üretim kaynağıdır.” sözünü anlatılmak istenen de: “Her okunuşta yeni anlamlar çıktığı” olur.

Cevap A

9. “Bugün ABD’de bir insanın ortalama yiyecek masrafı, pek çok Afrika ülkesindeki bir insanın ortalama masrafının yaklaşık 400 katıdır.” cümlesinden yola çıkarak, “ABD ile Afrika ülkeleri arasında gelir düzeyi bakımından büyük uçurum bulunmaktadır.” yargısına ulaşılabilir. Çünkü bir ABD vatandaşının masrafı, Afrikalı birinin masrafından yüzlerce defa daha çoktur.

Cevap E

10. Değişik coğrafyalarda yaşayan insanların yaşam kuralları konulu numaralanmış beş cümleden meydana gelen bir öncülümüz var. Bu cümlelerin I, II, III ve IV numaralı olanlarında geleneksel yaşam şartlarına, kurallarına uyma söz konusudur. Oysa V numaralı öncülde : “Amerika'nın orta batısındaki tahıl ambarlarının köleler için yerleşim yeri olması” yargısı “Uzun zamandır insanların yaşadığı yerlerde, hiçbir mekân yalnızca mevcut durumdaki hâliyle algılanamaz; geçmiş, gündelik yaşamın rutini içinde mekânın algılanmasına bilinçli ya da bilinçsiz biçimde yön verir.” düşüncesine örnek değildir.

Cevap B

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. “Hiçbir şey ile acı arasında seçim yapmam gerekseydi acıyı seçerdim.” cümlesini söyleyen bir kişi bu cümleyle deneyimin önemini ortaya koymaktadır.

Cevap D

2. “Keşifler yapmak istiyorsan yapacağın yanlışlara sevinmen gerektiğini unutmamalısın.” cümlesini söyleyen biri; “kişinin hatalarıyla üzüntü duymak yerine daha ileri girmek için çalışması gerektiğini, deneme-yanılmayla özgün eserler oluşturulabileceğini, başarısızlıklarda takılıp kalmamak gerektiğini, hataların olumlu yönlerinden buluşlara ulaşabileceğini söyleyebilir. Ancak “Kişi, başarılarına sevinmeyi bildiği kadar başarısızlıklarına üzülmeyi de bilmelidir.” düşüncesini savunamaz.

Cevap D

3. 2-8 Ağustos arasında yapılacak olan bir domates festivalinden söz edilen öncüldeki cümlede “önceki deneyimlerden yararlanılacağı, yerel sanatçıların müzik dinletisi olacağı, yörenin ekonomisine olacağı katkı, katılmanın daha fazla olması ifadelerine ulaşılabılır. Ancak festivalin her yıl aynı tarihte yapılacağı düşüncesine ulaşılamaz.

Cevap C

4. 1980 sonrası edebiyatımız ve polisiye türü konulu bir öncül var. Bu öncülden polisiye romanın insanı olduğu gibi ustaca anlatılabileceği düşüncesine ulaşılabılır. Çünkü öncülde daha gerçekçi bir zeminden seslendirildiği belirtilmektedir.

Cevap B

5. Bir çalışmanın internetten değil de kütüphaneye kaynaklarından yapılması, araştırma yapmayı gerektirir ve yapan kişiye katkısı vardır. Bir numaralı öncülde verilen bu düşünce, çocuğunun ödününü hesap makinesi kullanmadan yönlendiren annenin davranışına benzetilmektedir. İkinci öncülde birlikte yapılabilecek bir davranış, üçüncü öncülde de çocuklara yeni oyunlar öğreten bir komşunun davranışı dile getirilmektedir.

Cevap A

6. “Başkasından nefret eden bir insan, bu duyguyu taşıdığı sürece nefret ettiği insanı da yanında taşır ve asla yalnız kalamaz.” cümlesinde nefret duygusunun insanları üzmesinden söz ediliyor. Bu da ortaya koyuyor ki nefret duygusunu kişi sonlandırdığı sürece bu duygu insanı etkilemeye devam ediyor.

Cevap E

CÜMLEDE ANLAM - ÖNERİ VE ÇIKARIM CÜMLESİ

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1 ÇÖZÜMLER

1. Bir şeyin nasıl yapılması gerektiğini anlatan cümlelerde öneri anlamı vardır. Bu arada öneri cümleleri genel olarak gereklilik kipiyle çekimlenen yüklemle gerçekleşir. Yanımızda taşınacak ve temel işlemler için kullanılacak dizüstü bilgisayarların daha küçük ve daha hafif olanlarının tercih edilmesi gerektiğini anlatan E seçeneğindeki cümlede öneri ve "daha" sözcüğünden dolayı da karşılaştırma anlamı vardır.

Cevap A

2. Bazen insanlara bazı şeyleri nasıl yapacakları gerektiğini söyleriz ki buna genel anlamda öneri deriz. Bu arada öneri cümleleri genel olarak gereklilik kipiyle çekimlenen yüklemle gerçekleşir. B seçeneğindeki "Yazıların arasına yerleştireceğin resimlerle, anlatmak istediklerini somutlaştırabilirsin." cümlesinde resimlerin yazıların arasına yerleştirmek önerilmektedir.

Cevap B

3. Bir şeyin nasıl yapılması gerektiğini anlatan cümlelerde öneri anlamı vardır. Bu arada öneri cümleleri genel olarak gereklilik kipiyle çekimlenen yüklemle gerçekleşir. "Bu nedenle uygunluk çağındaki herkesin, gençliğinde okuduğu kimi yapıtları okuması yerinde olur." cümlesinde de daha önceki cümlelerde ifade edilen klasik eserlerin unutulmaması için öneri vardır.

Cevap E

4. İnsanlara o anda belirtilen konularda yapmaları ya da yapmamaları gereken davranışları belirten cümlelerde öneri anlamı vardır. A, C, D, E seçeneklerindeki cümlelerde açıklama yapılmış. Ancak B seçeneğindeki: "Çok uzun mesafeli yürüyüşlerde spor ayakkabılarınızı giymek, daha rahat hareket etmenizi sağlar." bu cümlesinde de uzun yürüyüşlerde spor ayakkabı giyilmesi gerektiği önerilmiştir.

Cevap B

5. Bir şeyin nasıl yapılması gerektiğini anlatan cümlelerde öneri anlamı vardır. Bu arada öneri cümleleri genel olarak gereklilik kipiyle çekimlenen yüklemle gerçekleşir. Türkiye'de yayın sektöründeki kimi sorunlardan söz edilen öncüldeki parçanın A, C, D, E seçeneklerindeki cümlelerde yakınma ve açıklama anlamları vardır. B seçeneğindeki, "Sanırım, burada herkes şikâyet etmekten ve dinlemekten yorulduğundan birtakım yanlışların değişmesi için küçük de olsa bir şeyler yapmak, çözümler üzerine düşünmek

gerek." bu cümlemizde yapılması gerekenler "küçük de olsa bir şeyler yapmak, çözümler üzerine düşünmek gerek." şeklinde öneriliyor.

Cevap B

6. Öncül olarak verilen numaralanmış cümlelerden meydana gelen parçada Nasreddin Hoca fıkraları ele alınıyor. İnsanlara o anda belirtilen konularda yapmaları ya da yapmamaları gereken davranışları belirten cümlelerde öneri anlamı vardır. A, B, C, E seçeneklerindeki cümlelerde açıklama yapılmış. Ancak D seçeneğindeki: "Nasreddin Hoca fıkralarını öncelikli olarak düşündürmeye ve eğitmeye yönelik metinler olarak görmek, onlardaki güldürü ögesini ikinci plana atmakla olacaktır." cümlesinde yapılması gerekenler önerilmektedir.

Cevap D

7. İnsanlara o anda belirtilen konularda yapmaları ya da yapmamaları gereken davranışları belirten cümlelerde öneri anlamı vardır. A, B, C, D seçeneklerindeki cümlelerde Harput ve Elazığ konulu öncülün numaralanmış cümlelerinde açıklama yapılmış. Ancak E seçeneğindeki, "Kent kültürünün yakından tanıtmak için yakın zamanda inşa edilen müzesiyle Harput mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir yer." cümlesinde "Harput mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir yer." şeklinde öneri vardır.

Cevap E

8. Söylenen, belirtilen, açıklanan bazı bilgilerden yola çıkarak bunlarla ilgili bir sonuca ulaşılan cümlelerde çıkarım anlamı vardır. Kızıldeniz kökenli bazı canlı türlerinin Akdeniz'de görülmesi ve çoğalması konulu olan öncüldeki parçanın A, B, D, E seçeneklerindeki cümlelerinde açıklamalar yapılmış. C seçeneğindeki ". . . devam ederse gelecekte yeni türler görmek çok daha zor olacak." şeklinde bir çıkarımda bulunulmuştur.

Cevap C

9. İnsanlar ya da diğer varlıklar için söylenen, belirtilen, açıklanan bazı bilgilerden yola çıkarak bunlarla ilgili bir sonuca ulaşılan cümlelerde çıkarım anlamı vardır. Güneş'in çıplak gözle görülmesi konulu bir öncülümüz var. Bu öncülde güneş ışığında bulunan birçok renk de belirtilerek çıkarım yapılmıştır.

Cevap C

10. "Kars'ın tarihi, Paleolitik Dönem'e kadar uzanıyor." şeklinde başlayan öncülde Kars ile ilgili açıklamalar var. Üçüncü cümledeyse: "Bu izler, Kars'ın, dünyanın en eski kültürlerinden birine beşiklik ettiğini gösteriyor." şeklinde çıkarım yapılmış. Söylenen, belirtilen, açıklanan bazı bilgilerden yola çıkarak bunlarla ilgili

bir sonuca ulaşılan cümlelerde çıkarım anlamı vardır.

Cevap C

11. Eski inşaatların yapıldığı dönemlerde etrafta ortaya çıkan kirlilikten söz ediliyor öncüde ve arkasından da: "Bir apartmanın yan duvarı çamurluysa yakınarda inşaat var ve çocuklar yaşıyor demektir." şeklinde çıkarıma ulaşılmıştır. Söylenen, belirtilen, açıklanan bazı bilgilerden yola çıkarak bunlarla ilgili bir sonuca ulaşılan cümlelerde çıkarım anlamı vardır.

Cevap C

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. Sokak hayvanlarına hemen her ülkede farkındalık ve duyarlılığın arttığından öncülde söz ediliyor. Hayvanların doğal yaşam alanları gündeme getiriliyor. Beşinci cümlede de “Burada ilginç olan, insanların yaşayıp gördüklerinden ziyade sanal âlemde yapılan fotoğraf ve video paylaşımlarından etkilenmeleridir.” şeklinde karşılaştırma yapılmıştır.

Cevap E

2. Bir kişinin edebiyat öğretmeni ve onun yazdıklarıyla ilgili düşünceleri konulu bir öncül parça var. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. Bu öncülün üçüncü cümlesinde geçen “en” sözcüğü de bizi karşılaştırmaya ulaştırır.

Cevap C

3. Sydney Operası konulu bir öncül var. Bu öncülün ilk cümlesindeki “en”, üçüncü cümlesindeki “başka hiçbir operasında olmayan”, dördüncü cümlesindeki “başka sahnelerde olduğu gibi”, beşinci cümledeki “daha” sözcükleri bizi karşılaştırmaya götürür. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. İkinci cümlede karşılaştırma anlamı yoktur. (Bu bina görkemli görünüşüyle insanı şaşırtır.)

Cevap B

4. Modern çağ ve görsellikten söz ederek başlayan bir öncülümüz var. Bu öncüldeki karşılaştırma cümlesini bulmalıyız. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. Öncüldeki parçanın ilk dört cümlesinde bilgi verilirken beşinci cümlede: “Mekân tasvirine verilen önem, Stendhal’de olduğu kadar Balzac’ta ve Tolstoy’da da vardır.” ifadesiyle karşılaştırma yapılmıştır.

Cevap E

5. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. Arkeologların Çin’de yaptıkları kazılardan öncüldeki parçada söz ediliyor. Ardından da altıncı cümlede, “her biri ötekinden farklı” denecek karşılaştırmaya gidiliyor.

Cevap E

6. Satranç şampiyonu Garry Kasparov konulu bir öncülümüz var. Bu öncülün ikinci cümlesindeki “çok daha”, üçüncü cümledeki “ise”, dördüncü cümledeki “arkadaşımsa” sözcükleri bizi karşılaştırmaya götürür. Çünkü karşılaştırma cümlelerinde “ise, oysa, daha, en, çok” gibi ifadeler vardır. Öncülün birinci ve beşinci cümlelerinde karşılaştırma yoktur.

Cevap B

7. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. Astronomi ve bazı fizik yazarları konulu bir öncülümüz var. Bu öncüldeki ilk cümlede: “Astronomi en eski bilim dallarından biridir ve bu alandaki çalışmalar matematik, fizik, kimya gibi birçok bilim dalının gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır.” denerek “en” sözcüğüyle karşılaştırma yapılmıştır.

Cevap A

8. Franz Kafka, Hermann Hesse, Alfred Adler çevirileriyle tanınan Kâmuran Şipal hakkında bir öncül var. Bu öncülde anılan yazarın öykücülüğünden de söz edildikten sonra yedinci cümlede “Yazdıkları birkaç kitapla tüm edebiyat ortamını kaplayan, niteliği tartışmalı yazarlar düşünüldüğünde Şipal’e gösterilen bu vefasızlık ibret vericidir.” şeklinde karşılaştırma yapılmıştır. (Diğer yazarlar ve Şipal)

Cevap E

9. Konuşurken ya da yazarken aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyi, birbirlerine benzeyen ya da birbirlerinden farklı yanlarıyla karşılaştırırız. Karşılaştırma cümlelerinde “en, ise, oysa, diğer yandan” gibi ifadeler bulunur. Mezopotamya, Mısır, İndus Vadisi ve Çin’de ortaya çıkan ilk uygarlıklar öncüldeki konu. Öncülün ilk cümlesinde ilk uygarlıkların “hiçbir zaman” Neolitik toplumların sahip olmadıkları özelliklere sahip olması açıklamasıyla karşılaştırmaya başvurulmuştur.

Cevap A

TEST – 1
ÇÖZÜMLER

Bir cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmak için cümle tam olarak anlaşılmalıdır. Doğru anlaşılabilen bir cümleyi bu açıdan çözemeyiz. Bu tür sorularda kesin olarak çıkarılabilecek yargı dışında olasılık anlamlı yargılar da çeldirici olarak verilir. Önce bu tür seçenekleri eleriz ve cevaba ulaşıyoruz.

1. Öncül olarak verilen cümlemiz: "Kolezyum, 2007'de Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri seçilmiştir." Bu cümleyi değerlendirdiğimizde daha önceki listelerde Kolezyum'un bu listede olmadığı ortaya çıkar çünkü 2007 bu seçim yılıdır. Buna göre cevabımız: "Kolezyum, önceki dünya harikaları listesinde yoktur." olur.

Cevap B

2. Bize öncül olarak: "XV. yüzyıldan itibaren Batı'nın zihninde şekillenen Doğu hakkındaki imgelerin kaynağı, Doğu'yla ilgili gerçek bir deneyim yaşanmaksızın Avrupa'nın dışına çıkmadan ve büyük oranda siyasi amaçla üretilen metinlerdir." cümlesi verilmiş. Buna göre Avrupalıların Doğu karşısında düşünceleri kurgulanan imgelerle ilgilidir çünkü Doğu, buraları görmeyen yazarlarca yazılmıştır.

Cevap C

3. "II. Dünya Savaşı'nın başında bilim insanları, atomun çekirdeği parçalandığında çok büyük miktarda enerjinin açığa çıkacağını fark ettiler." cümlesi verilen öncülümüzdür. Bu öncülden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da "II. Dünya Savaşı yıllarında dahi bilimsel çalışmalar devam etmiştir." olur.

Cevap D

4. "XVI. yüzyılda insan zekâsının doğası üzerine bir kitap yayımlayan İspanyol fizikçi J. Huarte, araştırmaları sırasında zekâ yerine Latince kullanılan ingenio sözcüğünün ortaya çıkarmak, üretmek gibi anlamlara geldiğini görmüş; bunun, zihnin doğasına ilişkin bir ipucu sağladığını öne sürmüştür." öncülümüzdür. Bu öncülü okuduğumuz zaman Latince zekâ kavramıyla yaratmak arasında bir ilişki olduğu düşünülmüştür, yargısı öncülden kesin olarak çıkar.

Cevap D

5. Bize öncül olarak: "Geçmiş X. yüzyıla dayanan ve kış aylarının en renkli etkinliklerinden olan, ziyaretçilerinin kostümleri aylar öncesinde hazırladığı Venedik Karnavalı, her yıl tüm dünyadan bu etkinlik için gelen turistleri Piazza San Marco,

Via Garibaldi gibi şehrin önemli noktalarında topluyor." uzun cümlesi verilmiş. Buna göre şehirdeki bazı mekânları görmek ve ziyaret etmek karnavalın ritüelleri arasına girmiştir." yargısı öncülden kesin olarak çıkarılabilir.

Cevap E

6. Öncül olarak bize: "Titicaca Gölü kıyılarındaki geniş otlak alan, uzun süren don ve kuraklık dönemleri nedeniyle günümüzde verimsizleşmiş olsa da bu alanın MÖ 1000 yılından MS 500'lere kadar tarım arazisi olarak kullanıldığı biliniyor." cümlesi verilmiş. Buna göre bu cümleden kesin olarak: "Gölün etrafında değişik doğa olayları ortaya çıkmış olup arazinin verimliliği de bu doğa olaylarından etkilenebilir." sonucu çıkar.

Cevap E

7. "Bugün haklarında çok az şey bilinen ve genellikle tropikal ormanlarda yaşayan kamufraj ustası maymun çekirgelerin Tanzanya'ya özgü olan türü, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya." cümlesi öncül olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıya "Tanzanya'ya özgü olan türü" bilgisine göre D seçeneğinde verilmiştir: "Kamufraj ustası maymun çekirgelerin bilinen birden fazla türü vardır."

Cevap D

8. Öncül cümlemiz: "Haritacılığın, gemi yapımının gelişmesi ve köle ticaretinin yaygınlaşması ile birlikte Avrupa piyasalarında refah yükselince gelir düzeyi artan yeni varlıklı sınıf, sanatkârlara kol kanat verdi ve gösterişe dayalı tüketimle lüks mallara yöneldi." olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek olan cümlemiz de "köle ticaretinin yaygınlaşması ile birlikte Avrupa piyasalarında refah yükselince gelir düzeyi artan yeni varlıklı sınıf, sanatkârlara kol kanat verdi." ifadesine göre "Denizcilik faaliyetleriyle köle ticareti Batı'da sanatı besleyen bir sürece kaynaklık eder." olur.

Cevap B

9. Bize öncül olarak: "Batı'da insan hak ve özgürlükleri çoğunlukla halk hareketleri biçiminde, aşağıdan yukarıya doğru gelişmiş ve kendilerini zamanla yukarıdakilere kabul ettirmiştir." olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmalıyız. Öncüldeki "Batı'da insan hak ve özgürlükleri çoğunlukla halk hareketleri biçiminde, aşağıdan yukarıya doğru gelişmiş." ifadesi bizi C seçeneğine götürür: "Batı'da hak ve özgürlükleri halk istemiş, yöneticiler de bu isteğe uymak zorunda kalmıştır."

Cevap C

10. "Kuzey Yarımküre'de yaygın olarak görülen tatlısu habitatlarında, soğuk ve kurak bölgelerde yaşayan, dünyada tanımlanmış 620 semender türü içerisinde yer alan ve Kuzey Anadolu sahil şeridinin tamamında görülen püsküllü semender, Anadolu'da görülen 17 semender türünden biridir." cümlesi öncül olarak verilmiş. Buna göre bu cümleden kesin olarak çıkarılacak yargı "Kuzey Anadolu sahil şeridinin tamamında görülen püsküllü semender, Anadolu'da görülen 17 semender türünden biridir." ifadesinden de yola çıktığımızda C seçeneği olur: "Kuzey Anadolu sahil şeridi Kuzey Yarımküre'nin semender habitatları arasındadır."

Cevap C

11. Öncül olarak verilen: "Geçmişte geleceğin nasıl hayal edildiğini inceleyen retrofütürizm akımıyla ilgili en kapsamlı sitelerden biri olan Paleo-Future'da ziyaretçiler, 1880'lerden 1990'lara kadar üretilmiş teknolojik projeler ve eski bilim kurgu eserlerindeki temalar gibi pek çok öğeyi inceleyebiliyor." cümlesini okuyoruz. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabileceğimiz yargı da: "Paleo-Future, belirli bir zaman aralığında geleceği hayal eden ürünleri ele alır." olur.

Cevap D

12. "Çernobil'de 26 Nisan 1986'da meydana gelen patlamanın ardından ilk gün% 25'i, sekiz gün içinde ise tamamı çevreye yayılan radyasyon nedeniyle bölge hızla boşaltılmış; 135.000 kişi başka bölgelere nakledilmiş ancak yine de aralarında patlamadan en çok etkilenen Rusya, Ukrayna ve Belarus'un da olduğu birçok ülkede radyasyona bağlı kirliliğin önüne geçilememiştir." uzun cümlesi öncül olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da: "Çernobil'de radyasyonun yayılması ve buna bağlı kirlenme aşamalı olarak gerçekleşmiştir." cümlesi olur.

Cevap B

TEST - 2
ÇÖZÜMLER

1. "Tracy Letts'in kendi oyunundan senaryolaştırdığı Katil Joe adlı film, hem Amerikan taşrasında geçen kanlı bir aile komedyası hem de alabildiğince absürt bir gerilim filmi olarak keyifle izleniyor." cümlesi bize öncül olarak verilmiş. Bu cümlede geçen "hem Amerikan taşrasında geçen kanlı bir aile komedyası hem de alabildiğince absürt bir gerilim filmi olarak keyifle izleniyor." ifadesi bu filmin komedi ve gerilim unsurları taşıdığını gösteriyor.

Cevap D

2. "Meksika, ana dili İspanyolca olan insan sayısının en fazla olduğu ülkedir." öncül cümlesine göre İspanyolca birden fazla ülkede ana dil olarak kullanılmaktadır. Bu da bizi E seçeneğine götürür: "İspanyolca farklı ülkelerde konuşulan bir dildir."

Cevap E

3. "Venüs ve Dünya, Güneş sisteminde birbirine en çok benzeyen iki gezegendir." cümlesi öncül olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da "Güneş sisteminde birbirine en çok benzeyen iki gezegendir." ifadesine göre C seçeneğinde verilen: "Güneş sisteminde birbirine benzeyen başka gezegenler de vardır." olur.

Cevap C

4. Öncül olarak "Tarihi XVIII. yüzyıla kadar uzanan ve UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'ne alınan Safranbolu Evleri, Türk mimarisinin önemli örneklerindedir." cümlesi verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da "Tarihi XVIII. yüzyıla kadar uzanan" ifadesine göre D seçeneğinde verilen: "Safranbolu Evleri'nin geçmişte birkaç yüzyıl öncesine kadar uzanmaktadır." cümlesi olur.

Cevap D

5. "Depresyon dünyada 121 milyon kişiyi etkiliyor ve en yaygın görülen hastalıklar arasında yer alıyor; Dünya Sağlık Örgütü'nün tahminlerine göre de gelecek 10 yıl içinde en çok görülen ikinci hastalık olacak." cümlesi bize öncül cümle olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da "Depresyona yakalanan kişi sayısı her geçen yıl artmaktadır." olur.

Cevap C

6. "Ekim 1982'de arka arkaya vizyona giren iki savaş karşıtı film olan Eve Dönüş ve Gelibolu'nun hemen ardından kasım ayında savaş karşıtı bir başka klasik daha gösterime girdi: Birak Güneş İçeri Girsin." cümlesi öncül olarak bize verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da cümlelerin tamamına göre ekim ve kasım ayları söz konusu olduğunda "Sözü edilen üç film de aynı yıl vizyona girmiştir." cümlesi olur.

Cevap E

7. "Fransızca konuşulan ülkelerde oldukça popüler olan Marsupilami adlı çizgi romandan uyarlanan ve absürt bir mizah anlayışının hâkim olduğu Uzun Kuyruk Fransa'da hafife alınmayacak bir gişe başarısı kazanmıştır." bize öncül olarak verilen cümledir. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da: "Fransa'da hafife alınmayacak bir gişe başarısı kazanmıştır." ifadesine göre "Uzun Kuyruk, Fransız sinemalarında pek çok kişi tarafından seyredilmiştir." yargısı olur.

Cevap A

8. Öncül olarak "Biri Batılı, biri Doğulu iki müzisyenin eserlerini de aynı oranda sevmemiz gösteriyor ki musikinin evrensel bir doğası var; hangi medeniyetin, hangi kültürün ürünü olursa olsun bu evrensel doğaya uygun bütün müzik tınıları güzel, büyüleyici ve etkileyici . . ." verilmiş. Bu öncülden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da "musikinin evrensel bir doğası var; var; hangi medeniyetin, hangi kültürün ürünü olursa olsun bu evrensel doğaya uygun bütün müzik tınıları güzel, büyüleyici ve etkileyici. . ." ifadesine göre D seçeneği olur: "Evrensel dokuyu yakaladığı müddetçe bütün müzik eserleri herkesçe kabul görür."

Cevap D

9. Numaralanmış olarak beş cümleden meydana gelen bir parça öncülümüz durumunda. Bu öncülden birlikte olan birilerinin duyguları anlatılıyor. Bu arada "gibiyiz, sanki, aynı desem" ifadeleri kesinlik bildirmez. Ancak dört numaralı cümle: "Birimiz bir yana baktığında hep beraber aynı tarafa yöneliyoruz mesela." cümlesinde yönelme kesindir.

Cevap D

10. "1940" yılında saatte 65 km hızla esen rüzgârın etkisiyle yıkılan Tacoma Narrows Bridge isimli köprü, saatte 80 bin km hızla kadarki rüzgârlara dayanıklı olacak şekilde onarılmasının ardından öngörüle-meyen şiddetli rüzgâr sebebiyle yeniden yıkılmıştır." öncül cümlemizdir. Bu cümleden kesin olarak çıkarılacak yargı da B seçeneğinde verilmiştir: "Şiddetli saatte 80 km hızla fazla olan rüzgâr Tacoma Narrows Bridge adlı köprü'nün yeniden yıkılmasına neden olmuştur." Çünkü köprü 80 km hızla ulaşan rüzgâra dayanıklıdır.

Cevap B

11. "Alman edebiyatının önemli isimlerinden biri kabul edilen Anna Seghers'in otobiyografik ögeler de taşıyan aynı adlı romanından uyarlanan Transit, dünya izleyicisiyle ilk kez 68. Berlin Festivali'nde buluşarak bu yılın en iyi filmleri arasına girmiştir." öncül olarak verilen cümlemizdir. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da: "dünya izleyicisiyle ilk kez 68. Berlin Festivali'nde buluşarak" ifadesine bağlı olarak: "Sinemaya aktarılan Transit ilk kez Berlin Film Festivali'nde gösterime girmiştir." olur.

Cevap C

12. Öncül olarak bize: "2004 Atina ve 2008 Pekin olimpiyatlarında başta güce dayalı halter, güreş gibi sporlar olmak üzere pek çok doping vakası ile karşılaşıldı." cümlesi verilmiş. Bu öncülden geçen "halter, güreş gibi sporlar olmak üzere pek çok doping vakası ile karşılaşıldı." ifadesine dayanarak : "2004 ve 2008 olimpiyatlarında farklı spor dallarında doping vakaları tespit edilmiştir." yargısı kesin olarak çıkarılır.

Cevap D

TEST – 3

ÇÖZÜMLER

1. Öncül olarak "Ameliyat aletlerini sterilize etmek için kullanılan otoklav adlı cihazın içindeki suyun kaynama noktası, yüksek basıncın etkisiyle 100 dereceden 124 dereceye çıkar ve böylece çok kızgın bir buhar oluşur." cümlesi verilmiş. Bu cümleden "yüksek basıncın etkisiyle" ifadesine de dayanarak kesin olarak çıkarılabilecek yargı: "Otoklavın içindeki basıncın yüksek olması, suyun kaynama noktasını artırmaktadır." olur.

Cevap A

2. Bize öncül cümle olarak: "Rutherford, bilim dünyasında daha çok modern fiziğin temel çalışma alanı olan atom çekirdeğini keşfetmesiyle tanınsa da Nobel ödülünü, elementlerin dönüşümü üzerine yaptığı çalışmasıyla kimya dalında almıştır." verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargı: "modern fiziğin temel çalışma alanı olan atom çekirdeğini keşfetmesiyle tanınsa da Nobel ödülünü, elementlerin dönüşümü üzerine yaptığı çalışmasıyla kimya dalında almıştır." ifadesine de dayanarak C seçeneği olur: "Rutherford'un bilim insanı olarak tanınırlığına kimyadan çok fizik alanındaki keşfi katkıda bulunmuştur."

Cevap C

3. Soruda bize: "Resim ve seramik sanatlarından esinlenerek tasarlanan ve mimarının adıyla anılan Hundertwasser Binası, sadece Viyana'nın değil, Avusturya'nın da en çok ilgi uyandıran yapılarından biri olduğu için pek çok turist çekmektedir." cümlesi verilmiş. Bu cümleyi okuyacağız ve bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargıyı bulacağız. Öncüde geçen: "sadece Viyana'nın değil, Avusturya'nın da en çok ilgi uyandıran yapılarından biri olduğu için pek çok turist çekmektedir." yargısına da dayanarak cevabımız: "Bina, hem şehrin hem de ülkenin tanıtımına katkı sağlayan eserlerden biridir." olur.

Cevap B

4. "Psikiyatrislerle nörologları aynı laboratuvarında bir araya getiren nörobiyoloji çalışmaları, yaşayan insanın beyin faaliyetlerinin görüntülenip ölçülebilmesine olanak sağlayan teknolojiye öyle büyük ilerleme gösterdi ki nörobiyolojideki çalışmalar ekonomiden politikaya kadar tüm sosyal bilimlerdeki çalışmalara tesir etti." cümlesi öncülümüz. Bu cümleyi okuyacağız ve bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargıyı bulacağız. Öncüde geçen: "ekonomiden politikaya kadar tüm sosyal bilimlerdeki çalışmalara tesir etti."

ifadesine göre E seçeneği cevabımız olur: "Nörobiyoloji alanındaki son gelişmeler başka bilim dallarına da yarar sağlamıştır."

Cevap E

5. Bize bu soruda öncül olarak: "Bu yıl getirilen, tüm yarışmacıların araçlarının motor, ateşleme ve batarya yönetim sistemi gibi önemli parçalarını kendilerinin tasarlayıp üretmesi şartı, firmalara duyuruldu." cümlesi verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargı: "Bu yıl getirilen . . . üretmesi şartı . . ." ifadesine göre A seçeneği olur: "Yarışmalara katılmanın koşulları bu sene değişmiştir."

Cevap A

6. Bize öncül cümle olarak: "Günümüzde Bursa tekstil sektörü, ağırlıklı olarak ev tekstili ve hazır giyim için üretim yapmaya yönelmiş durumda ve Bursa ekonomisinin en önemli temellerinden biri olan tekstil sektöründe kent nüfusunun hatırı sayılır bir kısmı istihdam edilmektedir." verilmiş. Bu cümlede geçen: "ağırlıklı olarak ev tekstili ve hazır giyim için üretim yapmaya" ifadesinden de yararlanarak kesin olarak çıkarılabilecek yargı: "Bursa'da ev tekstili ve hazır giyim dışında tekstil üretimi de vardır." olur.

Cevap B

7. Soruda bize öncül cümle olarak: "İnsan ağlaması dahi göz kapağının içinde ve kenarlarında bulunan gözyaşı bezleri sürekli gözyaşı üreterek gözün önünde biriken küçük kir parçacıklarının yıkanmasını ve gözün beslenmesini sağlar." verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargı da: "gözün önünde biriken küçük kir parçacıklarının yıkanmasını ve gözün beslenmesini sağlar." ifadesine dayanarak: "Gözyaşı, göz sağlığının korunmasını olumlu etkileyen doğal bir sıvıdır." olur.

Cevap D

8. "Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve Balkanların en kapsamlı festivallerinden biri olan Saraybosna Çocuk Festivali; palyaçolar, sihirbazlar ve renkli kostümlerle bol eğlence sunarken eğitici film gösterileri ve sanat atölyeleriyle de çocukların ufkunu genişletiyor." öncül cümlemiz olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulacağız. Bu cümlede geçen "çocukların ufkunu genişletiyor." sözünden de yola çıkarak cevabımız: "Festivalde çocukların gelişimini destekleyecek etkinlikler de düzenlenmiştir." olur.

Cevap B

9. Öncül cümle olarak: "Keşanlı Ali Destanı adlı dizinin senaristi, eserin yazarı olan Haldun Taner'in kurduğu

hikâyeyi bozmadan senaryoyu yeni bir bağlam içinde değerlendirmiş." verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargı da "dizinin senaristi, eserin yazarı olan Haldun Taner'in kurduğu hikâyeyi bozmadan" ifadesine göre A seçeneği olur: "Eser, asıl hikâyeden yola çıkılarak yeni bir kurguyla diziyi uyarlanmıştır."

Cevap A

10. Öncül cümle olarak: "Elçilik görevleri yanında, Ayasofya Medresesi'nde müderrislik yapan Ali Kuşçu'nun matematik alanında en tanınan eseri olan Muhammediye, Osmanlılarda en fazla ilgi gören hesap kitabı olma özelliği taşır." bize verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarabileceğimiz yargı da "matematik alanında en tanınan eseri" ifadesinden de yola çıktığımızda "Ali Kuşçu'nun matematik alanında birden fazla eseri vardır." cümlesi olur.

Cevap E

11. Öncül olarak verilen cümlemizde Avrupa ülkelerinden Arjantin'e iş için göç eden insanlardan söz ediliyor. Ardından da tongodan söz edilirken "bölgede yaşayan siyahı toplulukların müzikleriyle harmanlanan tango" sözünden de yararlandığımızda bu cümleden kesin olarak: "Tango, farklı kültürlerin birleşiminden doğmuştur." cümlesi çıkar.

Cevap C

TEST - 4

ÇÖZÜMLER

1. Bu sorunun öncül cümlesi olarak bize: "Paris'in ünlü kültür sanat mekânlarından Centre Georges Pompidu tarafından özellikle 5-10 yaş arası çocuklara yönelik olarak düzenlenen Frida ve Ben adlı sergi, Mart ayının 17'sine kadar devam ediyor." verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulacağız. Buna göre "Mart ayının 17'sine kadar devam ediyor." ifadesinden de yola çıkarak E seçeneğindeki: "Frida ve Ben adlı sergi, önemli sanat merkezlerine sahip olan Paris'te belli bir süreliğine düzenlenmektedir." ortaya çıkar.

Cevap E

2. "Uçaklarda her türlü iletişim ağı bulunmasına rağmen yolcuların uçak modunda dahi olsa kalkış ve inişlerde cep telefonlarını kullanmaları yasaktır." öncül olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkaracağımız yargı: "Uçaklarda yolcuların uyması gereken birtakım kuralları vardır." olur. Çünkü yasak var.

Cevap D

3. Öncül cümlemiz: "Sosyolojinin felsefeden ayrılarak bilimsel bir disiplin hâline dönüşmesi, Batı toplumunda Endüstri Devrimi ve Fransız İhtilali gibi toplumsal değişikliklerin yaşandığı bir döneme rastlar." olup bu cümleden C seçeneğindeki: "Sosyoloji ve felsefe disiplinleri, belirli bir ortak geçmişe sahiptir." yargısını kesin olarak çıkarabiliriz. Çünkü "Batı toplumunda Endüstri Devrimi ve Fransız İhtilali gibi toplumsal değişikliklerin yaşandığı bir döneme" ifadesi vardır.

Cevap C

4. Öncül cümlemiz: "Ahşap kokulu Amasya konaklarının arasından nazlı süzülen Yeşilirmak'ın huzurlu sesine kulak verdiğinizde kendinizi bu sahil kentinde sanabilirsiniz." var. Bu cümleyi değerlendirdiğimizde kesin olarak çıkarabileceğimiz yargı: "Ahşap kokulu Amasya konaklarının" ifadesinden de yararlanarak A seçeneğindeki: "Amasya'daki konakların hepsi ahşap kokmaktadır." ortaya çıkar.

Cevap A

5. Bize bu soruda moleküler gastronomiden söz edilen bir öncül cümle verilmiş. Öncül cümlede geçen "sebzelerin yetiştirilme biçimlerinin ve yemeğin servis ediliş şeklinin" ifadesi bizi E seçeneğinde verilen yargıya kesin olarak götürür: "Sebzelerin yetiştirilme koşullarının ve yemeğin sunumunun lezzet üzerindeki etkisiyle ilgilenenler bulunmaktadır."

Cevap E

6. Ailemde benden başka annem ve iki erkek kardeşimden biri mavi gözlüdür, cümlesi bu soruda öncül olarak verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıya ulaşmaya çalışacağız biz de. Öncülde iki erkek kardeş olduğu söylendiğine göre bu cümleyi kuran kişiyle annenin mavi gözlü kadınlar olma durumları söz konusudur.

Cevap B

7. Öncül olarak verilen cümlede Hayatın Kadraji adlı bir fotoğraf yarışmasına katılan sağlıkçılardan, yarışmanın ilk kez nerede düzenlendiğinden söz ediliyor. E seçeneğindeki cümlede de 2011 yılında düzenlenen bu fotoğraf yarışmasına sadece sağlık alanındaki kimi meslek insanlarının katılabildiği söyleniyor.

Cevap E

8. Öncül cümlemiz "Ahmet bugün de işe gelmedi." olup bu cümlede bulunan "de" bağlacı öne çıkıyor. Buna göre Ahmet daha önce de en az bir kez işe gelmemiştir. Bunu da değerlendirdiğimizde cevabımız C olur: "Ahmet son dönemde en az iki gün işe gelmemiştir."

Cevap C

9. Verilen cümlemiz: "Haleplibağçe, Edessa Kralı'nın yazlık sarayının bulunduğu yerde bir mozaik müzesine kavuştur." Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek olan yargı da kralın yazlık sarayı ifadesine göre: "Kralın kışlık sarayı da vardır." olarak B seçeneğinde verilmiştir.

Cevap B

10. Bize bu soruda: "İhracata dönük politikaları uygulamalarıyla 1980'e kadar pamuk ve üzüm gibi tarım ürünlerinin ağırlıklı olduğu ihracat yapısı değişmiş, günümüzde sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payı % 80'lerin üzerine çıkmıştır." öncül cümle verilmiş. Öncül cümlede geçen "sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payı % 80'lerin üzerine çıkmıştır." ifadesine göre sanayi ürünlerinin payı da arttığına göre tarım ürünlerinin payının ihracatta azalması kesin olur.

Cevap E

11. "Ay'a ayak basan ilk insanları taşıyan Apollo 11 roketinin üzerindeki bilgisayar, günümüzde ancak bir hesap makinesiyle kıyaslanabilir." öncül cümlemiz. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek olan yargı da "Ay'a ayak basan ilk insanları taşıyan Apollo 11" ifadesine göre D seçeneği olur: "Ay'a birden fazla insan ayak basmıştır."

Cevap D

12. Öncüldeki cümlede Sicilya'nın Katanya şehrinin buradaki ikinci büyük şehir olduğundan ve şehrin 2700 yıllık geçmişinden söz ediliyor. Buna göre bu öncülü değerlendirdiğimizde Sicilya'da en az iki büyük şehir vardır ve cevabımız da: "Çok eski bir geçmişe sahip olan Katanya, Sicilya'nın büyük şehirlerindedir." olur.

Cevap A

TEST – 5

ÇÖZÜMLER

1. Bize öncül cümle olarak: "Dairesel bir plan ortasında yükselen ve benzeri az olmakla birlikte ülkemizin en önemli eserlerinden olan figürlü Taksim Cumhuriyet Anıtı, İtalyan heykeltıraş Pietro Canocia tarafından yapıldı ve 1928 yılında açıldı." verilmiş. Öncüde geçen: "benzeri az olmakla birlikte" ifadesinden de yola çıkarak bu cümleden: "Taksim Cumhuriyet Anıtı, kendi türünde nadir eserler arasında yer almaktadır." kesin yargısına ulaşabiliriz.

Cevap C

2. Bize öncül cümle olarak verilen cümlede Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı adlı bir tiyatro oyununun dört alanda aldığı ödüllerden söz ediliyor. Buna göre bu cümleden Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı adlı tiyatro oyununun değişik ödüllere uygun bulunduğunu kesin olarak söyleriz.

Cevap B

3. "Kavakların alerjik polen üreterek insan sağlığını olumsuz etkilediği yündenki yaygın inanış, son bilimsel çalışmalarla yerini farklı görüşlere terk etmiştir." öncül olarak bize verilen cümle olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Buna göre öncüde geçen: "son bilimsel çalışmalarla yerini farklı görüşlere terk etmiştir." ifadesinden de yola çıkarak E seçeneğindeki yargıya cevap olarak ulaşabiliriz: "Alerji araştırmaları sonucunda, benimsenmiş bazı bilgiler değişmektedir."

Cevap E

4. "Edebiyat ve sinema, savaşın veya kıtlıktan kaçan mülteciler kadar seçimsiz bir hayattan kaçan ya da daha iyi hayatlar arayan sığınmacılarla da ilgilenmektedir." öncül olarak bize verilen cümle olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Buna göre öncüde geçen: "mülteciler kadar seçimsiz bir hayattan kaçan ya da daha iyi hayatlar arayan sığınmacılarla" ifadesinden de yola çıkarak B seçeneğindeki yargıya cevap olarak ulaşabiliriz: "İnsanlar zorunda olmamalarına rağmen yaşadıkları yerleri terk edebilirler."

Cevap B

5. Bize öncül olarak: "Bu yıl, A şirketi yüzde on artan kârı ile reklamcılık sektöründe yeni bir rekora imza atmıştır." cümlesi verilmiş olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Buna göre C seçeneği cevabımız olur: "Bu yıl, sektörde kâr oranı en çok büyüyen reklam şirketi A'dır."

Cevap C

6. Bize bu sorunun öncül cümlesi olarak: "Kansere yol açan etkenler arasında genetiğin rolü yalnızca yüzde beştir." olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Buna göre öncüde geçen: "% 5" ifadesinden de yararlanarak "Kanser nedenleri arasında genetik dışında başka etkenler de vardır." cümlesine ulaşırız. Çünkü % 95 oranında başka neden olduğu anlaşılmalıdır.

Cevap B

7. Öncüde verilen Mars ve Dünya ile ilgili bilgileri kapsayan cümlede Mars ve Dünya'nın havasının benzerlik gösterdiği belirtiliyor. Buna göre bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı "Hem Mars hem Dünya'da havayı oluşturan gazların bazıları ortakır." olur.

Cevap D

8. Öncüdeki cümlemiz: "Herkesin bildiği ama bilmediğini bilmediği şeylerden söz etmektir yazarlık." olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Buna göre cevabımız da B seçeneği olur: "Yazarlar bildiğimizi bilmediğimiz şeyler hakkında farkındalık oluştururlar."

Cevap B

9. Yalan makinesi konulu uzun bir öncül cümlemiz var, bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Buna göre cevabımız da öncül cümlede sonunda bulunan: "stresi ayırt edememesi" ifadesinden dolayı E seçeneği olur: "Yalan makinesi, stresin farklı nedenleri arasında bir ayırım gözetmemektedir."

Cevap E

10. "Çocukluk anılarını eksiksiz anımsayan ve okurlarına neredeyse kesintisiz bir panorama şeklinde aktaran pek çok yazarın aksine benimkiler, sisli bir kır manzarası içinde ara ara görünür hâle gelen ağaçlara benziyor." bize verilen öncül cümle olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Çocukluk anılarını eksiksiz anımsayan ve okurlarına neredeyse kesintisiz bir panorama şeklinde aktaran pek çok yazarın aksine benimkiler, sisli bir kır manzarası içinde ara ara görünür hâle gelen" ifadesine göre cevabımız ara ara görünmeden dolayı: "Diğer birçok yazarla karşılaştırıldığında yazarın çocukluk anıları bütünlükten yoksun ve belirsizdir." olur.

Cevap A

11. "Ünlü müzik grubu Beatles'in ef-sanevi üyesi John Lennon'ın her zaman karanlıkta kalmış aile hayatına ışık tutan bu kitap trajik bir aile portresi çiziyor." bize öncül olarak verilen cümlemiz olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da "John Lennon'ın her zaman karanlıkta kalmış aile hayatına ışık tutan" ifadesinden yola çıktığımızda C seçeneği olur: "Kitap, John Lennon'ın yakın çevresini konu edinmiştir."

Cevap C

12. Öncüdeki cümlemiz: "Piyasaya yeni çıkan robot köpek Aibo'nun kişiliği, sahibi ve çevresiyle geçirdiği zamanla birlikte gelişiyor ve Aibo yavru bir köpekten yetişkin bir köpeğe dönüşüyor." Bu cümleden kesin olarak çıkarılabileceğimiz yargı da "kişiliği, sahibi ve çevresiyle geçirdiği zamanla birlikte gelişiyor" ifadesine göre "Aibo'nun gelişiminde çevresiyle olan etkileşiminin rolü vardır."

Cevap B

TEST – 6

ÇÖZÜMLER

1. Öncül olarak verilen cümlemiz: "Dünya haritacılık tarihine adını yazdırmış ünlü Türk denizcisi Piri Reis'in 1513 tarihli Dünya Haritası'nın 500. yılı, UNESCO tarafından da desteklenen bir sergiyle kutlandı." olup bize verilen öncül cümle olup bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız isteniyor. Bu cümlede geçen "UNESCO tarafından da" sözündeki "da" bağlacı, serginin birden fazla kuruluş tarafından desteklendiğini ortaya koyar.

Cevap C

2. Öncül olarak verilen cümlemizde uyku araştırmalarına öncülük eden kişilerden ve onların araştırma sonuçlarından söz ediliyor. Cümlede genel kanının yıkılmasından söz edildiğine göre Kleitman ve öğrencisinin çalışmalarının uyku araştırmalarında dönüm noktası olduğu ortaya çıkar.

Cevap B

3. Öncül olarak verilen cümlemizde Çad'da bulunan bir ulusal parkta fil dişi kaçakçılığı için fillerin katledilmesi ve bunu önlemek için atlı bekçilerin varlığından söz ediliyor. Atlı bekçilerin varlığının devam etmesi de fillerin dişleri için avlanma tehlikesinin varlığını kesin olarak ortaya koyar.

Cevap D

4. Öncül olarak verilen cümlemizde AB'nin en önemli projelerinden birinden söz ediliyor. Bu projelerin sağlıkla ilgili olduğu belirtildikten sonra bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıya bakacağız. Öncüdeki cümlede geçen: "sinir hastalıklarının nasıl oluştuğunu belirlemek" ifadesinden "Beynin işleyişinin kavranması, sinir hastalığı araştırmalarına katkıda bulunmaktadır." yargısına ulaşırız.

Cevap D

5. Öncül olarak verilen cümlemizde oyun parklarının eski Ramazan eğlencelerinin devamı niteliğinde olduğunu göstermektedir. Bu öncülden geçen "bugünkü hâlini Amerika'da ilk lunaparkın kurulmasıyla başlayan eğlence anlayışının Türkiye'ye de taşınmasıyla almıştır." ifadesinden B seçeneğindeki cümleye ulaşılır.

Cevap B

6. Sanatçı John Berger konulu bir öncül cümlemiz var. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargıyı bulmamız gerekiyor. Öncüde geçen: "John Berger, fotoğrafçı Jean Mohr'la birlikte hazırladığı" ifadesinden D seçeneğine ulaşırız. Çünkü birlikte hazırlama var, bu da "John Berger, bireysel çalışmalarının yanında ortak çalışmalarıyla da ün kazanan bir yazardır." olur.

Cevap D

7. Her yıl düzenlenen Mesir Macunu Şenliği konulu bir öncül cümle verilmiş. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı macunun makine kullanılmadan elde edilmesi bilgisinden B seçeneği olur. Çünkü bu seçenekte macunun insan eliyle üretildiği dile getirilmektedir.

Cevap B

8. Doğanın, daha doğrusu Karadeniz'in kirlenmesi konulu öncül cümlemiz var. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı da cümlede geçen "ürünlerin miktarında ve çeşitliliğinde artış olmuş . . . her geçen gün biraz daha kirlenmiştir." ifadesinden yola çıktığımızda "Karadeniz ülkelerindeki endüstriyel faaliyetlerde son kırk yılda değişim yaşanmıştır." olur.

Cevap A

9. 2009 yılında Hollandalı bir grup araştırmacı tarafından yapılan değişik hastalıklar konulu bir öncül cümlemiz var. Bu cümleden yeşil alanların yakınında yaşayanlarda bazı hastalıkların daha az görüldüğü bilgisinden de yararlandığımızda "İnsanların bazı hastalıklara yakalanmasında çevresel koşullar da etkilidir." yargısına kesin olarak ulaşabiliriz.

Cevap C

10. Birkaç yıl önce yapılan bir deney ve yürüyüş konulu bir öncül var. Bu öncülden yola çıktığımızda "Ağaç parkında yapılan bir yürüyüş kentte yapılandırma daha yararlıdır." yargısına kesinlikle ulaşırız. Çünkü öncüde ağaç parkında yapılan yürüyüşün yararı anlatılmıştır.

Cevap A

11. "Yönetmen, son filmiyle bu sene katıldığı üç uluslararası festivalin birinden en iyi film, birinden de en iyi yönetmen ödülü almıştır." cümlesi öncülümüzdür. Bu öncüde geçen "birinden en iyi film, birinden de en iyi yönetmen ödülü almıştır." ifadesinden B seçeneğine ulaşırız: "Yönetmen, son filmiyle en az iki ödül almaya hak kazanmıştır."

Cevap B

12. 1951 yılında yayımlanan bir kitap öncülün konusudur. Bu öncülden kesin olarak çıkaracağımız yargı da öncüde geçen "1951 yılından bu yana" ifadesinden yola çıkarak "Kitap, yayımlanmasının üzerinden onlarca yıl geçmesine rağmen popülerliğini yitirmemiştir." cümlesine ulaşırız.

Cevap A

CÜMLEDE ANLAM - NUMARALANMIŞ CÜMLELERLE İLGİLİ SORULAR

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Yahya Kemal'in şiirlerinden söz edilen beş cümlelik bir öncül parça verilmiş. Öncüldeki parçanın ilk cümlesinde bir yanılığın, üçüncü cümlesinde bir düşüncenin sebebinden, dördüncü cümlesinde bazı şairlerden farklı özelliklerinden, beşinci cümlede şairin dil ve şiir anlayışındaki duyarlılık ifade edilmiştir. Ancak ikinci cümlede şairin kişiliğiyle ilgili araştırmaların yetersizliğinden değil, onunla ilgili bir durum sorulmuştur.

Cevap B

2. Anadolu'nun değişik yerlerinde şimdi de devam eden bir durumdan söz ediliyor. Bu durum babaların adlarının çocuklara verilmesidir. Dördüncü cümlede yazarın bu durumu istemediği belirtildikten sonra beşinci cümlede "Bu, bana, bir insanın başka bir insanda sürmesi gibi tekdüzelik veriyor." diyerek önceki cümlelerin nedeni oluyor.

Cevap D

3. Tarihsel romana karşı yazarın bakışının anlatıldığı beş cümleden meydana gelen bir öncül var. Bu öncülün ilk cümlesinde değerlendirme, ikinci cümlesinde tanık gösterme, üçüncü cümlesinde bir olasılık, son cümlesinde de bir kavramın farklı yorumlanması dile getirilmiştir. Dördüncü cümledeyse tanım yapılmamış olup yazar için önemli bir durum belirtilmiştir.

Cevap D

4. Arılar ve onların bal yapma serüvenleri öncüldeki parçada anlatılıyor. Bu parçanın ilk cümlesinde nesnelik, ikinci cümlesinde "macunumsu" sözcüğüyle benzetme, üçüncü cümlede "düşürmek için" sözüyle amaç-sonuç ilişkisi, son cümlede de "yüzde yirmiyi" sözüyle sayısal verilerden yararlanılmıştır. Ancak dördüncü cümlede örnek yoktur ve arıların yaptığı bir çalışma anlatılmaktadır.

Cevap D

5. Merkür gezegenine gönderilen bir sondaj aracından öncülde söz ediliyor. İlk cümlede gezegende araştırma yapıldığından, ikinci cümlede gezegende aydınlık ve karanlık zamanlardan, son cümlede de gezegenin yeri ve ekseninden söz edilmiştir. Dördüncü cümledeyse gezegenin, gezegenimize benzeyen yönünden söz edilmiştir. Ancak üçüncü cümlede gezegende bulunan kimi maddelerden söz edilmiş, sıcaklık belirtilmiştir.

Cevap C

6. İstanbul, numaralanmış cümlelerden meydana gelen öncülümüzün konusudur. Bu öncüldeki ilk cümlede İstanbul'un değişik yönleri bir arada verilmiş, üçüncü cümlede bir izlenimden söz edilmiştir. Dördüncü cümlede şehirde bütünün oluşturan parçaların uyumu, son cümlede de bir özelliğine değinilmiştir. İkinci cümlede şehrin mimari özellikleri değil de büyük eserlerle ilgili değerlendirmeye yer verilmiştir.

Cevap B

7. Nasrettin Hoca fıkraları konulu bir öncül parçamız var. Bu parçanın ilk cümlesinde hocanın fıkralardaki roller, ikinci cümlede fıkraların genel konuları, üçüncü cümlede toplumun hocayla bütünleşmesi, dördüncü cümlede de fıkralar hakkında bir saptamada bulunulmuştur. Son cümledeyse gelenek söz konusu değildir ve hocanın nasıl biri olduğu anlatılmıştır.

Cevap E

8. Sakin bir yerde olan birinin duyguları, numaralanmış cümlelerden meydana gelen parçanın konusudur. Bu parçanın ilk cümlesinde koşula bağlı benzetme (yoksa-gibi), ikinci cümlesinde öneri ve önerinin kişide bırakacağı etki, dördüncüde neden-sonuç ilişkisi ve beşincisinde de sık rastlanan bir durum dile getirilmiştir. Öncülün üçüncü cümlesindeyse bölgeyle ilgili olumsuzluklar değil de bir öneri vardır. (faytonla dolaşın.)

Cevap C

3. Bir bestecinin şarkılarından söz edilen öncülün ilk cümlesinde "Doğrusunu söylemek gerekirse bugüne kadar bestelediğim şarkıların çoğu iç dünyamın, duygularımın bir yansımasıydı." şeklinde açıklama yapılmaktadır. Bu cümle asla tanım bildirmez.

Cevap A

4. Bir televizyon programı ve sunucudan söz edilen bir öncülümüz var. Bu öncülün ilk cümlesinde yönlendirme, ikinci cümlesinde imalı bir mesaj, üçüncü cümlesinde gerçekleştirmeyen bir istek, son cümlesinde de bir tespit söz konusudur. Dördüncü cümledeyse bir yetersizliğin nedeni değil de yapılan bir davranış ele alınmıştır.

Cevap D

5. Yöresel ürünler konulu bir parçamız var. Bu öncülün ilk cümlesinde uyarı, ikinci cümlesinde ilk cümleye ait açıklama, üçüncü cümlede "en" kelimesiyle karşılaştırma, beşinci cümlesinde de "içmeyin" şeklinde öneri yapılmıştır. Dördüncü cümlede benzetme yoktur ve öznel bir açıklama vardır.

Cevap D

6. Bir yazarın kendini eleştirilmesi öncülde ele alınıyor. Bu parçanın ilk cümlesinde "İddialı konuşmayı sevmem." şeklinde bir kişilik ele alınıyor. İkinci cümlede yanlış anlamayı düzelterek bir açıklama, üçüncü cümlede benimsenmeyen bir tutum, dördüncü cümlede de yorum yapılmaktadır. Son cümledeyse eleştiriye devam ediliyor ve yanlışlık belirtilmiyor.

Cevap E

7. Bir eserle ilgili tür açıklaması var öncüldeki parçada. İlk cümlede "sanmayın" sözcüğüyle uyarı, ikinci cümlede bilgi verilerek açıklama, üçüncü cümlede öznel ve nesnel karışımı bir yargı, son cümlede söyleme katılan durumlar anlatılıyor. Dördüncü cümlede duygusal yönleri öne çıkaran bir durum anlamı yoktur, anlatıma katılan ilginç kişiler olduğu belirtiliyor.

Cevap D

8. Okumanın bilinen etkileri öncülde ele alınmaktadır. Bu öncülün ikinci cümlesinde son zamanlarda elde edilen etkileyici bilgilerden söz ediliyor. Okumayla ilgili çalışmaların hızlanarak daha da önem kazandığı belirtilmemiştir.

Cevap B

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Genç yazarlarla ilgili bir eksiklik öncülde dile getiriliyor. İkinci cümlede onların değişen davranışları, üçüncü cümlede yanlış bir düşünce, dördüncü cümlede kişisel bir görüş (bençe), son cümlede de dördüncü cümleyle ilgili bir yorum söz konusudur. Ancak ilk cümlede usta yazarların kaygılanmaları değil de genç yazarlarla ilgili bir eleştiri var.

Cevap A

2. Bir yerde mayıs ayıyla birlikte açan orkideler öncülde ele alınıyor. Bu parçanın ilk cümlesinde orkidelerin açma zamanları, dördüncü cümlede yanılığın (torba sandım), yedinci cümlede etkilenebilirliğe bağlı abartı, son cümlede de bulunan isimle ilgili bilimsel bilgi verilmiş. Öncülün ikinci cümlesinde ise benzerlerinden ayrılan bir çeşit ele alınmıştır.

Cevap B

TEST – 3

ÇÖZÜMLER

1. Minimalizm kavramı konulu bir öncül parçamız var. Bu parçanın ilk cümlesinde minimalizmin tanımı yapılmış. A seçeneğinde belirtildiği gibi yaratıcılığın her koşulda ortaya konabileceği vurgulanmamıştır. İkinci cümlede değişen bir durum, üçüncü cümlede açıklama, dördüncü cümlede özellikler, son cümlede de dönemin anlayışının dışında kalma durumu dile getirilmiştir.

Cevap A

2. Deneme konulu parçamızın ilk cümlesinde denemenin temelinde bir düşüncenin olduğu, ikinci cümlesinde yazarın nasıl yazması gerektiği, yazarın okuru konuyla baş başa bırakması, beşinci cümlede de yazarın kişisel görüşlerini ortaya koyması gerektiği ifade ediliyor. Dördüncü cümledeyse varılan sonuçların toplum tarafından benimsenmesinin istendiği belirtilmiyor. Hissettirebilecek bir durum dile getiriliyor.

Cevap D

3. Ata topraklarından öncülde söz ediliyor. Bu öncülün ilk cümlede koşul anlamı söz konusudur. İkinci cümlesinde olasılık, dördüncü cümlesinde yanlışlığın belirtileri, son cümlede bir önceki cümlede anlatılanların nedeni açıklanmıştır. Ancak üçüncü cümlede olasılığın nedeni ortaya konmamıştır.

Cevap C

4. Bebeğin büyümesi konulu bir öncül parçamız var. Bu parçanın ilk cümlesinde değişikliğin ipuçları, ikinci cümlesinde ilk cümlede belirtilen ne olduğu, üçüncü cümlede okunacak öykülerin nitelikleriyle ilgili bir ölçüt, son cümlede de bir önceki cümlede önerilenin yararları ifade edilmiştir. Ama dördüncü cümlede okuduklarımızın tekrarlanmaya başladığı belirtilirken bebeğin bildiği sözcükler söz konusu olmamıştır.

Cevap D

5. Bir şehrin termal kaynaklarının nerede kullanıldığı öncülde gündemde. İlk cümlede suyun hangi ihtiyaçları karşıladığı, üçüncü cümlede suyun bileşimi ve ısı, dördüncü cümlede bölgenin konaklama kapasitesi, altıncı cümlede de her otelin su kaynağı olduğu açıklanmıştır. Beşinci cümledeyse bazı otellerdeki yetersizlikler gündemde değildir.

Cevap D

6. Öncülümüzün ilk cümlesinde ülkemizde okuma oranının az olduğu dile getirilmiş. Bunu kanıtlayan cümle de bir şiir kitabının beş yüz adet basılması ve bunun satılmasının

uzun sürmesi olarak belirtilen üçüncü cümledir.

Cevap B

7. Numaralanmış cümlelerden meydana gelen öncüldeki parçada çocukta kişilik gelişimi anlatılıyor. İlk üç cümlede bunun için ebeveynlerin önemi belirtilirken dördüncü cümleyle öğretmenin örnek model olacağı dile getirilerek düşünce değişikliğine gidilmiştir.

Cevap C

8. Lüle taşı konulu bir parçamız var. Bu parçanın ilk cümlesinde Lüle taşının tanımı, ikinci cümlede verilen ismin nedeni, dördüncü cümlede koşula bağlı bir değişim, beşinci cümlede de yapısal özelliklerine uygun olarak neler yapıldığı belirtilmiştir. Üçüncü cümlede çıkarıldığı yerin toprak yapısından söz edilmemiştir. Lüle taşının elde edildiği alan dile getirilmiştir.

Cevap C

TEST – 4

ÇÖZÜMLER

1. Düzenli bir kent, öncülde gündemdedir. Bu öncülün ilk cümlesinde beğenilen bir uygulama, üçüncü cümlesinde bir alanın görüntüsüyle ilgili ayrıntı, dördüncü cümlede bir doğa olayının nedeni, beşinci cümlede de "beyaz geceler" adının nedeni açıklanmaktadır.

Cevap B

2. Bir yazarın öyküsü konulu bir öncülümüz var. Bu öncülün ikinci cümlesinde başkalarının görüşleri, üçüncü cümlede belirtilenlerin onaylanması, dördüncü cümlede anlatılanların sonucu, son cümlede belirsizlik dile getiriliyor. İlk cümledeyse merak edilen bir konu ve bu konuya ilişkin açıklık getirme söz konusu değildir.

Cevap A

3. Doğal gaz taşınması için bir proje öncülde konudur. Bu öncülün dördüncü ve beşinci cümlelerinde bir uyarı söz konusudur: "İnşasına 2010'da başlanması planlanan hat üzerinde kalan zenginliklerin belirlenip burarlarda arkeolojik çalışmaların bir an önce yapılması gerekiyor. İleride yaşanabilecek zaman ve kaynak kayıplarının önüne geçmek için proje, çağdaş ölçülere uygun, doğaya ve tarihî yapılarla zarar vermeyecek biçimde uygulanmalıdır."

Cevap E

4. Sinop ve Erfelek ilçesi konulu bir parçamız var. Bu öncülün ilk sayfasında anlam kayması, ikinci cümlesinde belirtilen yerin bazı özellikleri,

dördüncü cümlesinde sayısal veriler, beşinci cümlesinde de kesinlik anlamı vardır. Ama altıncı cümlede bir zorunluluk anlamı yoktur.

Cevap E

5. Bir koy betimlemesiyle başlıyor öncülümüz. İlk cümledeki bu betimlemeden sonra ikinci cümlede iskelenin kullanılışı hakkında bilgiler veriliyor. Dördüncü cümlede yadsınamayacak bir durum söz konusudur. Ancak beşinci cümlede bir çözüm anlamı varken üçüncü cümlede denizcilikle ilgili değil de teknelerle ilgili bilgiler bulunmaktadır.

Cevap C

6. Sıtma hastalığı ve cibnlik konulu bir parçamız var. Öncülün beşinci cümlesinde tedirgin edici bir durum dile getiriliyor. Son cümlede de sineğin zarar verme saati belirtilerek tedirginliğin açıklamasını yapıyor.

Cevap E

7. Kişinin küçüklük dönemine dair anılardan öncülde söz ediliyor. İlk cümlede geçen "her yaz" sözü işin düzenli olarak yapıldığını gösteriyor. İkinci cümledeyse değişik nedenlerle uzun süre belirtilen yere gidilemediği söyleniyor. Bu da B seçeneğinde yaşamda karşılaşılan güçlükler olarak yanlış açıklanmıştır.

Cevap B

8. Beyin konulu bir öncülümüz var. İlk cümlede "hatadan", üçüncü cümlede "ortaya çıkışından", dördüncü cümlede "mutasyon belirlenmesi", altıncı cümlede de "sebebi" sözcükleri yapılan araştırmaların bulgularını açıklamıştır. İkinci ve beşinci cümlelerde böyle bir durum yoktur.

Cevap C

9. Asabiyece adlı bir roman öncüldeki numaralanmış cümlelerde ele alınıyor. İkinci cümlede iyi bir eğitim alamayan ama okumaya ve dile meraklı birinden söz ediliyor. Üçüncü cümlede de kitapçıda çalışması, değişik dilleri öğrenmesi bu durumu destekliyor. Beşinci cümlede İngilizce bilmesinin avantajı olduğu belirtilirken altıncı cümlede bu sayede kimi İngiliz yazarları okumasının belirtilmesi, önceki cümlede belirtilenleri desteklemektedir.

Cevap D

CÜMLEDE ANLAM - NUMARALANMIŞ CÜMLELERLE İLGİLİ SORULAR

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 5

ÇÖZÜMLER

1. Öncülün ilk cümlesinde kişisel bir düşünce var. İkinci cümlede bir sınırlandırma, üçüncü cümlede yanlış gündemdeyken beşinci cümlede üzüntü duyma söz konusudur. Dördüncü cümlede Ahmet Mithat Efendi'nin kullandığı anlatım teknikleri dile getiriliyor. Bu cümlede çağdaşlarından Mithat Efendi'nin farkı gündemde değil.

Cevap D

2. Öncül parçada bir fotoğrafının düşünceleri dile getiriliyor. İlk cümlede fotoğrafın etki gücünden, ikinci cümlede yaygınlığından, üçüncü cümlede yaygınlıkla ilgili ek düşüncelerden, beşinci cümlede amaç dile getirilmektedir. Dördüncü cümlede bir fotoğraf yarışması anlatılıyor ama bunun sevindirici olduğu belirtilmiyor.

Cevap D

3. Öncüldeki ilk cümlede karşılaştırma, ikinci cümlede balıkçılığın ve tekne yapımının ekonomik gelir kaynağı olması anlatılıyor. Dördüncü cümlede az bulunan bir özelliği dile getirilirken beşinci cümlede kasabanın geçmişi anlatılmıştır. Üçüncü cümledeyse balık çeşitlerinin fazla olduğu anlatılmış ancak turistlerden söz edilmemiştir.

Cevap C

4. Parçamızın ilk cümlesinde yaşanan günle ilgili bir izlenim, üçüncü cümlede görüntünün kişideki etkisi, dördüncü cümlede tuvale benzetme, son cümlede de abartı vardır. İkinci cümlede gölün oluşum özelliklerinden söz edilmemiş ve Eğirdir Gölü'nün kimi görünüm özellikleri dile getirilmiştir.

Cevap B

5. Deneme konulu öncülün ilk cümlesinde açıklama, ikinci cümlede denemecilerde olması gereken bir özellik, üçüncü cümlede önceki bilgiye ek bilgi, dördüncü cümlede önceki iki cümlede belirtilenlerin sonuçları açıklanmıştır. Son cümlede deneme yazmanın zor yanları değil, deneme yazmanın gerekli kaynağının ne olduğu belirtilmiştir.

Cevap E

6. Piknik konulu öncülün ilk cümlesinde pikniğin yapılış nedeni, ikinci cümlede yaygın olması, üçüncü cümlede deneme sözcüğünün kökeni, altıncı cümlede yerine kullanılan başka bir sözden (mangal yapmak) bahsediliyor. Beşinci cümlede besinlerin kolay hazırlanması değil de pişirilen sıcak yemeklerin tüplerde de pişirildiği dile getirilmiştir.

Cevap D

7. Parçamızın ilk cümlesinde bir şehrin ayırıcı niteliği, ikincide ülkemize karşılaştırılması, üçüncüde yaşananlar hakkındaki bilgi, dördüncüde başka kentlerle ortak yönü anlatılmıştır. Son cümlede nesnellik değil de öznellik vardır.

Cevap E

8. Öncülün ilk cümlesinde ergenlikle ilgili bir sorunun tespiti yapılmış olup ikinci cümlede soruna ait örnekler vardır. Üçüncüde sorunun sebepleri, dördüncüde sorunun çözüm yolları açıklanmış olup son cümlede ayrıntı dile getirilmemiştir.

Cevap E

9. İlk cümlede uykusuzluk hastalığının tanımı, üçüncü cümlede saptama, dördüncü cümlede uykusuzluğun yarattığı etkiler, beşinci cümlede güncel bilgilere değinilmiştir. İkinci cümlede neden değil de sıklıkla rastlanan bir hastalık olduğu anlatılmıştır.

Cevap B

TEST – 6

ÇÖZÜMLER

1. İnsan ilişkileri konulu öncülün ilk cümlesinde özne değerlendirme, ikincisinde örnek vardır. Dördüncüde genelleme, beşinci de koşula bağlı olma durumu yansıtılmıştır. Üçüncü cümlede çıkarım anlamı yoktur ve yapılan bir durum belirtilmiştir.

Cevap C

2. Genç bir şairin eserinin değerlendirilmesi ile ilgili öncülün ilk cümlesinde "Genç şairin kitabını 'Acaba son dönem şiirimizde ne yönde gelişmeler görülüyor, gençler nelere ilgi duyuyor, ne tarz şiirler yazmaya çalışıyor?' diyerek merakla okudum." diye açıklama var. Oysa A seçeneğinde bu cümleyle ilgili olarak genç kuşaklarca beğenildiği vurgulanmıştır deniyor ve bu yanlıştır.

Cevap A

3. Son yılların önemli bir kavramı olan postmodernlik üzerine yazılmış bir öncül var. Bu öncülün ilk cümlesinde tanım söz konusu değildir ama postmodern paradigma ile ilgili açıklamalar vardır.

Cevap A

4. Bahar aylarında yaylalara çıkmak bir gelenektir. İlk cümlede yayla için erken kalkmak gerektiği dile getirilmiştir. İkinci cümlede ayrıntıyla ilgili önemli bir nokta belirtilirken beşinci cümlede geçmişe özlem, sekizinci cümlede coşku dile getirilmiştir. Üçüncü cümlede kaygı söz konusu

değildir, erkenden yola çıktığı belirtilmiştir.

Cevap C

5. Öncülün ilk cümlesinde belirtilen evlerin ortak niteliği, ikincisinde büyüklüğünün bağlı olduğu ölçüt, üçüncüsünde önemli unsurlar, dördüncüsünde iç görünüşünün bir özelliği belirtilmiştir. Son cümlede Japon evlerine benzerliği dile getirilmiş olup başka evler örnek alınarak yapılması söz konusu değildir.

Cevap E

6. Duvar resimleri konulu öncülümüzün ilk cümlesinde oluşturulması, ikincisinde nerelere yapıldığı, üçüncüsünde konunun seçilme nedenleri, beşincisinde ek bilgi izlenimi söz konusudur. Dördüncü cümlede sanatçıdan sanatçıya değişen bir durum söz konusu değildir. Denize insanımızca duyulan ilgiden bahsedilmiştir.

Cevap D

7. Öncülün ilk cümlesinde kişileştirme, ikincisinde bir duyguya, dördüncüde görüntünün kişide bıraktığı etkiye, beşinci de neden-sonuç ilişkisine yer verilmiştir. Üçüncü cümlede önem sırasına göre bir durum söz konusu değildir ve istediği yere nelerden geçerek vardığını kişi belirtmiştir.

Cevap C

8. Öncülün ilk cümlesinde memnun edici bir durum, ikincisinde memnun edici durumla ilgili açıklama vardır. Üçüncüde daha önceki durumla ilgili karşıt bir düşünce nedenleriyle ele alınmış olup beşinci cümlede bir belirsizlik anlamı vardır. Dördüncü cümlede yabancı bir ülkede yaşamın özellikleri belirtilmemiştir ve başka bir ülkeye uyum sağlama durumu anlatılmıştır.

Cevap D

TEST – 7

ÇÖZÜMLER

1. Öncül olarak verilen parçada insanın gen haritası ele alınmış. İlk cümlede kişisel tıp döneminin başladığı dile getiriliyor. İkinci cümlede de: "Bu, kişisel farklılıklar ne olursa olsun aynı hastalık için belli bir tedavinin uygulandığı dönem kapandı, tedavinin genetik yapı göz önüne alınarak uygulandığı yeni dönem olarak nitelendiriliyor." denerek kenden önceki cümleyi açıklamaktadır.

Cevap A

2. Holografi konulu bir parçamız var. İlk cümlede bunun ne olduğu açıklanmış, ikinci cümlede gösterdiği gelişme, üçüncü cümlede nerelerde kullanıldığı, dördüncü cümlede de kimi tekniklerden farkı anlatılmış. Beşinci cümledeyse yaygınlaşma-ma nedeni değil de neler olabildiği açıklanmıştır.

Cevap E

3. E-kitaplar konulu bir parça öncül olarak verilmiş. İlk cümlede birinin değeri üzerindeki etkisinden, ikinci cümlede birinin olumsuzluklarından, dördüncü cümlede anlatılanların sağladığı yarar, altıncı cümledeyse beşinci cümlede belirtilenlerle ilgili ek bilgi verilmiş ve yapılanın ne olduğu açıklanmıştır. Beşinci cümlede yanlış bir tutum söz konusu değildir ve karşılaştırmanın amacı söylenmiştir.

Cevap D

4. Günümüz üniversitelerindeki kimi durumlar öncülde ele alınmış. İlk cümlede sunulan imkânlarla ilgili bir tespit yapılmış, ikinci cümlede ilk cümleyle ilgili yeni bilgiler verilmiş, üçüncü cümlede diğerlerinden değişik bir kazanım gündemdedir. Dördüncü cümlede öğrenmenin bir amacı anlatılmıştır. Beşinci cümlede öğrencilerin okuldaki hayatlarının olumlu durumları ele alınırken iş bulma durumlarından söz edilmiştir.

Cevap E

5. Tutunamayanlar adlı romandan öncülde söz ediliyor. İkinci cümlede "eğilen olmamıştır." denerek olumsuz bir durum dile getirilmiştir. Bilindiği gibi fiiller "-ma" ekiyle olumsuzluk anlamı kazanır.

Cevap B

6. Tekirdağ'ın Çerkezköy ilçesinden öncülde söz ediliyor. İlk cümlede yanlış anlamının önüne geçilme çalışması, ikinci cümlede bir gelişmenin çıkış nedeni, üçüncü cümlede ikinci cümlede belirtilen nedenin ortaya koyduğu olumsuzluk, dördüncü cümlede sözü edilen olumsuz durumun yaygınlığı dile getirilmiştir. Beşinci cümlede olumsuzluğu yok edecek öneriler değil de bölgenin orman yayışının bozulacağı ifade edilmiştir.

Cevap E

7. Çakıl taşları öncülün konusu. İlk cümlede çakıl oluşumundan, dördüncü cümlede yöntem ile ilgili bilgilerden, beşinci cümlede koşuldandan, altıncı cümlede çakıl mozaığının bir yararından söz edilmiştir. İkinci cümlede tercih edilme nedeni belirtilmemiştir. Ne zamandan beri kullanıldığı söylenmiştir.

Cevap B

8. Roman kahramanları ve çocukların onlarla kurdukları bağ konulu

bir öncülümüz var. Bu öncülün ilk cümlesinde çocuklarda doyum sağlamadan, ikinci cümlede alınan tattan, üçüncü cümlede çocuklara yönelik yanlış bir tutumdan, beşinci cümlede de bazı roman kahramanlarının özelliklerinden söz edilmiştir. Dördüncü cümlede çocukların kitap seçmede aldıkları ölçüt değil de düşsel kahramanlara benzeme çabılarından söz edilmiştir.

Cevap D

TEST – 8

ÇÖZÜMLER

1. İnternette ilgili bir ifadeden öncülde yola çıkılıyor. İlk cümlede 30 yaşında olduğu, ikinci cümlede yeniliğin amacının ne olduğu, dördüncü cümlede önerinin kimlerle paylaşıldığı, beşinci cümlede saptama yapıldığı bilgileri doğrudur. Ancak altıncı cümlede belirtilen işleviyle ilgili bir değişiklik söz konusu değildir. Mutluluğun ifadesi olduğu belirtilmiştir çünkü.

Cevap E

2. İnternet haberciliğiyle ilgili olarak ilk cümlede bir tespit vardır. İkinci cümlede uygulama şekli dile getirilmiştir. Dördüncü cümlede olumsuz yönünden, son cümlede de yararlarından söz edilmiştir. Üçüncü cümledeyse öncelikli yönlerinden değil de sorular sorma ve gözleme yer verilmediğinden söz edilmiştir.

Cevap C

3. Fransa'daki Lille Üniversitesinde yapılan bir araştırma öncülde ele alınıyor. II. aşamada şart koşulları vardır, üçüncü aşamada tanık gösterilmiş, dördüncü aşamada öznelikle gösterilmiş, son aşamada amaç belirtilmiştir. İlk aşamada karşılaştırma yapılmamıştır. Açıklama yapılmıştır.

Cevap A

4. Bir şairimizden öncülde söz ediliyor. İkinci cümlede bazı ürünlerinin bir araya toplandığından, üçüncü cümlede şiirlerinin dil ve biçim özelliklerinden, dördüncü cümlede önceki şiirleriyle benzerlikten, son cümlede de karşıt durumların ele alındığından söz ediliyor. İlk cümledeyse beğeni yoktur, sadece değişik dergilerde şairin şiirlerinin yayımlanması söz konusudur.

Cevap A

5. Mühendislik ve mimarlık algısı konulu bir öncül var. Bu öncülün ilk cümlesinde ikisinin birlikte anılması bir yanlışlığı olduğundan, ikinci cümlede ilk cümleyle ilgili yapılan açıklamalardan, üçüncü cümlede niteliğin karşılaştırmayla anlatıldığından, beşinci cümlede de ortaya konan sonuçtan söz edilmiştir. Dör-

düncü cümlede diğer mesleklerden mimarlığın ayrılan yönünden söz edilmemiştir. Mimarların özümsemeleri gereken bir durumdan söz edilmiştir.

Cevap D

6. İlk cümlede gelişen şartlara bağlı bir kişisel düşünceden, ikinci cümlede yeni bir anlayıştan, üçüncü cümlede toplumsal hayata katılımla gençlerin üniversitede yapacakları çalışmalara vurgudan, son cümlede de öğrencilerin amaçları için yapacakları şeylerden söz edilmiştir. Dördüncü cümledeyse gençlerin hazırlayacakları uygun şartları nasıl oluşturacakları söz konusu değildir. Üniversitelere düşecek bir görev söz konusudur.

Cevap D

7. Bakırcılıktan öncülde söz edilmektedir. İlk cümlede bakırcılığın tarihinden, ikinci cümlede zaman içinde oluşan değişiklikten, üçüncü cümlede yapılan eski durumlarından, son cümlede de yarınlara kalması için yapılanlardan söz edilmiştir. Dördüncü cümledeyse çarşının eski güzel günlerine döndüğü belirtilmiş olup denetim söz konusu değildir.

Cevap D

8. Aşık olma durumu öncülde söz konusudur. İlk cümlede bu durumla ilgili olarak beyinde oluşan farklılaşmanın nedeninden, ikinci cümlede aşkın beyin fonksiyonlarından, üçüncü cümlede araştırmalara bağlı bir bulgudan, dördüncü cümlede de beyinin ön bölgesinin gerçekleştirdiği işlevlerden söz edilmiştir. Son cümlede aşkın beyin davranışlarının kontrolsüzlüğünden bahsedilmiştir. Seven birinin davranışlarının anlaşıldığı söylenmiştir.

Cevap E

TEST – 9

ÇÖZÜMLER

1. Gökdelenlerin gündeme geldiği bir öncül var. İlk cümlede inşaat sektöründe olan küçülme nedeninden, ikinci cümlede coğrafi konumun kazı çalışmalarını etkilemesinden, üçüncü cümlede şehirleşme çalışmalarında kullanılan ilk sitemden, beşinci cümlede günümüz inşaat sektöründe fazla maliyet olmasından söz edilmiştir. Ancak dördüncü cümlede doğa şartlarına karşı geliştirilen bir önlemden söz edilmiş ve fark edilen bir durum dile getirilmiştir.

Cevap D

2. Ahmet Mithat ve romanımızın gelişmesine katkısı konulu bir öncülümüz var. Öncülün ilk cümlesinde

CÜMLEDE ANLAM - NUMARALANMIŞ CÜMLELERLE İLGİLİ SORULAR

KARA KUTU KİTAPLARI

Ahmet Mithat'ın kendinden sonrakilere üzerinde etkili olduğundan, ikinci cümlesinde okurlarını bildirmeyi görev bildiğinden, üçüncü cümlede üretken yanından, beşinci cümlede eserlerinin içerik yanının genişliğinden söz edilmiştir. Dördüncü cümledeyse onun değişik alanlarda zengin bir bilgi birikimine sahip olmasından değil de her konuda yazdığı yüzden fazla eseri olduğundan söz edilmiştir.

Cevap D

3. Öncülün ilk cümlesinde "Ergenlikten sonra büyümesi duran insanların aksine pek çok balık, yaşamları boyunca gelişimini sürdürüyor." deniyor. A seçeneğinde bu konuda belirtilen: "I. cümlede insanlarla balıklar, belirli ortak bir özellik üzerinden karşılaştırılmıştır." ifadesi doğru değildir.

Cevap A

4. İki şeyi birbirine benzeyen ya da birbirinden farklı yanlarıyla ortaya koyduğumuz cümlelerde karşılaştırma meydana gelir. Öncülün dördüncü cümlesinde dişi bir karganın, beşinci cümlesinde de erkek bir karganın yaptıkları karşılaştırma yoluyla anlatılmıştır.

Cevap E

5. Öncülün ilk cümlesinde hayvanların alet kullanabilme özellikleri anlatılıyor. Hemen ardından gelen ikinci cümledeyse şempanzelerin ceviz kırmak veya karıncaları yuvalarından çıkarmak için kullandıkları taşlar ve dallar örnek olarak veriliyor. Bu şekilde anlatılanlar somutlaştırılmış oluyor.

Cevap B

6. Beslenme ve öğünler hakkındaki öncülün ilk cümlesinde kahvaltının diğer öğünlerden farkı anlatılıyor. İkinci cümlede konuya bağlı yanlış bir tutumdan, dördüncü cümlede koşula bağlı bir uyarıdan, beşinci cümlede ortaya çıkan ve istenmeyen bir olumsuzluktan söz ediliyor. Üçüncü cümledeyse bir sorun çözümleriyle beraber açıklanmıyor. Kahvaltının atlanabilme nedenlerinden söz ediliyor.

Cevap C

7. Öncül parçanın ilk cümlesinde romanın edebiyatımıza girdiği zamanla ilgili bilgi veriliyor. İkinci cümlede roman türünde o zamana kadar olan eksikliğin sebepleri konulu bir saptama var. Üçüncü cümlede dilimize çevrilen romanlarla ilgili örnekler sıralanıyor. Beşinci cümlede de dördüncü cümlede belirtilen durumun nedeni ortaya konuyor. Dördüncü cümledeyse bilinçli bir yaklaşım söz konusu değildir.

Cevap D

8. Bize verilen öncülün ilk cümlesinde elektrikli otomobil teknolojisindeki en önemli sorunlardan birinden söz ediliyor. Bataryanın ağır olması da bu sorunun kendisidir. İkinci cümledeyse bir otomobil firmasının batarya ile ilgili olarak bu konuda yaptığı çalışmanın amacı belirtilerek eksikliğin giderilmesine çalışılmıştır.

Cevap A

9. Tutunamayanlar adlı romanla ilgili olarak ilk cümlede zamana bağlı olarak değişen tutumdan, ikinci cümlede günümüzdeki konumundan, üçüncü cümlede nedeninden bahsedilmiş olup beşinci cümlede de bir saptamada bulunulmuştur. Dördüncü cümledeyse temenni edilen bir olasılık dile getirilmiş olup yazarın yaşamış olsaydı beğenilen bir eseri olduğunu göreceği dile getirilmiştir.

Cevap D

değildir.

Cevap E

5. Öncülün ilk cümlesinde organ bağı miktarındaki değişimden, ikinci cümlede organ nakli yönteminden, üçüncü cümlede bunun sayısal yetersizliğinden, dördüncü cümlede bu konudaki bir olumsuz durumdan bahsedildiği doğrudur. Beşinci cümlede organ nakillerinin başarıyla sonuçlanması için yapılacaklardan söz edildiği açıklaması yanlıştır.

Cevap E

6. Ünlü bir yazarın son romanı hakkında fazla eleştiri olması öncülün konusu. Öncülün son cümlesinde yazarın röportajında son romanının yeni baskısına izin veremeyeceğini söylemesi, eleştirileri sonlandırma isteğinin kanıtıdır.

Cevap E

7. Öncülün ilk, ikinci, üçüncü ve beşinci cümlelerinde atmosferin görevlerinden söz edilmiştir. Dördüncü cümledeyse atmosferin işlevlerinden değil, troposferin üstünde bulunan stratosferden söz edilmiştir.

Cevap D

8. İlk cümlede zeytinyağının ortaya çıkmasıyla ilgili kesin olmayan bir bilgidен, ikinci cümlede bulunan işlekteki kimi eşyalardan ve işlevlerinden, üçüncü cümlede bunların Anadolu tarihi açısından öneminden, son cümlede bulunan işleğin yeniden üretime kazandırılması önerisinden bahsedilmiştir. Dördüncü cümledeyse bu bölgede farklı işleklere bulunduğundan söz edilmemiştir, bugünküne benzer teknoloji den bahsedilmiştir.

Cevap D

9. Bir şairin düşüncesi ilk cümlede verilirken ikinci cümlede ilk cümleye ait bir açıklama vardır. Dördüncü cümlede bir yanlış düzeltilmiş olup son cümlede imgenin şiirdeki etkisine dair bir yargı ortaya konmuştur. Üçüncü cümledeyse Cemal Süreya ile ilgili bir örnek verilmiştir, şiirdeki anlam örgüsünün dayanaklarından söz edilmemiştir.

Cevap C

TEST - 10 ÇÖZÜMLER

1. Öncül olarak verilen parçanın ilk cümlesinde kitabın sanatın temel ögesi olduğunun söylendiği belirtilmiştir. Bu konuda A seçeneğinde belirtilen: "I. cümlede estetik kavramının kitap kavramıyla birlikte ortaya çıktığı belirtilmiştir." yargısı doğru değildir.

Cevap A

2. Türk evi konulu öncülün ilk cümlesinde bu ev geniş kapsamlı olarak ele alınmıştır. İkinci cümlede zemin kat, üçüncü cümlede pencereler, dördüncü cümlede dış kapı, beşinci cümlede cümle kapısı anlatılmış olup ilk cümleye göre bunlar daha dar kapsamlıdır.

Cevap A

3. Öncülün birinci cümlesinde amaç-sonuç (tedavi etmeye yönelik) ilişkisi vardır, ikinci cümlede aygıtın özelliklerine değinilirken üçüncü cümlede bir aygıtın çalışma şekline söz edilmiştir. Dördüncü cümlede aygıtın beklenenden daha iyi sonuçlar verdiğinden söz edilmiştir. Beşinci cümlede aygıtın zihinsel gelişime etkileri üzerinde durulmamıştır.

Cevap E

4. Endemik bitki ve hayvanlar öncülün konusu olup ilk cümlede tanımlama yapılmıştır. İkinci cümlede sebeplerden, üçüncü cümlede olumsuz durumlardan söz edilmiştir, dördüncü cümlede örneklemeden yararlanılmıştır. Beşinci cümledeyse beklenmeyen bir sonuç söz konusu

TEST – 11

ÇÖZÜMLER

1. Parçanın ilk cümlesinde sanatçıların beslendiği kaynaklardan, ikinci cümlede konu edilen ağırlıklı durumlardan, üçüncü cümlede sanatçılarca konu tercihinin nedeninden, son cümlede konulardaki çeşitlenmelerden söz edilmiştir. Dördüncü cümlede Anadolu coğrafyasının bu resimlere etkisinde söz edilmemiştir. Denizden uzak insanların deniz resimlerine ilgisi dile getirilmiştir.

Cevap D

2. Öncülün ilk cümlesi: "Türkiye'de, Türk-İslam Dönemi kültür mirasının toplum tarafından daha kolay benimsendiği ve iyi korunduğu, Bizans Dönemi kültür mirasının ise bu koruma şemsiyesine daha zor dâhil edildiği görülmektedir." olup üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı cümlelerde bunun nedenleri belirtilmektedir.

Cevap A

3. İlk cümledeki "penceresinden bakmak", ikinci cümledeki "temelleri", dördüncü cümledeki "yola çıkar", beşinci cümledeki "beslenir" sözcükleri mecaz anlamlıdır. Üçüncü cümlede mecaz yoktur: "Kavram, literatüre girdiği ilk yıllarda başka insanların duygu ve düşüncelerini kendimizinmiş gibi düşünmek olarak tanımlanan sempatiye yakın bir anlamda kullanılmıştır."

Cevap C

4. Öncülün ilk cümlesinde düşünmekle ilgili bir açıklama, üçüncü cümlede ise ikinci cümlede belirtilen sorunun sonuçları vardır. Beşinci cümlede gerçek ve düş arasındaki farklılığa değinilmiş, beşinci cümledeyse neden-sonuç ilişkisine yer verilmiştir. Dördüncü cümledeyse ilk cümlede ifade edilen özdeşleşme açıklanmamış olup bir benzeme ifade edilmiştir.

Cevap C

5. Bir şeyin nasıl sonuçlanacağıyla ilgili olarak sonuçlanmadan yapılan değerlendirme öngörüdür. Beşinci cümlede "... bu sonuçların gelecekte otizmin tedavisinde yararlı olacağı düşünülüyor." şeklinde öngörü anlamı vardır.

Cevap E

6. Bir şeyin tam değerini ortaya koymak, eleştiridir. Öncülün dördüncü cümlesinde: "Böylece anne kendi öfkesini çocuğuna başarıyla aktarmış." ifadesindeki "başarıyla" sözcüğü üstü kapalı bir eleştiridir.

Cevap D

7. Melih Cevdet Anday'ın günlüğünden söz edilen öncülün altıncı cümlesin-

de "Günlük, Anday'ın yaşamını bütününüyle ortaya koyamasa (olumsuz) da onun sanata bakışını, şiirini, iç dünyasını ve aydın tavrını anlamamı sağladı (olumlu)." eleştirisi vardır.

Cevap E

8. Bekir Sıtkı Kunt ile ilgili öncülün son cümlesinde: "İlk hikâyelerini deneyimsizlik ve acemilik dolayısıyla pek de işlek olmayan, tutuk bir dille yazan Kunt, son hikâyelerinde konuşma dilini özenle kullanmıştır." olumlu ve olumsuz eleştiride bulunmuştur.

Cevap E

9. Öykülerle ilgili bir eserden öncülde söz ediliyor. Öncülün son cümlesinde geçen "anlatıyı kamçılayan" sözü de olumlu bir durumu ortaya koymaktadır. Çünkü anlatımdaki güzellikler dile getirilmektedir.

Cevap E

10. Öncülde geleneksel tiyatromuzdan yararlanan ve yararlanmayan kimi sanat insanlarının yaptıklarından söz edilmektedir. Dördüncü cümlede zayıflatma sözcüğü bir olumsuzluğu belirtirken beşinci cümlede: "Oysa geleneksel tiyatromuzun içerdiği zenginlikler, yeteneğini kullanmayı bilen yazarlarımıza bugün de açıktır." denerek geleneksel tiyatromuzdan yararlanmayan yazarlar üstü kapalı olarak eleştirilmektedir.

Cevap E

CÜMLEDE ANLAM - FARKLI CÜMLE SORULARI

KARA KUTU KİTAPLARI

TEST – 1 ÇÖZÜMLER

1. Birden fazla yargısı olan cümlelerde yargılardan biri gerçekleşmemişken diğeri gerçekleşmişse amaç anlamı olabilir. Üçüncü cümlede geçen "algılayabilmeye yönelik" sözü de "algılamak için" anlamı vererek cevabımız olur.

Cevap C

2. Osmanlı Devleti ve Birinci Dünya Savaşı öncesi öncülün ana konusudur. Birden fazla yargısı olan cümlelerde yargılardan biri gerçekleşmemişken diğeri gerçekleşmişse amaç anlamı olabilir. Amaç cümlelerinde "için, üzere" sözcükleri "amacıyla" anlamında kullanılır. Dördüncü cümlede geçen "hazırlık yapmak üzere", beşinci cümlede geçen "sağlamak için" sözleri yargının amacını ortaya koyar.

Cevap E

3. Bir şeyin olması için başka bir şeyin olması gerektiğini ortaya koyan cümlelerde şart anlamı vardır. Şart anlamı genel olarak "-sa" ekiyle sağlanır. Üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı cümlelerde geçen "sürerse, getirirse, istekliyse, bırakırsa" sözcükleri bu durumu ortaya koyar.

Cevap A

4. Bir şeyin yapılma ya da yapılmama nedeni onun gerekçesidir. Gerekçe cümlelerinde "çünkü" sözcüğü önemlidir. D seçeneğindeki "Okuduğunuz yapıtta üslubu önemser misiniz?" sorusunun cevabı "Önemserim çünkü . . ." anlamı vermektedir ve gerekçedir.

Cevap D

5. Bilinen, araştırılan bir konuda vardığımız özenle değerlendirme yorumdur. Öncülün birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci cümlelerinde bu durum vardır. Ancak dördüncü cümlede bu durum yoktur: "Ama yaşlı çınarlar hâlâ ayaktaydı."

Cevap D

6. Öncüde belirtilen: Ben gençliğimde oldukça güzel şiirler yazardım, hem de kolayca; gerçekten şair olmadığımı, işte bundan, kolayca şiiir yazışımından anladım." sözleriyle ifade edilen " şiir yazma sürecinin düşündüğünden daha zor olduğunu anladığını" yargısıdır.

Cevap C

7. Oktay Rifat ile ilgili öncüdeki cümlede kendine özgü bir dil oluşturmaktan da söz ediliyor. Bu cümlede sözü edilen yazarla ilgili olarak: "romanlarında özgün bir dil arayışı içinde olduğu" söylenebilir.

Cevap B

8. Aralarında ilgi kurabildiğimiz iki şeyden zayıfı kuvvetliye yaklaştırma ya benzetme denir. İlk cümledeki "âdeta", dördüncü cümledeki "misali", beşinci cümledeki "su gibi" sözcükleri benzetmeyi gösterir.

Cevap C

9. Aşağıdaki konulu bir öncülümüz var. Öncülün ikinci cümlesinde: "Adının, Anadolu Selçuklularına özgü, üstü konik, yanları karaçam ve kayın ağacından yapılan alacık çadırlarından ya da yine Selçukluların ünlü alaca atlarından geldiği düşünülüyor." denerek tahminde bulunulmuştur.

Cevap B

10. Öncül cümlemiz: "Sanatla ilgili metinleri inceleyen kişilerin dizgini elden bırakmaması, hele şapkadan tavşan çıkarmaması en temel prensiplerdendir." olup buna göre yapılması gereken: "yorumda aşırılıktan kaçınma" olur.

Cevap A

11. Öncülün A seçeneğinde karşılaştırma, C seçeneğinde saptama, D seçeneğinde tahmin, E seçeneğinde çıkarım anlamları vardır ve doğrudur. B seçeneğindeyse nesnellik söz konusu değildir ve öznel vardır: niteliksizlik, düzeysizlik . . .

Cevap B

12. "Eskiden biri kuyuya taş atınca kırk kişi o taşı çıkarmaya uğraşırды oysa şimdi kuyuya bir taş atıldığında insanlar, kuyuyu taşla doldurmak için âdeta birbiriyle yarışır hâle geldi." cümlesinde "insanların eskiden düzeltmek için uğraştıkları olumsuzlukların günümüzde bir parçası olmalarından yakınıyor.

Cevap C

mektedir." ifadesi doğrudur.(değişen vücut sıcaklığına bağlı olarak ani ölümler)

Cevap B

4. Öncül olarak verilen "Çocuk, aklının doğal işleyişi sonucu her an ortaya çıkan tuhaf sorulardan birine yanıt bulma amacıyla gerçekleştirdiği her samimi girişim sayesinde, o amaç sonucuyla kıyaslanamayacak oranda kalıcı kazanımlar edinir." cümlesiyle asıl anlatılmak istenen "sorularına arayışlarının gelişimleri üzerinde cevaplardan daha etkili olduğu" olur.

Cevap E

5. Rus edebiyatından söz edilen öncülün üçüncü ve dördüncü cümlelerinde anlatılan durumu özetleme (Oblovov . . .) amaçlanmaktadır.

Cevap D

6. Öncülün ilk dört cümlesinde sosyal girişimden söz edilmektedir. Beşinci cümledeyse "ne var ki" ifadesiyle durum değişmeye başlar. Artık farklı bir boyut dile getirilecektir.

Cevap E

7. Savaşların ekonomik nedenlerle ortaya çıkmasından öncüde söz edilmekte. Öncülün dördüncü ve beşinci cümlelerinde: "Ne yazık ki" ifadesi ve " türlü türlü savaş araçları bilinçsizce" sözleriyle istenmeyen durumlar gündeme gelmiştir.

Cevap E

8. Sorumuzun D seçeneğinde "Okulumuz öğrencilerinden bir bölümü, mahalleimizdeki boş alanları ağaçlandırarak fidan dikmeyi de öğrendi." cümlesinde "öğrenmek" sözcüğüyle beceri kazanma anlamı vardır.

Cevap D

9. Bir şeyin kesin olmadan sonuçlanması olasılık anlamı verir. A, B, C, D seçeneklerinde geçen "aşabilirsiniz, konuşabilirsiniz, olabilir, öldürebilir" fiilleri olasılık bildirir.

Cevap E

10. "Yaptığım tablolar, kişiye özeldir; belki aylarca akıda durur, ta ki sahibine kavuşana dek." öncülüyle herkesin dünyasına seslenmediğinde dikkat çekilmektedir. Çünkü sadece onu anlayan onu beğenecektir.

Cevap C

11. "Tarihî olgular bize hiçbir zaman saf bir şekilde, olduğu gibi gelmez; aktaran kişinin kimliği, fikirleri ve ideolojisiyle harmanlanarak geleceğe taşır." cümlesiyle vurgulan istenen: "tarihinin merceğinden geçerek okura ulaşması" olur.

Cevap B

TEST – 2 ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğinde karşılaştırma, B seçeneğinde çıkarım, C seçeneğinde tanım, D seçeneğinde nesnellik anlamı vardır ama E seçeneğinde tahmin anlamı yoktur. Açıklama anlamı vardır. Çünkü bilgi verilmektedir.

Cevap E

2. Bir şeyi olduğundan çok fazla ya da az anlatmaya abartı denir. B seçeneğindeki: "Sıcaktan kavru lanlar kendilerini denize atıyorlardı." cümlesindeki "kavru lanmak" sözcüğünde abartı vardır.

Cevap B

3. Öncül olarak verilen iki cümleminin ikinci cümlesiyle ilgili olarak "I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedil-

12. C seçeneğindeki "çiçek yetiştiriciliği ve seracılık, yapageldiğim bir uğraştır." cümlesindeki "yapageldiğim" sözcüğü için devam ettiği anlamı verir. "-egelmek" yardımcı fiili sürerlik anlamı verir.

Cevap C

13. "Gerçek anlamda yaratıcı bir ressam için gül resmi yapmaktan daha zor bir şey yoktur çünkü şimdiye değin diğer ressamlarca resmedilmiş tüm gülleri unutmaması gerekir." öncülüyle etkilenme korkusu ve özgünlük arayışı ressamın işini zorlaştırmaktadır.

Cevap C

TEST – 3

ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğinde çıkarım, C seçeneğinde karşılaştırma, D seçeneğinde açıklama, E seçeneğinde tanımlama vardır ama B seçeneğinde bir saptama anlamı yoktur, yapılacak bir durum dile getirilmiştir.

Cevap B

2. Bir şeyin ne olduğunu ortaya koyan cümlelerde tanımlama anlamı vardır. Öncülün üçüncü ve altıncı cümlelerinde tanımlama anlamı vardır: "yolcusudur, kişidir."

Cevap C

3. Öncülde geçen çocuk sorunları ilk kez 1923 yılında (A), İsviçre'nin (D) Cenevre, Cenevre Bildirisi (C, B) seçeneklerini eler. Geriye de "Dünya çocuk günü hangi tarihte kullanılmaktadır?" sorusu kalır cevabı olmayan.

Cevap E

4. "Benim şiirim sokağa açılan, çiğerlerine temiz havayı doldurmak isteyen bir şiirdir; bu bakımdan yüzde yüz gerçektir." cümlesinden yola çıkarak konularının gerçek kaynaklı olduğu söylenir.

Cevap E

5. "Doğru olan bilgiye kazara ulaştığımda bu bilgiyi sahiplenemiyoruz, onun bilimsel olmadığı endişesi engel oluyor bana." cümlesiyle ilgili olarak öngörülebilir olduğu söylenir. Çünkü endişe var.

Cevap C

6. "Kabul görmüş her iddianın önüne arkasına bakarım, doğru ve genel geçer görünen her yargıya inadına sorular yöneltirim." öncül cümlesinde belirtilen kişiye en uygun seçenek A olur. Çünkü bu kişi sorgulayıcıdır.

Cevap A

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Öncüldeki paragrafta “Sık sık yararlanılan, temel bilgileri içeren, değerini kolay kolay yitirmeyen kitaplara baş ucu kitapları denildiğini biliriz.” cümlesinde tanımlama, devamında bilgi aktarımı olduğu için açıklama, sıradan okurla bilinçli okurdan bahsederek karşılaştırma vardır. Okuduğu bir kitapta karşılaştığı durumu anlatan cümleyle de örnekleme yapılmıştır.

Cevap A

2. Öncüldeki parçanın ilk cümlesinde: “Günümüzde dağcılık, macera ve tehlikelerle dolu yönleri bulunan; bilgi, beceri ve hazırlık isteyen; turistik yönü ağır basan bir spor faaliyetidir.” şeklinde tanımlama vardır. Parçada bilgi verildiği için açıklama yapılmıştır. “. . . başladığı için” ifadesinde neden-sonuç, dağcılık ve kayaktan bahsederek de karşılaştırmaya yer verilmiştir. Öncülde benzetme yoktur.

Cevap D

3. Hemingway konulu bir öncülümüz var. Bu öncülde geçen “ilk bakışta kendisini kolayca ele vermez” sözü anlam derinliğine sahip olmayı ortaya koyar.

Cevap C

4. Öncülün ilk cümlesinde geçen: “yılan misali” sözünde benzetme, “kıvrılan” niteleme, “hafif hafif, ağır ağır” ikileme, “geçmiş tenefüs ettirmek” mecaz anlamı söyleyiştir. Ancak öncüldeki parçada karşılaştırma yoktur.

Cevap A

5. Öncüldeki ilk iki cümlemiz tek yargı taşıdığı için basit, son cümlede birden fazla yargı taşıdığı için bileşik. “Görür görmez” ikileme, varlıkların sıralanması sayıp dökme olup parçada konuşma havası vardır. Kanıtlanabilir veriler yoktur.

Cevap E

6. Verilen bir cümlede ya da parçada iki şeyi birbirine benzeyen ya da birbirinden farklı yanlarıyla anlatarak karşılaştırırız. Karşılaştırma parçalarında “ise, oysa, en, daha” gibi ifadeler bulunur. Öncüldeki parçamızın üçüncü cümlesindeki “daha”, dördüncü cümlesindeki “en”, beşinci cümlesindeki “saldıran-saldırıya maruz kalan”, yedinci cümledeki “daha” sözcüğü ile karşılaştırma yapılırken ikinci cümlede karşılaştırma yapılmamıştır.

Cevap A

7. Öncüldeki parçada Kafka'nın sözünde geçen “Filmler demirden panjurlar gibidir.” ifadesinde benzetme vardır. Öncülün son cümlesinde yazar bir değerlendirmede bulunmuştur. “Bakışlarımız görüntülere değil, görüntüler bakışımıza hâkim oluyor.” cümlesinde karşılaştırma vardır. Yazar parçada bilgiler verdiği için de açıklama yapılmış olup tanımlamaya yer verilmemiştir.

Cevap C

8. İstanbul Yenikapı kazıları öncülde konu. “Deniz seviyesinin altında bulunan 8 bin yıl öncesine ait ayak izleri” ifadesi nesnellik taşıyor. “Çıplak ayakla bırakılmış izlere rastlanması durumunda daha fazla bilgiye ulaşılabileceği” ifadesi koşul bildirir. “Neolitik Dönem, kazı” terimlerdir. Son cümlede de alıntı vardır ama parçada tanım cümlesi yoktur.

Cevap A

9. Bir parçada bilgiler verildikten sonra anlatılanı görünür duruma getirmek için örnekleme yapılabilir. Örnekleme paragraflarında “örneğin” sözü ya da anlamı vardır. “Kentsel düş gücünü heceleyenler, kentin karakteri olan nesnelere.” cümlesiyle öncülümüz başlıyor. Anlatılanlardan sonra “Galata Kulesi, Beyoğlu” ile başlayan cümlemizde de örnekleme yapıyor.

Cevap B

10. Öncülün ilk cümlesinden başlanarak gül ile ilgili bilgi veriliyor ve açıklama yapılıyor: “Gül, asırlar boyunca birçok kültürde kendine yer bulabilmiştir.” Parçada geçen “Amerikan edebiyatında ise” sözüyle karşılaştırma yapılırken “Türk edebiyatında şairler gülün cezbedici kokusu ve rengi gibi birçok özelliğiyle sevilen kişi arasında bağlantı kurmuştur.” ifadesinde örnekleme vardır. Bu cümledeki “gibi” edatı benzetme yapmıştır. Ama parçada öyküleme yoktur.

Cevap D

Diğer çözümler ilerleyen günlerde...

TEST – 1
ÇÖZÜMLER

1. İsimlere gelerek onların "nasıl" olduğunu gösteren sözcükler niteleme sıfatlarıdır. "Bereketli" ova, "taklaci" güvercinler, "dingin" deniz, "masalsi" âlem" söz öbeklerinde tırnak işareti içerisindeki sözcükler kendilerinden sonra gelen isimleri niteleme amacıyla kullanılmıştır. Ancak üçüncü öncüldeki "gün batımına" söz öbeğindeki "gün sözcüğü yalın durumda bir isimdir. "Batımına" sözcüğü de fiilden türemiş ve birden fazla çekim eki almış bir isimdir.

Cevap C

2. Öncüde verilen "tüllerden ve gazetelerden ürettiği, yenilikler getiren, yakında açacağı" söz öbekleri kendilerinden sonra gelen isimleri "nasıl" sorusuna cevap olacak şekilde tamamlayarak niteleyen, fiilden türeyen ve fiilimsi durumdaki sözcüklerdir. "İlginç ve güzel" sözcükleri de niteleme özelliğine sahiptir. Oysa son öncüldeki "hareketliliği" sözcüğünde böyle bir durum söz konusu değildir. Bu sözcük yapıcı isim kökünden türemiş olup iyelik eki de alan bir isimdir.

Cevap E

3. Öncüde verilen "mavi kapıları, suya gömülmüş (ağaçları), "çöpleri karıştıran kedileri, "kıyıdağı sazlıkları" söz öbekleri sıfat tamlamalarıdır. Bunlardan "kıyıdağı sazlıkları" işaret sıfatı, diğerleri niteleme sıfatı olmuştur. "Fotoğraf makinesi" ise belirtisiz isim tamlamasıdır. Bu tamlamada tamlayan sözcük, tamlanan sözcüğün ne ile ilgili olduğunu göstermektedir.

Cevap E

4. Öncüldeki "bu" işaret sıfatı olup "bölge" sözcüğünün göstermektedir. "Bekleyen, küçük, sürprizlerle dolu" sözcükleri de niteleme sıfatıdır. İşaret sıfatları isimleri işaret ederek belirten sözcüklerdir. Niteleme sıfatları da isimlerden önce gelerek onların "nasıl" olduğunu gösterir. "Şehir" sözcüğü isimdir, "-ler" çoğul ekini almış yalın durumda bir sözcük olarak kullanılmıştır.

Cevap B

5. İsimleri nitelemek amacıyla kullanılan sözcüklere "niteleme sıfatları" denir. Bunlar isimlerin rengini, biçimini, durumunu gösterir. İsimlerden önce gelir bu sözcükler. Öncüldeki "gezgin ruhlu, yorucu, anılarla dolu, unutulmaz" sözcükleri bu özelliğe sahiptir. Kendilerinden sonra gelen isimlere "nasıl" sorusunu sorduğumuzda bu sözcükleri cevap olarak verir. "Fotoğrafçı" sözcüğü ise "fotoğraf" sözcüğünden türeyen yalın durumda bir isimdir.

Cevap B

6. En az iki ismin bir durumu ya da varlığı karşılamak üzere meydana getirdiği söz öbeklerine isim tamlaması denir. Öncüldeki "böcek dünyası, ağustos böceğinin şarkıları, termit kraliçeleri, bunların yanında" söz öbekleri de buna göre isim tamlamalarıdır. Ancak D seçeneğinde bir isim tamlaması kullanılmamıştır.

Cevap D

7. Kimi durumlarda bir cümle, bir isim tamlamasında kullanılarak anlatımı ilginç kılar. E seçeneğindeki "Düşman şehre yaklaşıyor." bir cümledir. Ancak bu cümleden sonra gelen "haberi" sözcüğü bu cümleyi isim tamlamasında tamlayan yapmıştır.

Cevap E

8. Doğa konulu bu uzun cümleyi incelememiz gerekir. "Bir, ses, ve, renk" gibi sözcükler hiç ek almamıştır. Bir cümlede birden fazla yargı aralarındaki anlam ilgisiyle birbirine virgül ya da noktalı virgülle bağlanmış sıralı cümle olur, bu cümlede ortak öge varsa bağımlı sıralı cümle olur. Bu cümlemiz de öznesi ortak olduğu için bağımlı sıralı cümledir. Yüklem etken çatılı bir fiildir. "Bir renk, bir koku" tamlamalarındaki "bir" sözcüğü belgisiz sıfattır. İsim tamlamalarında tamlanan sözcüğün aldığı ek aynı anda iyelik ekidir. "örtüsünü, şirlerimi, şirlerime" sözcüklerinde iyelik eki bulunmaktadır.

Cevap D

9. Bir sözcük niteleme görevi alıyorsa isme sorulacak "nasıl" sorusuna cevap olur. "Büyük, pembe, dik, sevimli" sözcükleri kendilerinden sonra gelen isimleri nitelemektedir. Ama "altında" sözcüğü isim olup üçüncü tekil kişi iyelik eki ve bulunma durum eki almıştır.

Cevap B

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Bir sözcük sıfatı mutlakla tamlama-
dır ve isimden önce gelir. İlk cümle-
deki "pembeli, mavilili ortancalar" sıfat
tamlamasıdır ve belirtisiz nesnedir.
İkinci ve üçüncü cümlelerde sıfat tamlama-
sı yoktur. Beşinci cümledeki "bir
tutku" sıfatıdır ama o da nesne de-
ğildir. Dördüncü cümledeki "sulak yerleri
seven Japon şemsiyelerini" söz öbeği
de sıfat tamlaması olup belirtili nesne
olmuştur.

Cevap B

2. Seçeneklere baktığımızda her sözcü-
ğün "-ca" yapım ekini aldığını görmekte-
yiz. İlk cümledeki "çocukça" sözcü-
ğü ismi nitelemektedir ve sıfatıdır. İkinci
cümledeki "güzelce" sözcüğü durum
zarfıdır. Üçüncü cümledeki "sürece"
zaman zarfıdır. Dördüncü cümledeki
"Japonca" isimdir. Beşinci cümledeki
"genişçe" sözcüğü de "rapor" ismini
nitelemektedir ve niteleme sıfatı ol-
muştur.

Cevap B

3. Öncüldeki "yeşil, upuzun kavaklıklar,
sırtını dayayan kocamış konaklar,
çıplak, boz renkli tepeler" niteleme
sıfatıyla oluşan sıfat tamlaması, "her
ayrıntı" belirtme sıfatıyla oluşan sıfat
tamlamasıdır. "Konak balkonlarının
korkulukları" zincirleme isim tamlama-
sıdır. Buna göre cevap da zincirleme
isim tamlaması olacaktır.

Cevap D

4. Öncülde bize numaralanmış olarak
verilen sözcüklerden "krallar, yazarlar"
çoğul eki alan, "meslektaşlarına"
üçüncü çoğul kişi iyelik eki ve yönelme
ekleri alan, "göze" yönelme durum
eki alan tür isimdir. "Genç" sözcüğü
ise kendisinden sonra gelen "meslek-
taşlarına" ismini niteleyerek niteleme
sıfatı olmuştur.

Cevap D

5. Öncüldeki "kenti" ismini "görkemli",
"depremle" ismini "şiddetli", "kazılar-
da" ismini "heyecan verici" sözcükleri
nitelemektedir. "Yerini" ismi de "ara-
sındaki" sıfatıyla belirtilmiştir. Bunların
tamamı sıfat tamlaması yapmıştır.
"Yapılan" sözcüğü ise kendi başına
niteleme sıfatı olan sıfat-fiildir, onu bir
sözcük nitelemez, o bir ismi niteleye-
bilir.

Cevap D

6. En az iki ismin meydana getirdiği söz
öbeğine isim tamlaması adı verilir. Tak-
sız ve belirtisiz isim tamlamalarında
başta gelen sıfat, isim tamlamasına
aittir. Belirtili isim tamlamasındaysa
başta gelen sıfat tamlamanın, araya
giren sıfat da tamlananın sıfatıdır. Ön-
cülün ikinci, dördüncü cümlelerinde
belirtili isim tamlaması yoktur. Üçün-
cü cümledeki "başının üzeri" belirtili
isim tamlamasıdır ama onun önüne
sözcük gelmemiştir. Beşinci ve altıncı
cümlelerdeki "yolun kıyısı, sonbaharın
renkleri" de benzer özelliğe sahiptir.
İlk cümledeki "gökyüzünün altı" be-
lirtili isim tamlaması olup başta gelen
"kocaman" sıfatı "gökyüzünün" sözcü-
ğünü nitelemektedir.

Cevap A

7. Bir isimden önce gelerek isme so-
racağımız "nasıl" sorusunun cevabı
olan sözcükler niteleme sıfatlarıdır,
bunlar isimleri niteleme göreviyle kul-
lanılır. Öncülde geçen "yoksul, ekolo-
jik, gelişmiş, yeni yeni" sözcükleri bu
özellığe sahiptir ama E seçeneğinde
verilen "amacı" isim olup "ile" edatıyla
birleşmiştir.

Cevap E

8. Öncüldeki numaralanmış sözcükleri
tek tek incelememiz gerekiyor. "Ufak
tefek" ikilemeden oluşan niteleme sı-
fatıdır. "Kızıl" renk bildiren niteleme sı-
fatı, "genç" basit yapılı niteleme sıfatı,
"önemli" ise birden fazla yapım eki
almış niteleme sıfatıdır. "Heyecanla"
sözcüğü "söz ediyor" birleşik fiilini du-
rum açısından belirleyen durum zarfı
olmuştur bu parçada.

Cevap C

9. Öncülde verilen numaralanmış ilk
sözcük, "bil" fiilinden türeyen "bilinç"
isimidir. Bu isim birinci çoğul kişi iyelik
ekini almıştır. İkinci sözcük "dur" fiilin-
den türeyen "durmadan" zarf-fiilidir.
Üçüncü sözcük "o" işaret sıfatıdır.
Son sözcük "çağ" isminden türeyen
"çağdaş" niteleme sıfatıdır.

Cevap A

10. Türkçede soru anlamı edat, zamir,
sıfat ve zarfla sağlanır. A seçeneğin-
de "kim", C seçeneğinde "neydi", D
seçeneğinde "kimden", E seçeneğin-
de "kime" sözcükleri soru zamiri olup
soru anlamı sağlamıştır. B seçeneğin-
deki "hangi öğrenci" ise soru sıfatıdır.

Cevap B

11. Niteleme ya da belirtme sıfatları sıfat
tamlaması kurarak kullanılır. A, B, C,
E seçeneklerindeki "Emprovize caz
yapan, önemli bir, bilinen akış, tek,
odaklandığımız, tüm, böyle, odaklanı-
lan, üst" sözcükleri sıfatlardır. D se-
çeneğindeki cümlede sıfat tamlaması
yoktur.

Cevap D

12. Fiil cümlelerinde işi yapan, yaptırın,
oluş içinde bulunan sözcük özneldir.
Özne isim cümlelerinde yüklem konu
olur. Öncülün üçüncü cümlesinde gizli
özne olan "biz", beşinci cümlede de
"tabiat" sözcükleri sıfat olmayan öz-
nelerdir.

Cevap D

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Öncüldeki "yavaşça, artık, yeniden"
sözcükleri zarftır. "Kendiliğinden" söz-
cüğü de durum zarfı olmuştur. Ancak
"böylesi" sözcüğü sıfatıdır.

Cevap D

2. Bir sözcük çekim eki almadan isimden
önce gelerek onu işaret ederse işaret
sıfatı olmuştur. A seçeneğindeki "bu
sonuç" ifadesinde bu durum vardır.
Aynı sözcük çekim eki alırsa ya da
yalnız kullanılırsa işaret zamiri olmuştur.
B, C, D, E seçeneklerinde de bu
durum vardır.

Cevap A

3. Bir isimden önce gelerek isme so-
racağımız "nasıl" sorusunun cevabı
olan sözcükler niteleme sıfatlarıdır.
"Yeni" sözcüğü A, B, D, E seçenekle-
rinde niteleme sıfatı olmuştur. Bu söz-
cük fiil ya da fiilimsiyeye sorulacak "na-
sıl" sorusunun cevabı olduğu zaman
da durum zarfı olur. Buna aynı anda
fiil ya da fiilimsiyeye durum bakımından
belirleyen sözcük denir. C seçeneğin-
de "yeni" sözcüğü zarftır.

Cevap C

4. Kimi sözcükler cümledeki kullanımları-
na göre değişik sözcük türü olarak
görev alır. A seçeneğindeki "Hasta"
sözcüğü "hasta olduğu" söz öbeğinde
durum zarfıyken "hasta düşünceler
söz öbeğinde sıfatıdır. B seçeneğin-
deki "yalnız göğüslemen" örneğinde
zarf olan "yalnız" sözcüğü ikinci satır-
da "sadece" anlamıyla edat olmuştur.
D seçeneğindeki ilk "akşam" sözcüğü
zaman zarfı, ikinci "akşam" sözcüğü
isimdir. E seçeneğindeki ilk "nasıl"
sözcüğü soru zarfı, ikinci "nasıl" söz-
cüğü de soru sıfatıdır. C seçeneğin-
deki "bakır" sözcükleri iki örnekte de
benzetme ilgisi kurmuş ve aynı türde
kullanılmıştır.

Cevap C

5. Öncüldeki "İspanyol edebiyatının altın kalemi, insan tipi" isim tamlaması, "koy-ar-ken, özetti-yor-du" ünlü uyumuna uymayan ek, "kalemi, eseri, ölçüsü, tipi" üçüncü tekil kişi iyelik eki alan sözcüklerdir. "Öl-ü-m-süz" birden fazla yapım eki alan sözcüktür.

Cevap B

6. Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan sözcük tamlayan eki almaz ama tamlanan sözcük üçüncü tekil kişi iyelik eki (yaban kuşu) alır. Belirtili isim tamlamasındaysa ilk sözcük tamlayan eki alır. "Bir" sözcüğü yerine cümlede "tek" sözcüğünü getirebiliyorsak sayı sıfatı meydana gelir. Ama bu sözcüğü getiremeyip önüne "herhangi" sözcüğünü getirebildiğimizde belgisiz sıfat olmuştur bu sözcük. Buna göre isim tamlamamız sayı sıfatı almamıştır.

Cevap C

7. "Bir" sözcüğü "biri" şeklindeki kullanımında belgisiz zamir, A seçeneğindeki gibi "bir gün sonra" şeklindeki kullanımında sayı sıfatıdır. Bu sözcük B, D, E seçeneklerindeki "bir gün içinde, bir gün önceden, bir günlük yiyecek" kullanımlarında da sayı sıfatıdır. C seçeneğindeki "Bir (herhangi) gün mutlaka döneceğim." cümlesindeyse belgisiz sıfatıdır. "Bir" sözcüğü yerine getireceğimiz "tek" sözcüğü onu sayı sıfatı yapar. Önüne getireceğimiz "herhangi" sözcüğü de onu belgisiz sıfat konumuna getirir.

Cevap C

8. Öncülde verilen parçadaki altı çizili sözcükleri dil bilgisi açısından ele alacağız. İlkinde "bize" zamiriyle ilgili olan açıklama doğrudur. "Zorlanıyoruz" sözcüğü "zor" isminden türeyen bir fiildir, dönüşlülük zamiri "kendî" sözcüğüdür. Bu sözcüğün aldığı "-n" eki onu dönüşlülük fiili yapmıştır. "Sev-gi-miz-i" sözcüğü yapım ve çekim eki alarak cümlede belirtili nesne olmuştur. "İçi-n-de" sözcüğü isim soyludur ve "-de" bulunma durumu ekini almıştır. "Yalnızların" sözcüğü tamlayan eki alarak isim olmuş adlaşmış sıfatıdır.

Cevap E

9. Öncül olarak verilen parçadaki "zamanı" sözcüğü ilgi ekiyle türeyen sıfatıdır. "Renk renk ışık" söz öbeğinde ikileme niteleme sıfatı olmuştur. "Her" sözcüğü belgisiz sıfatıdır. "O gün" söz öbeğindeki "o" sözcüğü işaret sıfatı olarak görev almıştır. Sıra sayı sıfatları sayı sözcüklerine getireceğimiz "-inci, -ıncı, -uncu, -üncü" ekleriyle türer ve sayıların belirttiği ismin "kaçıncı" olduğunu gösterir. Öncüldeki parçada sayı sözcüğüne ve bu eke hiç yer verilmemiştir.

Cevap E

10. Bir bilge kişiyle konuşmayı anlatan cümledeki numaralanmış sözcükleri dil bilgisi açısından inceleyerek belirtilen sözcüklerin açıklamalarını değerlendirmemiz gerekiyor. "Nedir?" soru sözcüğü "niçin" anlamında olmadığı için soru zamiridir, "karşılığını" sözcüğü isim çekim eki de almış türemiş isimdir. "Tıpkı" sözcüğü durum zarfı olarak görev almıştır cümlede. "Gibi" sözcüğü hangi amaçla kullanılırsa kullanılsın benzetme edatıdır. "Bir bilge" söz öbeğinde "herhangi bir bilge" şeklinde kullanım olduğu için "bir" sözcüğü belgisiz sıfatıdır. Bu parçada sayı sıfatı yoktur.

Cevap B

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. İsim olmadıkları halde isim gibi kullanılabilen, isme ait her özelliğe sahip sözcüklere zamir denir. Zamirler isimler gibi çekim eki alabilir, cümlede zarf tümleci dışındaki ögeler olabilir; tamlamalarda görev alarak tamlama kurabilir. A seçeneğindeki "onlar" sözcüğü üçüncü çoğul kişi zamiridir. Balık avına insanlar gidebilir, isem ismi yerine kullanılmıştır bu seçenekte.

Cevap A

2. Öncüldeki numaralandırılmış cümleleri tek tek incelememiz gerekiyor. İlk cümledeki "en" sözcüğü derecelendirme zarfıdır. İkinci cümledeki "olduğu" sözcüğü sıfat-fiildir. Dördüncü cümledeki "gibi" sözcüğü edattır. Beşinci cümledeki "ama" sözcüğü de bağlaçtır. Üçüncü cümledeki "biri" belgisiz zamirdir. İnsan ismi yerine kullanılan "ben, sen, o, biz, siz, onlar, kendi" sözcükleri şahıs zamiridir ve cümlede böyle bir sözcüğe yer verilmemiştir.

Cevap C

3. Öncülde bulunan "nasıl bitkiler" tamlamasındaki "nasıl" soru sıfatı, "cumartesi, Bozdağ" birleşik isim, "birine" belgisiz zamir, "en" de üstünlük zarfıdır ama işaret zamiri yoktur.

Cevap C

4. Öncüldeki "kimi" sözcüğü belgisiz sıfat, "o zamanlar" sıfat tamlamasındaki "o" sözcüğü işaret sıfatı, "derin" sözcüğü niteleme sıfatı, "ben" kişi zamiridir. Ancak kimi ya da neyi anlattığı kesin olarak belli olmayan sözcük olan belgisiz zamir yoktur.

Cevap E

5. I. cümledeki "ve" bağlaçtır. II. cümledeki "gibi" edattır. III. cümledeki "dünyamız" 1. çoğul iyelik eki almış sözcüktür. V. cümledeki "kendilerini" dönüşlülük zamiridir. Ancak parçada işaret zamiri bulunmamaktadır.

Cevap D

6. Öncüldeki "o gece" tamlamasındaki "o" sözcüğü işaret sıfatıdır. "bir satranç" tamlamasındaki "bir" sözcüğü sayı sıfatıdır. "Onun" sözcüğü şahıs zamiridir. "Kendi" sözcüğü şahıs zamiri ve dönüşlülük zamiridir. Öncülde belgisiz sıfat vardır ama belgisiz zamir kullanılmamıştır.

Cevap D

7. Numaralanmış cümlelerle oluşan öncüldeki ikinci cümlede bulunan "kendi" sözcüğü dönüşlülük zamiridir. İşi kendi kendine yapma anlamı verir. Aynı yazılan "da, de" her zaman bağlaç olduğu için üçüncü cümlede bağlaç vardır. Altıncı cümlede bulunan "hiç" sözcüğü zarf türündedir. Yedinci cümlede bulunan "geldiği, gereken" fiilden türeyerek fiilimsi olan sıfat-fiillerdir. Beşinci cümlede zamir yoktur. Ama zarf-fiil, isim, işaret sıfatı, isim-fiil, belgisiz sıfat, fil vardır. Bu cümledeki "şey" sözcüğünün türü tartışmalıdır.

Cevap C

8. Öncüldeki "yazmadaki" sözcüğündeki "-ki" eki sıfat yapım ekidir. "Ya da" bağlaç, "bir roman" tamlamasındaki "bir" sözcüğü belgisiz sıfat, "alarak" sözcüğü zarf-fiildir. Ancak öncülde "kiminki, neyinki" sorusunun cevabı olan sözcükte bulunması gereken "-ki" eki (ilgi zamiri) kullanılmamıştır.

Cevap C

9. Zamirler isim değildir ama isme ait her özelliğe sahip olan sözcüklerdir. Öncüldeki "bazıları, birinin, diğerlerine, birbirleriyle" sözcükleri zamirlerdir. Ancak "tüm" sözcüğü belgisiz sıfatır.

Cevap E

10. İsim olmadığı hâlde isim gibi kullanılan ve isme ait her özelliğe sahip sözcüklere zamir denir. Öncüldeki "birinin" sözcüğü belgisiz zamir, "onun, size" sözcükleri kişi zamiri, "şunu" sözcüğü işaret zamiri, "kendi" sözcüğü de dönüşlülük zamiridir. Cevabı isim ya da zamir olan soru zamiri öncülde yoktur.

Cevap C

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Öncüde numaralanmış olarak verilen sözcükleri dil bilgisi açısından birer birer inceleyeceğiz. Birinci sözcük isim değildir, zarftır. İkinci sözcük çokluk bildiren zarf değildir, sıfattır. Dördüncü sözcük eylemin yönünü değil, zamanını bildiren bir zarftır. Beşinci sözcük iyelik eki değil, çokluk eki ve belirtme eki almış bir isimdir. Üçüncü sözcük "okunup" fiilimsisinin zarfıdır ve açıklama doğrudur.

Cevap C

2. Bir cümlede sorulacak olan "ne zaman" sorusu bizi daima zaman zarfına ulaştırır. A seçeneğindeki "çoğu kez", B seçeneğindeki "her zaman", C seçeneğindeki "akşama kadar", E seçeneğindeki "biraz sonra" söz öbekleri hep zaman zarfıdır. Ancak D seçeneğindeki "hızla" sorusu fiile sorduğumuz "nasıl" sorusunun cevabıdır ve bu cümlede durum zarfı olarak kullanılmıştır.

Cevap D

3. Numaralanmış olarak verilen öncüldeki parçanın numaralanmış cümlelerini seçeneklere göre değerlendirmemiz gerekiyor. A seçeneğindeki "gökyüzü manzaralı ev, onca yıl" söz öbekleri sıfat tamlamasıdır. B seçeneğindeki "en" sözcüğü derecelendirme zarfıdır. C seçeneğindeki "tükenmeyen" sözcüğü sıfat-fiil, "öğrenme" sözcüğü isim-fiil, "olarak" sözcüğü zarf-fiillerdir. E seçeneğindeki "hafızasının canlılığı, yayımların yol hikâyeleri" söz öbekleri de isim tamlamalarıdır. D seçeneğinde işaret sıfatı yoktur, "tükenmeyen çalışma" niteleme sıfatıdır. "Dinlerken" sözcüğü de zarf-fiildir.

Cevap D

4. "Fena" sözcüğü A seçeneğinde "fena kokuyor", C seçeneğinde "fena burktum", D seçeneğinde "fena konuşmadı", E seçeneğinde "fena acıktı" şeklinde kullanılarak kendinden sonra gelen fiillere soracağımız "nasıl" sorusuna cevap olmuş ve durum zarfı görevi almıştır. B seçeneğindeyse "fena hâlde" söz öbeğinde "hâlde" isminin niteleme sıfatı olarak kullanılmış ve cevap olmuştur.

Cevap B

5. Zarflar, fiilleri ve fiilimsileri değişik açılardan belirleyen sözcüklerdir. Bize verilen parçadaki "azıcık" sözcüğü sıfat, "kadar" sözcüğü edat, "büyüğü" sözcüğü isim, "Nasıl" sözcüğü de zarftır. Buna göre de cevabımız ortaya çıkar.

Cevap B

6. Bir cümlede eylemin yapılış şeklini anlatan sözcükler durum zarflarıdır. Durum zarfları fiillere, fiilimsilere sorulacak olan "nasıl" sorusunun cevabıdır. A seçeneğindeki "kıpırdamak-sızın" sözcüğü de eylemin yapılışını belirtmektedir.

Cevap A

7. İkili dizelerden oluşan seçeneklerdeki altı çizili sözcüklerin hangisinin sözcük türü olarak diğerlerinden farklı olduğunu belirlememiz gerekiyor. A seçeneğindeki "sarı", B seçeneğindeki "ak", C seçeneğindeki "ela", D seçeneğindeki "mor" sözcükleri kendilerinden sonra gelen isimlerin niteliklerini gösterdiği için niteleme sıfatı olmuştur. E seçeneğindeki "olur" fiiline soracağımız "nasıl" sorusu bizi "yeşil" durum zarfına ulaştıracaktır.

Cevap E

8. Bir cümledeki yüklem sözcük türüne bakmaksızın, yüklemi zaman bakımından belirleyen sözcük, zaman zarfıdır. Yükleme soracağımız "ne zaman" sorusunun cevabıdır. A seçeneğindeki "ilkbahar geldiğinde", B seçeneğindeki "temmuz ayında", C seçeneğinde "yılın bu günlerinde", D seçeneğinde "o görkemli vadiye bakarken" söz öbekleri hep "ne zaman" sorusunun cevabı olup zaman zarfıdır. E seçeneğinde bu özelliğe sahip bir sözcük kullanılmamıştır.

Cevap E

9. A seçeneğindeki ilk "geç" sözcüğü sıfat, ikincisi zarf; B seçeneğindeki ilk "gece" sözcüğü isim, ikincisi zarf; C seçeneğindeki ilk "güzel" sözcüğü zarf, ikincisi sıfat; E seçeneğindeki ilk "delice" sözcüğü sıfat, ikincisi zarf olarak kullanılmıştır. Ancak D seçeneğindeki iki "çok" sözcüğü de miktar zarfı olarak kullanılmıştır.

Cevap D

10. Niteleme sıfatları isimden önce gelir. Zarflarsa fiilden önce gelmek zorunda değildir. A seçeneğindeki "umutsuzca" sözcüğü, B seçeneğindeki "sıkça" sözcüğü, D seçeneğindeki "masumca" sözcüğü, E seçeneğindeki "sertçe" sözcüğü küçültme eki alarak durum zarfı olmuştur. C seçeneğindeki "yüksekçe yer" söz öbeğindeki "yüksekçe" sözcüğü küçültme eki almış niteleme sıfatıdır.

Cevap C

11. Öncüde verilen uzun cümledeki "kendisi" sözcüğü dönüşlülük zamiridir. "Ettirmeye, girişini" sözcükleri isim-fiildir. "Ve, de" sözcükleri bağlaç olarak kullanılmıştır öncüde. Cümlede geçen "olarak, hissettirip" sözcükleri de zarf-fiildir. Yer ve yön bildiren "aşağı, ileri, beri" gibi sözcüklerin ek almadan fiil ya da fiilimsiden önce kullanılmasıyla yer ve yön zarfları oluşur ama bize verilen öncüde böyle bir kullanım yoktur.

Cevap B

12. Öncüde verilen "bakarak" sözcüğü "bak-arak" şeklinde türeyerek durum zarfı olan zarf-fiildir. Yine öncüdeki açıklamaya göre belirtilen edatın getirilmesi de karşılaştırma anlamı katabilir cümleye. D seçeneğindeki "Sen onlara bakarak daha çalışkansınsın." cümlesindeki "bakarak" sözcüğü yerine "göre" edatını getirmemiz cümlemin anlamını hiç değiştirmeyecektir.

Cevap D

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. "İle" sözcüğü yerine "ve" sözcüğünü getirebiliyorsak bağlaçtır. Bu sözcüğün yerine "ve" bağlacını getiremiyorsak edattır. A seçeneğinin ilk cümlesinde "ile" bağlaç, ikinci cümlesinde edattır. "Mi" hangi yerde ve hangi amaçla kullanılırsa kullanılsın edattır. B seçeneğinde de edat olarak kullanılmıştır. "Göre" sözcüğü her yerde edat, ayrı yazılan "de" sözcüğü her yerde bağlaçtır. "Ancak" sözcüğü yerine "sadece" sözcüğünü getiremediğimizde "ancak" sözcüğü edattır. E seçeneğinde de bu durum söz konusudur.

Cevap A

2. Öncül olarak verilen numaralanmış cümlelerdeki sözcükleri seçeneklere göre değerlendirmemiz gerekiyor. İlk cümledeki "kitapların kapağı" isim tamlamasıdır. İkinci cümledeki "açıklıkla" sözcüğü fiili etkilediği için durum zarfıdır. Üçüncü cümlemizdeki "Yerken" sözcüğü zarf-fiil olup bu cümleyi birleşik yapı bir cümle yapar. Dördüncü cümlemizdeki "görünmez" sözcüğü "-mez" sıfat-fiil ekini almıştır. Son cümlede edat türünde bir sözcüğe yer verilmemiştir.

Cevap E

3. Öncüldeki cümlelerin dolaylı tümleci "bu şehre ilk giren ve onu yeni baştan bir Türk şehri olarak kuran dedelerimizin yaşayışlarındaki halis tarafa" söz öbeğidir. Bu öbekteki "yaşayış" sözcüğü isim-fiil, "giren, kuran" sözcükleri sıfat-fiil, "ve" sözcüğü bağlaç, "olarak" sözcüğü de zarf-fiildir.

Cevap C

4. Öncüldeki parçanın ilk cümlesindeki "bulunan" sözcüğü sıfat-fiildir. Üçüncü cümlesindeki "açılmasına" sözcüğü ise isim-fiildir. Dördüncü cümledeki "olarak" sözcüğü zarf-fiildir. Son cümledeki "de" sözcüğü bağlaçtır.

Cevap B

5. Öncüldeki "onu" işaret zamiri, "edebî" niteleme sıfatı, "kendî" dönüşlülük zamiri, "ve" bağlaçtır. Cümlede benzetme edatı olan "gibi" sözcüğü yoktur.

Cevap C

6. "De" bağlacı cümleyle genellikle "başkaları, başka şeyler gibi, bile" anlamları katar. Kendinden önceki sözcükten ayrı yazılır, ünlü uyumuna uyar ama ünsüz benzeşmesine uymaz. Sorumuzun A seçeneğinde "sen de gidersen" derken giden başkaları olduğunu, onlarla eşitlik kavramı içinde bulunduğunu göstermektedir.

Cevap A

7. Numaralanmış sözcükleri olan öncüldeki cümlemizdeki bu sözcüklerle ilgili olan açıklamalara bakacağız. "Mavi sular" tamlamasında "mavi" sözcüğü niteleme sıfatıdır. "Yan-ı-nda" sözcüğü üçüncü tekil kişi iyelik eki ve bulunma eki almıştır. "Üzerindeki" sözcüğünde bağlaç olan "ki" değil, sıfat yapım eki olan "-ki" kullanılmıştır. "Yıkık dökük" yakın anlamlı sözcüklerden oluşan bir ikilemedir. "-e kadar" sözcüğü yer, zaman kavramlarında sınırlama yapan bir edattir.

Cevap C

8. Bağlaçlar sözcükler ve cümleleri değişik anlam ilgileriyle bağlayan sözcüklerdir. A, B, D, E seçeneklerindeki "çünkü, de, yalnız, meğer" sözcükleri bağlaç görevi olan sözcüklerdir. C seçeneğindeki "sonra" sözcüğü ise zaman zarfıdır, bağlaç değildir.

Cevap C

9. Öncülde geçen "en, hayattayken, hep, daima" sözcükleri zarftır. "Sınırsız" sözcüğü ise kendinden sonra gelen "yenilik" sözcüğünü niteleyerek niteleme sıfatı olmuştur.

Cevap C

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Bir Japon yazar olan Murakami hakkında öncülde belirtilen cümledeki altı çizili sözcükleri dil bilgisi açısından değerlendireceğiz. "Kadar" benzetme edatı olup yer ve zamanda sınırlandırma, karşılaştırma anlamları da kababilir cümleye. "En" sözcüğü üstünlük zarflarındandır. "Gösteril-en" sözcüğü sıfat-fiil eki almıştır. "Ziyaret edip" yardımcı fiille oluşan birleşik sözcüktür. "Gerçek" isimdir, bu sözcük "gerçekleştirilen" şeklinde isimden fiil türetme eklerinden sonra sıfat-fiil eki almış gövdeden türeyen bir sözcüktür.

Cevap E

2. Bir fiilin aldığı kip eki kendi anlamında da başka kip anlamında da kullanılabilir. Bu durum anlatım bozukluğu sebebi değildir. "-yor" şimdiki zaman eki olup sözle işin aynı anda yapıldığını belirtir. Bu eki alan A, C, D, E seçeneklerindeki "adlandırıyor, oynuyor, sindiriyor, çıkıyorum" fiilleri geniş zaman anlamında kullanılarak anlam kaymasına uğramıştır. Aynı ek B seçeneğindeyse "Piri Reis . . . geliyor." şeklindeki kullanımında "gelmiş" anlamı kazanmıştır.

Cevap B

3. Türkçede "et, ol, eyle, buyur, kıl" sözcükleri yardımcı fiillerdir. A seçeneğinde "otururdu", B seçeneğinde "tutkunuydu", C seçeneğinde "pişirmektir", E seçeneğinde "başladı" sözcükleri yüklemidir. D seçeneğindeki "yardım ederdi" birleşik fiili yardımcı fiille oluşmuştur. Bu arada "et" sözcüğü kullanıldığı cümlede "fiyat, yapmak" anlamlarında kullanıldığı zamanlarda yardımcı fiil olma özelliğini kaybeder ve basit yapı fiil olur.

Cevap D

4. Öncül olarak verilen uzun cümledeki sözcükleri dil bilgisi açısından değerlendireceğiz. "Gibi" sözcüğü benzetme edatıdır. "Varsayım, tutamayacağı, hiçbir, tutamaz" sözcükleri yapı bakımından birleşiktir. "Tutamaz, tutamayacağı" sözcükleri yeterli fiilin olumsuzudur ve birleşik yapı sözcüklerdir. "Bin kez" tamlamasındaki "bin" sözcüğü sayı sıfatıdır. Öncüldeki cümlede ek fiil alan bir sözcük yoktur.

Cevap A

5. Bazı ekler eklendiği fiilde işin devamlı olarak yapılır olduğunu ortaya koyar. Bunun dışında sürerlik fiili, fiile getirilen "-kal, -dur, -gel" fiillerinin biriyile oluşur ve işin bir müddet devam ettiği, bir anda bitmediği anlamı verir. A, D, E" seçeneklerinde yüklem fiildir ama sürekli olarak yapıma anlamı taşımaz. A, C seçeneklerindeki yüklem ad soyludur. Ancak C seçeneğindeki "yapageldiğim" sözcüğü sıfat-fiil olarak işin devamlı olarak yapıma anlamı taşımaktadır.

Cevap C

6. Öncüldeki metinde bulunan "şöyle diyaloglar, on avro" söz öbekleri sıfat tamlamalarıdır. "Sefer sırasında olmuş kültürü" söz öbeği ise belirtisiz isim tamlamasıdır. "Kusura bakma" sözü de birleşik fiildir.

Cevap E

7. Öncül olarak verilen uzun cümledeki sözcükleri dil bilgisi açısından değerlendirmemiz gerekiyor. "Değerlendirebilmemizi de" ifadesindeki "de" bağlaçtır. "Hakkındaki" sözcüğündeki "-ki" eki sıfat yapım ekidir. Devrin, yalnız" sözcüklerinde ünlü düşmesi bulunmaktadır. "Kendi" sözcüğü ise dönüşlülük zamiridir. Sürerlik fiili, fiile getirilen "-ekal, -edur, -egel" fiillerinin biriyile oluşur ve işin bir müddet devam ettiği, bir anda bitmediği anlamı verir. Öncüldeki cümlede sürerlik birleşik fiiline yer verilmemiştir. Bu açıklamalara göre diğer seçenekler elenir ve C seçeneği cevap olur.

Cevap C

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

Pratik Bilgi:

Fiil kök ya da gövdelerinden türeyerek isim, sıfat, zarf olan sözcüklerdir fiilimsiler. Fiilimsiler cümlelerde yüklem dışında bir öge olduğunda yan yargı durumuna gelerek girişik birleşik cümle yapar. İsim ve sıfat-fiiller kullanıldıkları cümlede yüklem olarak da görev alabilir. Ancak zarf-fiiller yüklem olamaz.

1. Öncülde verilen dizelerdeki "bir" sözcükleri belgisiz sıfat olmuştur. "Gibi, ile" sözcükleri edattır. "Veda ediyor" yardımcı fiille oluşan birleşik fiildir. Fiil kök ya da gövdelerine gelen "-ma, -ış, -mak (mayışmak)" ekleriyle türeyerek isim görevi alan sözcüklere "isim-fiil" adı verilir. (Eylem adı) Öncülde verilen dördünlükte isim-fiil türünde bir sözcüğe yer verilmediği görülmektedir. Cümlelerdeki asıl yükleme temel yargı da denir. "Temel yargı" dışında cümlede kullanılan fiilimsiler de "yan yargı" olarak görev alır.

Cevap C

2. Bir fiilin kök ya da gövdesine getireceğimiz "-iver" fiili tezlik birleşik fiilini oluşturur, "uyaniver" de bunun örneğidir. "Silkinip" sözcüğü zarf-fiildir. "Kalkalım" sözcüğü de istek kipiyle çekimlenen fiildir. "Duruyunuz" fiili de şimdiki zaman eki almıştır. Öncüldeki parçada sıfat-fiil kullanılmamıştır ama isim-fiil bulunmaktadır. (gerçekleştirenin)

Cevap C

3. Sıfat-fiiller sıfat ve isim tamlamaları içinde görev alabilir. A, B, C, D seçeneklerindeki "Taşların kovuklarında bitmiş sarı çiçekler, ayaklarının altından geçen suya, kocaman bir ekin yığının yanında çalışan ihtiyar kadın, kilo vermenin yolunu bıkmadan usanmadan arayanlar, sabah odaya girdiğimde yatağın yanına düşmüş bir kâğıt parçası" söz öbeklerinde sıfat-fiiller görev almıştır. E seçeneğinde böyle bir kullanım örneği bulunmamaktadır.

Cevap E

4. Fiilimsiler değişik yapıları fiillerden belirli eklerle türeyen sözcüklerdir. Bunlar kullanıldıkları cümlelerde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil olarak bölümlere ayrılır. İkinci cümledeki "ulaşan, üçüncü cümledeki "yazdıkları", beşinci cümledeki "dolaştığınızda, yazılardan" sözcükleri fiilimsi olan sözcüklerdir. Birinci ve dördüncü cümlede bir fiilimsi yoktur.

Cevap B

5. A, B, C, D seçeneklerinde bulunan "görünen, baktıkça, yaşamadığım, değiştirmeleri" sözcükleri fiilimsilerdir. E seçeneğindeki "dağıtacak" sözcüğü çekimli fiildir.

Cevap E

6. Fiilimsiler mutlaka fiillerden türer ve cümlede isim, sıfat, zarf görevlerinden birini yapar. A, B, C, D seçeneklerindeki "sandığımızdan, anımsamak, kapılmadan, hatırlatacak" sözcükleri fiilimsidir. E seçeneğindeki "olmuş" sözcüğü de çekimli fiildir.

Cevap E

7. Bir sözcük fiilimsiyse bir fiilin kök ya da gövdesinden türemek zorundadır. A seçeneğindeki "geçtikçe" sözcüğü zarf-fiil eki almış bir fiilimsidir. B seçeneğinde bulunan "yaşadığı", C seçeneğinde bulunan "bilinen" sözcükleri de sıfat-fiil eki alarak niteleme sıfatı olmuş fiilimsi örneklerdir. D seçeneğinde bulunan "sürdürme" sözcüğü isim-fiildir. E seçeneğinde bulunan "keşfetmiş" sözcüğü fiilimsi değildir, çekimli bir fiil olarak kullanılmıştır, yardımcı fiille oluşan bir birleşik fiildir.

Cevap E

8. Cümlelerimizde çok sık kullandığımız sözcüklerimizdir fiilimsiler. Hatta divan edebiyatında noktalama işaretleri kullanılmadığı için yargıların zarf-fiillerle birbirine bağlandığını bile bilmekte yarar var. Numaralanmış cümleleri bu açıdan değerlendirmemiz gerekiyor. Birinci cümledeki "ayırır, düşünebilmesi, edebilmesi" sözcükleri, ikinci cümledeki "düşünme, oluştururken" sözcükleri, üçüncü cümledeki "aldığı" sözcüğü, beşinci cümledeki "çözen, yapan, düşünmek" sözcükleri fiilimsi örneklerdir. Dördüncü cümlede fiilimsi türü bir sözcüğe yer verilmemiştir.

Cevap D

9. Niteleme görevi niteleme sıfatlarının ya da sıfat-fiillerindir oluşturduğumuz cümlelerde. Bu sözcükler isimlerden önce gelerek onları renk, biçim, durum bakımından niteler. "Katlanmış protein, ürettiği amiloid, incelendiği araştırmalar" söz öbeklerindeki ilk sözcükler niteleme görevi alan niteleme sıfatlarıdır. Bu sözcükler kendilerinden sonra gelen isme soracağımız "nasıl" sorusuna cevap verir. "Olduğu, benzediği" ise sıfat-fiil eki almasına rağmen yalnız kullanılarak adlaşmıştır ve bir sözcüğü niteleme durumları bulunmamaktadır parçada.

Cevap C

10. Sıfat-fiiller fiillerden türer ve niteleme sıfatı olur. Öncülün ilk cümlesindeki "kurulmuş", beşinci cümlesindeki "kalanlar, kavuran" sözcükleri sıfat-fiillerdir.

Cevap B

11. Fiilimsiler fiillerden türeyerek isim, sıfat ya da zarf olarak kullanılır. "Olarak" sözcüğü zarf-fiildir. "Yapacak, tükenmez, yaptığı, adayan" sözcükleri aldıkları ekten ve isimden önce gelmesinden dolayı sıfat-fiildir.

Cevap A

12. Öncülde geçen "genetik mühendisliği ve biyomedikal alan" bağlama grubu, "özelliğinden dolayı" edat grubu, "molekül olan yeşil floresan, çalışan araştırmacılar" sıfat-fiil grubu, "ihtiyaç duymadan" zarf-fiil grubudur. "Meydana gelmektedir, ilgisini çekmektedir" ise isim-fiil grubu değildir.

Cevap A

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Yapım ekleri sözcüklerin yapılarını ve anlamlarını değiştirir, türlerini değiştirebilir. Yapım eki alan sözcüğe "**gövde**" denir. Çekim ekleri de sözcüklerin cümledeki görevlerini belirler. "Görün-üş-ü, yan-sı-t-ıyor" sözcüklerinin aldığı son ekler çekim ekleridir. Daha önceki ekler de yapım ekleri olduğu için türemiş sözcüklerdir. "Altında, şakaklarının" sözcükleri sadece çekim eki, "saklamak" sözcüğü de sadece yapım eki almıştır. Bu açıklamalara göre de "görünüştü, yansıyor" sözcükleri hem yapım hem de çekim eki almıştır.

Cevap D

2. "Bağ" sözcüğü isimken "-la-n" ekini alarak fiil, "-tı" ekini de alarak isim olmuştur. Tek yapım eki alan sözcük gövdeyken "bağlantı" sözcüğü birden fazla yapım eki aldığı için gövdeden türeyen sözcük olmuştur. Ardından da üçüncü tekil kişi iyelik eki almıştır bu sözcük. "Ön" sözcüğü de "ön-em-se" şeklinde isimden isim, daha sonra da isimden fiil eki alarak gövdeden türemiştir. Bu sözcüğün aldığı duyulan geçmiş zaman eki de çekim ekidir. "Sonuna, yıllarından, onlardan" sözcükleri de sadece çekim eki almıştır.

Cevap B

3. Öncülde verilen dörtlüğün sözcüklerini seçeneklerde verilen eklerle göre değerlendirmemiz gerekiyor. "Uzağım, rüzgârdır" sözcükleri ad soylu olup ek fiil olarak yargı gücüne sahip olmuştur. "Gelmesen, azalacağım" fiillerinde şahıs eki bulunmaktadır. "Gibi" sözcüğü benzetme edatidir. "Şiirlerim" sözcüğü iyelik eki almıştır. Hiçbir sözcükte ilgi eki kullanılmamıştır. Belirtili ve zincirleme isim tamlamalarında tamlayan sözcüğün aldığı "-in, in, -un, ün" eklerine ilgi eki de denmektedir.

Cevap A

4. Cümlede yapılan işi yapan açıkça belirsiz gerçek özne vardır ve fiil etken çatılıdır. Öncüldeki cümlede de etken fiil vardır. "Değişimin birey üzerindeki etkileri" söz öbeği belirtili nesne olup isim tamlamasından oluşmaktadır. "Etki, biçim, değişim, kullandığı" sözcükleri fiilden türeyen isimlerdir. "Eserlerinde, üzerinde" sözcükleri bulunma durum eki almıştır. "Eserleri, kullandığı, üzeri, etkileri" sözcüklerinde iyelik eki bulunmaktadır. Oysa E seçeneğinde bu bilginin aksi verilmektedir ve bu seçenek cevap olmaktadır.

Cevap E

5. Öncüldeki parçada bulunan numaralanmış sözcüklerin dil bilgisi açısından değerlendirmesini yapacağız. "Yapılan" sözcüğü sıfat-fiil yapım eki almıştır. "Tanı-ş-ma-y-ı" sözcüğü yapım ve çekim eki almıştır. "Reddetmesine" sözcüğünde ünsüz türemesi görülmektedir. "Ortaya koyuyor" sözcüğü yapıca birleşiktir. "Kalıtsal" sözcüğü fiilden isim yapma eki almıştır. Bu sözcük isimden fiil yapma eki almamıştır.

Cevap D

6. Belirtme durum eki "-ı, -i, -, -u, -ü" olup eklendiği sözcüğü belirtili nesne yapar ancak bu ek üçüncü tekil kişi iyelik ekiyle karıştırılabilir. Buna göre B seçeneğindeki "sahneleri" sözcüğü belirtme durum eki almıştır.

Cevap B

7. İyelik ekleri, isimlere gelerek isimlerin kime ya da neye ait olduklarını gösteren parçacıklardır. A, B, C, D seçeneklerindeki altı çizili sözcüklerde üçüncü çoğul kişi iyelik eki yoktur. E seçeneğindeki "sahip olduk-ları-n-ın" sözünde üçüncü çoğul kişi iyelik eki kullanılmıştır.

Cevap E

8. Yapım ekleri sözcüklerden yeni sözcükler türetmeye yarar. Seçeneklerdeki "sür-eç, var-lık, say-gı-lı, yet-erlik" sözcükleri yapım eki alarak yeni yapıya ve anlama ulaşmıştır. "Kendinden" zamiri ise sadece çekim eki almıştır. Bu ek de ayrılma durumu ekidir.

Cevap D

9. Öncüldeki "Çinlilerin" sözcüğü tamlayan eki almıştır. "Gülümsemesini" sözcüğünde belirtme durum eki, "dillerin" sözcüğünde çoğul eki, "üstünde" sözcüğünde bulunma durum eki vardır.

Cevap D

10. Kullandığımız sözcükler fiil ya da isim kökü olarak kendi aralarında ikiye ayrılır. A, B, D, E seçeneklerinde verilen "yerleş, ilerleyiş, yolculuk, hızlan" sözcüklerinin kökleri "yer, ileri, yol, hız" olup isimdir. C seçeneğindeki "baskı" sözcüğü "bas" fiili kökünden türemiştir.

Cevap C

11. Öncülde geçen "insan-ı, kurd-u, peynir-i, biz-i" sözcükleri belirtme durum ekini almıştır. E seçeneğindeki "karakter-i" sözcüğü ise tamlanan eki almıştır.

Cevap E

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Yapım ekleri sözcüklerin yapılarını değiştirir, bu arada türlerini değiştirebilir. Çekim ekleri de sözcüklerin görevlerini belirlemeye yarar. E seçeneğindeki "sağ-lığ-ı-n-a" sözcüğü hem yapım hem de çekim eki almıştır.

Cevap E

2. Kimi durumlarda bir ekin varlığı ya da yokluğu anlam olarak cümleye bir şey katmaz, cümleden bir şey eksiltmez. İsimlere geldiğinde isimlerin kime, neye ait olduğunu belirterek onların sahiplerini gösteren iyelik eki de A seçeneğindeki "kendisi" dönüşlülük zamirinde işlevsiz durumdadır. İyelik ekinin anlamını "kendi" zamiri karşıladığı için bu sözcükteki iyelik ekini attığımızda anlam değişmez.

Cevap A

3. Öncül olarak verilen parçada bulunan bazı sözcükleri dil bilgisi açısından değerlendirmemiz gerekiyor. A seçeneğindeki "hareket-leri-n-i" sözcüğü iyelik eki ve belirtme eki almıştır. B seçeneğindeki "vücut-u-n-un" sözcüğü tamlayan eki almıştır. C seçeneğinde bulunan "siyah-la-t" sözcüğü isimden fiil türetme ekleri almıştır. E seçeneğindeki "aç-ıl-ıyor-du" sözcüğü bir yapım, iki çekim eki almış bir fiildir. D seçeneğine "kurbağa" isminden "-la" ekiyle fiil, ondan da "-ma" ekiyle isim türetilmiştir.

Cevap D

4. Yapım eki almayan ya da başka sözcüklerle birleşmeyen sözcüğe kök denir. Yapım ekleri sözcüğün yapısını, anlamını değiştirir, türünü değiştirebilir. A, B, D, E seçeneklerindeki sözcükler basittir ama C seçeneğindeki "eleştirir" sözcüğü türemiştir.

Cevap C

5. Ayrılma durum eki "-dan, -den" cümlede değişik anlamlar kazanabilir. Bu eki alan A, B, C, E seçeneklerinde bulunan "kanserden, korkudan, ilgilenmediğinden, az olduğundan" sözcüklerinde sebep anlamı verirken D seçeneğindeki "takımından" sözcüğünde o gruba aitlik anlamı vermektedir.

Cevap D

6. Türkçede sözcükler fiil ve isim kökü olarak ikiye ayrılır. B, C, D, E seçeneğindeki sözcükler fiilden türemiştir. Ancak A seçeneğindeki sözcüğün kökü isimdir. (ara-lık)

Cevap A

7. Dilimizdeki bazı ekler isimden, bazı ekler de fiilden sözcük türetmeye yarar. "-ıntı, -inti, -untu, -üntü" örneğinde olduğu gibi bazı ekler de hem fiilden hem de isimden isim türü sözcük türetmekte kullanılır. Bu ek A, B, C, E seçeneklerindeki "buluntu, kuruntu, süprüntü, bozuntu" sözcüklerinde "bul, kur, süpür, boz" fiillerinden isim türetmiştir. D seçeneğindeki "bağıntı" sözcüğündeysen "bağ" isminden isim türetmekte kullanılmıştır.

Cevap D

8. Sözcükleri kök olarak fiil ve isim olarak ikiye ayırırız. İsimler de kendi aralarında isim, sıfat, zarf, zamir, edat, bağlaç ve ünlem olarak ayrılır. Sorudaki "et-ki-leş-im, es-in-len-erek, biçim" sözcükleri fiil kökünden türemiştir. "İş-lem-ci, yaş-a-n-ma" sözcükleri de isim kökünden türemiştir.

Cevap D

9. Yapım eki alan sözcükler türemiş yapıdır. Öncülde bulunan "ergenlik, diye, sanatçılar, gençleşirler" sözcükleri türemiş yapıdır. "Çekerler" fiili ise geniş zaman kip eki ve üçüncü çoğul kişi eki almış basit yapı bir sözcüktür.

Cevap B

10. Öncüldeki "kuramına, oluşumunun, sıcaklıklar, birleşmesini" sözcükleriyle ilgili açıklamalar doğrudur. Ancak "hazırladı" sözcüğü fiilden değil, isimden türemiştir. ("Hazır" isminden "hazırla", sonra da bilinen geçmiş zaman eki gelmiş.)

Cevap E

11. Öncüldeki I numaralı sözcük olan "zaman-ı" tamlayanı düşmüş isim tamlamasıdır ve aldığı ek de belirtme durum eki değil, tamlanan ekidir. Öncülde verildiği gibi "köyelerine" sözcüğü iyelik eki, "yapılmış" sözcüğü sıfat-fiil eki, "minderleri" sözcüğü çokluk eki, "taşınırlardı" sözcüğü de geniş zaman eki almıştır.

Cevap A

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Öncül olarak verilen numaralanmış cümleleri olan parçanın her cümlesinin ögeleriyle ilgili bir soru var ve bunu çözeceğiz. A, B, C, D seçeneklerindeki cümlelerin ögelerine ayrılışı ile ilgili olan bilgiler doğru olarak verilmiştir. Ancak beşinci cümle olan E seçeneğinde nesne kullanılmadığı için nesne olduğu bilgisi doğru değildir. Bekliyorlardı fiili geçişlidir ama cümlede nesne yoktur.

Cevap E

2. Öncülün ilk cümlesinin yüklemi ad soylu bir sözcüktür. Yüklem ad soylu bir sözcükse isim cümlesi ortaya çıkmıştır. İsim cümlelerinde de nesne olamaz. Bu bilgilere göre A seçeneğindeki "Tiyatro, toplumla birtakım ortak değerlerde birleşmek zorundadır." cümlesinde nesne yoktur.

Cevap A

3. İsim-fiiller yalın durumdayken cümlede rahatlıkla özne görevi alır. "Toprakla uğraşanları maddi açıdan desteklemek" söz öbeği bu cümlelerin öznesidir. Bu söz öbeğinde bulunan "desteklemek" sözcüğü isim-fiildir ve diğer sözcüklerle oluşturduğu isim-fiil grubuyla bu cümlede özne görevi almıştır. Bu söz öbeğinde bulunan "uğraşanları" sözcüğü de adlaşmış sıfat-fiildir.

Cevap C

4. Niteleme ve belirtme sıfatları cümlelerde her tür öge olarak görev alma özelliğine sahip söz öbekleridir. A seçeneğinde bulunan: "Bireyin benliğini bütünüyle saran duygular, hayatın her alanında bireyin düşüncelerine yön verecek en temel etkidir." cümlesinin yüklemi "hayatın her alanında bireyin düşüncelerine yön verecek en temel etkidir." söz öbeğidir. Yüklem soracağımız "hayatın her alanında bireyin düşüncelerine yön verecek en temel etken olan nedir?" sorusu da bizi "Bireyin benliğini bütünüyle saran duygular" sıfat tamlamasına götürür ki bu söz öbeği de özne olur.

Cevap A

5. Geçişli fiiller nesne alabilir (ne, neyi, kimi sorularına cevap verebilir.). A, B, C, E seçeneğindeki fiiller geçişli olup nesne alabilir (okumuştum, almış, seyrettik, anlamamış). Ancak D seçeneğindeki "yürüyordu" fiili durum bildirir ve nesne alamaz. Bu seçenekteki "büyükannesi" sözcüğü de nesne değil, öznedir.

Cevap D

6. En az iki sözcükten oluşan isim tamlamaları cümlelerde her tür öge görevi alır. Nesne ise sadece yüklemi kılış fiili olan cümlelerde bulunabilir. A seçeneğindeki "trenin penceresinden", B seçeneğindeki "ailenin en küçüğüne" isim tamlamaları dolaylı tümleçlerdir. D seçeneğindeki "geçmiş günlerin özlemi", E seçeneğindeki "evinin bahçesi" isim tamlamaları da öznedir. C seçeneğindeki "sokak satıcılarının seslerini" zincirleme isim tamlaması da belirtili nesne olarak kullanılmıştır.

Cevap C

7. Türkçede cümleler basit, birleşik, sıralı ve bağlı olarak dört bölüme incelenir. Bir cümlede birden fazla yüklem birbirine virgül ya da noktalı virgülle bağlandığında sıralı cümle meydana gelir. Tek yüklem dışında bir yargı varsa da birleşik cümle oluşmuştur. Buna göre D seçeneğindeki cümlemiz sıralı değildir, birleşik ve devrik yapıdadır.

Cevap D

8. A seçeneğindeki sözcük bir söz öbeğinin parçası olarak dolaylı tümleç olmuştur. B seçeneğindeki sözler de benzer durumdadır. Üçüncü sözcük de "kendisine 20 metre yaklaştığında" şeklinde öge olur. Beşinci sözcük de "60 metre genişliğe" söz öbeği içerisinde. Dördüncü söz öbeği ise yalnız başına belirtili nesne olmaktadır.

Cevap D

9. Bir cümlede işin yapıldığı yeri belirten sözcük dolaylı tümleç olur. Dolaylı tümleçler yönelme, bulunma ve ayrılma durum eklerinden birini alarak "kime, neye, kaç, nerede, kimde, nerede, kimden, nereden" gibi sorularla bulunur. B seçeneğindeki "Türkiye'nin Karadeniz Bölgesi'ndeki bazı köylerde" söz öbeği de bu durumda dolaylı tümleç olarak karşımıza gelecek ve cevap olacaktır.

Cevap B

10. Numaralanmış olarak verilen A, B, C, D seçeneklerindeki açıklamalar doğrudur çünkü A seçeneğinde yüklem belirtili isim tamlamasıdır, B seçeneğinde soru sıfatı vardır, C seçeneğinde belgisiz zamir özne görevindedir. D seçeneğinin yüklemi isimdir ve bu cümle doğal olarak isim cümlesi olmuştur. Ancak E seçeneğindeki açıklama yanlıştır çünkü bu cümlede fiilimsi ve tek yüklem olduğu için giriş birleşik cümle özelliği söz konusudur.

Cevap E

11. Bir cümlede temel yargıyı oluşturan asıl yüklem dışında bir yan yargının bulunması durumunda o cümle A seçeneğinde olduğu gibi birleşik yapıdır. Bir cümle yüklemi fiil ise o cümle yüklemine göre fiil cümlesi olur (B seçeneğinde olduğu gibi). Üçüncü cümle zarf tümleci ve yüklemden oluşmuştur. Beşinci cümlede "vermeyi" isim-fiil, "yapıp" zarf-fiil aynı edat grubu içerisinde "gereğini zamanında yapıp son vermeyi başardığım için" şeklinde yer almıştır. "Mesleğime" sözcüğü D seçeneğinde dolaylı tümleç ama türemiş yapıyı olmayıp basit yapıyı bir isimdir.

Cevap D

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. "Yapılandırıcı dil yaklaşımına göre dinleme (özne) gelişimsel ve etkileşimsel bir süreçtir (yüklem)." şeklinde özne ve yüklemden oluşmuştur öncülde bize verilen cümle. D seçeneğindeki cümle de bu cümleyle aynı öge dizilişine sahip olup diğer cümlelerin öge dizilişi öncüldeki cümleden farklıdır.

Cevap D

2. Ögeler konusundan değişik şekillerde sorular gelmektedir her düzeydeki sınavda. Bu sorunun öncülü olarak verilen cümle: "Eski otel odalarındaki not defterlerinde (dolaylı tümleç) en içten sırları açığa çıkararak düşünceler (özne) bulunabiliyordu (yüklem)." biçiminde öge dizilişine sahiptir. B seçeneğinde verilen cümle de: "O çardakla barakanın yanında (dolaylı tümleç) içinde kocaman kırmızı balıkların yüzüğü derin bir kuyu (özne) vardı (yüklem)." dizilişiyse öncülün öge dizilişine uymaktadır.

Cevap B

3. Bazı sorularda numaralanmış cümlelerden birinin öge dizilişini bulmamız gerekebilir. A seçeneğinde dolaylı tümleç var. B seçeneğindeki cümle gizli özne bulunmakta. C seçeneğinde belirtili nesne kullanılmış. E seçeneği de zarf tümlecisiyle başlıyor. D seçeneğindeki cümle ise: "Geçmişe ait düşünceler ve inançlar gibi çok önemli şeyler (özne) hemen hemen hiç iz bırakmadan yitip (zarf tümlecisi) gidebiliyor (yüklem)." öncülde verilen sıralamaya uygundur.

Cevap D

4. Anı niteliğinde bir cümle var ve bunun öğelerini bulmamız gerekiyor: "Ben on bir yaşındayken (zarf tümleci) babam (özne) beni (belirtili nesne) üç sinemanın bulunduğu Şehzadebaşı semtine (dolaylı tümleç) götürürdü (yüklem)." şeklinde öge dizilişine sahiptir.

Cevap C

5. Öncül olarak verilen "Modern şehir hayatının gün içerisinde onlarca kişiyle iletişime geçmeyi zorunlu kılan ve kişileri binlerce mesaja maruz bırakan yapısı (özne), insana (dolaylı tümleç) daha önce deneyimlemediği bir uyum sürecini (belirtili nesne) dayatıyor (yüklem)." öge dizilişindedir.

Cevap D

6. Öncülde verilen "Sırf kendi için okuyan, gezen, eğlenen bir aydın kendini yaşarken öldürmüyor mu?" cümlesinin yüklemi "öldürmüyor mu?"dur. Yüklem soracağımız "öldürmeyen kim?" sorusu bizi "Sırf kendi için okuyan, gezen, eğlenen bir aydın" söz öbeğine götürür ve onun özne olduğu ispatlanır. Özneye yüklem ortak olarak soracağımız "Sırf kendi için okuyan, gezen, eğlenen bir aydın kimi öldürmüyor mu?" sorusunun cevabı olan "kendini" sözcüğü belirtili nesne, "yaşarken" sözcüğü de zarf tümlecini oluşturur.

Cevap C

7. Bir cümle yüklemi oluş ya da durum fiiliyse, ek fiil alan ad soylu bir sözcükse o cümlede nesne olamaz. Bu cümle yüklemi de "boy gösteriyor" sözcüğüdür "onu" zamirini kabul edemez. Buna göre de verilen cümlede belirtili nesne olamaz.

Cevap C

8. Öncüldeki cümle: "Gözlerimi açtığımda (zarf tümleci), "saatim ve bozuk paralarım" (özne), "başucumdaki komodinin üzerinde (dolaylı tümleç), "garip bir ölü doğa resmi gibi" (zarf tümleci) duruyordu (yüklem)." şeklinde öge dizilişine sahip. B seçeneğindeki cümle de: "Sabah (zarf tümleci), annemle ben (özne) evin yanındaki parkta (dolaylı tümleç) bir iki saat (zarf tümleci) "yürümüştüğ (yüklem)." dizilişine sahiptir.

Cevap B

9. Cümlelerin temel öğelerinden dedğimiz özne, her tür sözcükten oluşabilir. I numaralı cümlede "Avrupa Arkeologlar Birliği", II numaralı cümlede "her yıl başka bir Avrupa ülkesinde düzenlenen kongreler", IV numaralı cümlede "Avrupa Arkeologlar Birliğinin 20. yıl kongresi", V numaralı cümlede "İstanbul Teknik Üniversitesi" söz öbekleri öznedir. II. cümledeyse "kurum" sözcüğü özne olmuştur.

Cevap B

10. Cümlelerin temel öğeleri özne ve yüklemidir. Yüklemi fiil olmayan cümleler isim cümlesidir. İsim cümleleri genellikle özne ve yüklemden oluşur. I. ve II. cümleler bu özelliğe sahip olup özne ve yüklemden oluşmuştur: Birçok filmi kendi başına kurgulayan, sinema yapma sebebinin kurgu olduğunu söyleyen Akira Kurosawa'nın dikkat çeken en önemli özelliği (özne), geliştirdiği kendine has görsel dilidir. (yüklem) / Resim eğitimi aldıkdan sonra film endüstrisine giren Kurosawa'nın sinemasını eşsiz kılan (özne); hareket, ışık ve rengin kusursuz ahengidir. (yüklem)

Cevap A

11. "Kramofor adı verilen pigment molekülleri fotosentez sırasında güneş enerjisini tepkime merkezlerine hızlı taşıdığından güneş enerjisinin hemen hepsi arada hiç ısı kaybı olmadan kimyasal enerjiye dönüşür." cümlesinde "Kramofor adı verilen pigment molekülleri fotosentez sırasında güneş enerjisini tepkime merkezlerine hızlı taşıdığından" söz öbeği zarf tümlecidir. Bu cümle yüklemi "güneş enerjisinin hemen hepsi", "arada hiç ısı kaybı olmadan" ikinci zarf tümleci, "kimyasal enerjiye" yer tamlayıcısı, dönüşür " sözcüğü de yüklemidir. Zaten yüklem geçişli bir fiil değildir ve bu nedenle A, B seçenekleri hemen elenir.

Cevap E

3. Öncüldeki ilk cümle özne ve yüklemden oluşmuştur. İkinci cümlemiz: "İnanların bildikleri yerlerden kalkıp bilmedikleri fakat merak ettikleri yerleri gidip görme arzusu (özne), onlara (dolaylı tümleç), yeryüzünün meçhul yerlerini öğrenme ve keşfetme yolu" (belirtili nesne), açmıştır (yüklem)." öge dizilişine sahiptir. Üçüncü cümlede zarf tümleci vardır. Dördüncü cümle zarf tümlecileyle başlamıştır, son cümle de zarf tümlecileyle başladığı için bu cümleler cevap olamaz.

Cevap B

4. Cümlelerin en önemli ögesi olan yüklem her türden sözcükten olabilir. A, B, C, D seçeneklerinde sıfat tamlamaları ek fiil olarak yüklem olurken E seçeneğinde "sürecin en önemli adımıdır" belirtili isim tamlaması araya sözcük olarak yüklem olmuştur.

Cevap E

TEST - 3

ÇÖZÜMLER

1. Cümle yüklemi "-i, -n" çatı eklerini biri yoksa ve cümlede gerçek özne varsa cümle etken çatılıdır. "Romanı sinemaya uyarlamaya çalışan yönetmen" söz öbeği öznedir. Yüklemi sonda olduğu için kuralıdır ve fiil olumsuzluk eki almadığı için cümle olumludur. "Gül-ün Ad-ı, roman-ı, kitab-ın-ı, senaryo-su" benzeri birçok sözcük sadece çekim eki almıştır. Ancak cümledeki "yazmışsınız, tutmuşsunuz, dedi" fiilleri geçmiş zamanla çekimlenmiştir.

Cevap E

2. Geçmişte yayımlanan dergileri konu edinen parçanın numaralanmış cümleleriyle ilgili bilgileri değerlendireceğiz. "Çılgınca" sözcüğü fiile sorulan "nasıl" sorusunun cevabı olduğu için zarftır. "Etmek sözcüğü yardımcı eylem olup üçüncü cümle yüklemi kullanılmıştır. Dördüncü cümledeki "bilemem" fiili "bilebilirim" yeterlik fiilinin olumsuzudur. Beşinci cümledeki "ama, bile" sözcükleri bağlaçtır. İkinci cümleye öncülde belirtildiği gibi değil, belirtili nesne ve yüklemden oluşmuştur.

Cevap B

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Çatı sadece fiil cümlelerinde aranır. Yüklemi isim ya da isim soylu sözcük olan bir cümleye isim cümlesi denir, bu cümleler de çatı açısından incelemeye. Verilen sorunun A, C, D, E seçeneklerinin yüklemeleri "söyledi, kapatmıştı, anlaşılmadı, gelecekti" sözcükleri olup bunlar fiildir. Bu seçeneklerde çatı aranır. B seçeneğinin yüklemi "belliydi" sözcüğü olup bu sözcük ek fiil alarak yüklem olmuş bir isimdir.

Cevap B

2. Numaralanmış olarak verilen parçanın birinci cümlesindeki "doğduğum, olan" sözcükleri sıfat-fiildir. İkinci cümledeki yüklemi olan "anımsarım" fiili etken ve geçişlidir. Bu cümlede gerçek özne vardır, fiil nesne alabilir. Üçüncü cümledeki "ile" sözcüğü araç ilgisini kurduğu için edattır. Son cümledeki "o günler" işaret sıfatıdır. D seçeneğinin yüklemi ise geçmiş zaman değil, geniş zamanla çekimlidir.

Cevap D

3. Öncüldeki ilk cümledeki yüklemi isim soylu olduğu için isim cümlesi, ikinci cümlede ise yüklem fiil olduğu için fiil cümlesi olmuştur. "Uyanıvermek" aynı anda tezlilik birleşik fiildir. "Yaş-ılan" sözcüğü isimden türemiş fiildir. "Kendi" sözcüğü ise dönüşlülük zamiridir. "Uyanıveriyor" fiili nesne alamayacağı için geçişli çatıda değildir.

Cevap D

4. Bilgisayar teknolojisi konulu öncüldeki cümledeki bazı sözcükleri incelememiz gerekiyor. "Teknolojisi, yaratacağı, hazzı" sözcüklerinde iyelik eki vardır. Tadamayacaktır fiili geçişlidir, geçişsiz çatılı bir fiil kullanılmamıştır. "Okumanın" sözcüğünde isim-fiil eki vardır. "Bilgisayar teknolojisi" söz öbeği ise belirtisiz isim tamlamasıdır. "İleriki yaşlar, yetişen kuşaklar, tanışan insanlar" söz öbekleri ise sıfat tamlamalarıdır.

Cevap B

5. Geçişli fiiller nesne alabilir (ne, neyi, kimi sorularına cevap verebilir.). Geçişli bir fiile getireceğimiz "-r, -t, -tır" çatı ekleri bu fiilleri ettirgen yapar. Ettirgen fiillerde özne işi yapmaz ama başkasına yaptırır. A seçeneğindeki "kaldır" fiili de bu eklerden alarak "kaldırdı" olmuştur.

Cevap A

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Sıralı cümlelerde ortak öge bulunmaması durumunda bağımsız sıralı cümleler oluşur. B seçeneğinde "o", C seçeneğinde "ben" gizli özneleri, D seçeneğinde "Ali", E seçeneğinde "müşteri" özneleri ortak olarak kullanılmıştır. Bu cümleler bağımlı sıralı cümle olmuştur. A seçeneğindeyse hiçbir öge ortak olmadığı için bu cümleye bağımsız sıralı cümle deriz.

Cevap A

2. İlk cümlenin yüklemi olan "gel-ir-miş" fiili geniş zamanın rivayetiyle çekimlenmiştir. İkinci cümlede "olmadıklarından, çalışarak" fiillimsileri olduğu için bu cümle yapı bakımından birleşiktir. "Bul-un" fiili, fiilden türemiştir ve üçüncü cümlenin yüklemidir. Son cümledeki "hâlen" sözcüğü zarf tamlamadır. Dördüncü cümle yapısına göre sıralı değildir, birleşik yapılıdır.

Cevap D

3. İlk cümlenin tıpkak işaretli içerisindeki bölümü belirtisiz nesnedir, yüklemi de fiildir. "Takas edilecek kitaplar" sıfat tamlamasıdır ve üçüncü cümlenin nesnesidir, cümle de bu nedenle yapı bakımından birleşiktir. Dördüncü cümledeki "kendi kitaplarından birini" isim tamlamasıdır ve nesnedir. Beşinci cümledeki "kampanya" ismi ek eylemle çekimlenmiştir. İkinci cümledeyse belirtili nesne, zarf tamlamaları ve dolaylı tümleş de vardır.

Cevap B

4. Cümlenin yüklemi fiilse ve "-ma" olumsuzluk ekini almışsa olumsuzdur. İlk cümle buna uygundur. İkinci cümlede "Cicero" "över, yüceltir, adlandırır" yüklemelerinin ortak öznesi olduğundan dolayı bağımlı sıralı cümle oluşmuştur. Dördüncü cümlenin yüklemi sondadır ve olumludur, kurallıdır bu nedenle cümle. Son cümlede "yaşlılık" öznesi yüklemden sonra geldiği için devriktir ve isim cümlesidir. Üçüncü cümlede birleşik yapılı olma özelliği yoktur çünkü tek yargı vardır. Bu nedenle basit cümle olmuştur.

Cevap C

5. Yüklemi fiil olan cümlelere fiil cümlesi denir. Birinci cümlenin yüklemi isimdir, fiil değildir. İkinci cümledeki "tanıtmak" sözcüğü isim-fiildir. Üçüncü cümledeki "az çok" karşıt anlamlı ikilemesi de zarftır. Dördüncü cümledeki "genç sanatçılar" söz öbeği sıfat tamlamasıdır. Son cümlenin yüklemi olan "düş-er" fiili geniş zamanla çekimlenmiştir.

Cevap A

6. Öncüdeki metinde bulunan "türlü türlü, renk renk, büyüklü küçüklü" söz öbekleri ikilemelerdir. Sonndan bir önceki cümlede bulunan "gibidir" sözcüğü benzetme yapmaktadır. "Vızıltı" sözcüğü işitme duyusuyla ilgili bir ayrıntıdır. Bir şeyi olduğundan çok fazla ya da az göstermeye "abartma" denir. "Bahçenin yanından geçemezsin, bozkırın bütün arıları gelmiş." cümlelerinde abartma vardır. Parçada devrik cümleye yer verilmemiştir çünkü bütün cümlelerin yüklemeleri sonda bulunmaktadır.

Cevap E

7. Bir cümlenin öge sıralamasında yüklem yer önemlidir. Yüklemi sonda bulunup yükleminden sonra bir öge bulunmayan cümlelere kurallı (düz) cümle adı verilir. Yükleminden sonra en az bir öge varsa buna da kuralsız (devrik) cümle denir. Yüklemi ad soylu bir sözcük olan cümleler isim cümlesidir. Yüklemi basit, türemiş ya da birleşik fiil olan cümleler de fiil cümlesidir. Mağazalar konulu numaralanmış cümleleri incelediğimizde A, B, D, E seçeneklerindeki yüklemeler (incelemiyor, merak sarmış, yapabilir, gerekiyor) fiildir. C seçeneğindeki yüklemse isimdir.

Cevap C

8. İsimler, sıfatlar, zamirler, edatlar, bağlaçlar ve ünlemler bir cümlede ek fiil olarak yüklem olabilir. Bu durumda yüklemnin sözcük türüne göre isim cümlesi ortaya çıkar. Yüklemi fiil olan cümlelere de fiil cümlesi denir. Birinci cümlede "görünür" sözcüğü yüklemidir ve fiildir. İkinci cümlenin yüklemi (perişandır.) ek fiille çekimlenen ad soylu sözcüktür. Diğer cümlelerin yüklemeleri de fiildir.

Cevap B

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Öncüdeki ilk cümlenin yüklemi (vardır) ad soylu bir sözcük olduğundan bu cümle yüklemine göre isim cümlesidir. Birden fazla cümle birbirine aralarındaki anlam ilgisi nedeniyle virgül ya da noktalı virgülle bağlanarak sıralı cümle yapar. İkinci cümlemiz yapıcı sıralıdır. Üçüncü cümle biçimce ve anlamca olumludur. Dördüncü cümlede yüklem dışında fiillimsi olduğu için birleşik cümle ortaya çıkmıştır. Son cümlede ara söz yoktur.

Cevap E

2. "Getirirdi" fiili ilk cümlenin yüklemi olup geniş zaman eki almıştır ve cümlede başka yargı olmadığı için bu cümle yapıcı basittir. İkinci cümledeki "sabahın erken saatlerinde" söz öbeği zarf tamlamadır, "karşıladığımız, algıladığımız" sıfat-fiilleri de birleşik cümle yapmıştır. Üçüncü cümlenin yüklemi sonda olduğu için bu "bezendir, sohbetler edilirdi." yüklemeleri birbirine virgülle bağlanarak sıralı cümle kurmuştur ve cümle anlamca olumludur. Son cümle süreklilik fiiliyle değil, tezlilik fiiliyle oluşturulmuş girişik cümledir.

Cevap E

3. Cümleler yüklemine göre incelendiğinde yüklemelerin sözcük türüne bakılır. Yüklemi fiil olan cümlelere fiil cümlesi, fiil olmayan cümlelere de isim cümlesi adı verilir. Birinci, ikinci ve beşinci cümlelerin yüklemeleri fiildir (parlıyordu, yalıyordu, zorlandık). Üçüncü ve dördüncü cümlelerin yüklemeleri ek fiil almış isimdir (karanlıktı, sessizdi; buzlu, kaygandı).

Cevap C

4. Türkçede cümleler basit, birleşik, sıralı ve bağlı olarak dört bölümde incelenir. Bir cümlede birden fazla yüklem birbirine virgül ya da noktalı virgülle bağlandığında sıralı cümle meydana gelir. Tek yüklem dışında bir yargı varsa da birleşik cümle oluşmuştur. B seçeneğindeki bu cümle yapı bakımından birleşik değil, sıralı sıralıdır. Özneleri de farklıdır. (hikâye, ben)

Cevap B

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. "Ağız" sözcüğü çekim eki alınca ünlü düşmesine uğrayarak "ağzını" olmuştur. "Hafifçe, ilişti, çekiştirdi, söylüyormuşçasına" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi vardır. Bir fiildeki şimdiki zaman ekinin (-yor) kendisinden önce gelen "-a, -e" geniş ünlülerini "ı, i, u, ü" dar ünlülerine dönüştürmesine ünlü daralması denir. Parçada "söylüyormuşçasına" sözcüğünde daralma vardır. "Az-ı-cık" ise ünlü türemesi görülen sözcüktür. "P, Ç, T, K" ünsüzlerinin "B, C, D, G, Ğ" şeklinde dönüşmesi olan ünsüz yumuşaması öncüldeki parçada yoktur.

Cevap D

2. "Çocukluğum" sözcüğünde ünsüz yumuşaması vardır. "Uçurtmuştu" sözcüğünde ünsüz benzeşmesi, "şehirin, göğsüm" sözcüklerinde ünlü düşmesi bulunmaktadır. Ünsüz harfle biten bir sözcükten sonra ünlü harfle başlayan bir sözcük geldiğinde sözcüğün sonundaki ünsüzü ünlüyle başlayan sözcüğün başında gibi okumaya "ulama" denir. "Bir uçurtma, şehrin üstünde" sözcüklerinde ulama vardır. "Ne" sözcüğündeki, "de, ye" fiillerindeki kaynaştırma harfinin ya da bir fiildeki şimdiki zaman ekinin (-yor) kendisinden önce gelen "-a, -e" geniş ünlülerini "ı, i, u, ü" dar ünlülerine dönüştürmesine ünlü daralması denir. Öncülde daralma yoktur.

Cevap E

3. Soruda verilen metindeki "ağzına, aklını" sözcüklerinde ikinci hecedeki dar ünlü harf düşmüştür. "Ufak-cık" sözcüğünde de "k" ünsüzü küçültme ekiyle karşılaştığında düşen harf olmuştur. "Veremiyor, fark edemiyor, bulamıyor" fiillerinde ünlü daralması, "özgürlüğüne, sineğe, girdiği" sözcüklerinde yumuşama yapılmıştır ama ünsüz benzeşmesi yoktur.

Cevap E

4. Küçültme eki olan "-cık" "küçük" sözcüğüne gelerek "küçücük" olmuş ve ünsüz düşmesi olmuştur. "İlerledikçe" sözcüğünde ünlü düşmesi vardır. "Hazzi" sözcüğünde ünsüz türemesi görülmektedir. "Bıraktığı, ilerledikçe, olmuştu, çoktan, götürmüştü" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi (ünsüz sertleşmesi) vardır. Öncülde ünlü daralması örneği yoktur.

Cevap C

5. Öncülde bulunan "zenginliğinin" sözcüğünde ünsüz yumuşaması vardır. "Hükmetmek" sözcüğünde ünlü düşmesi, "zenginliğinin ölçütü, sahip olunan, yüzüylün ikinci, bilimsel araştırma" sözcüklerinde ulama vardır. Ünsüz harfle biten bir sözcükten sonra ünlü harfle başlayan bir sözcük geldiğinde sözcüğün sonundaki ünsüzü ünlüyle başlayan sözcüğün başında gibi okumaya ulama denmektedir. "Hükmetmekten, değişti" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi) görülmüştür. Öncülde ünlü türemesi yoktur.

Cevap E

6. Öncül olarak verilen metindeki "gök" sözcüğü yönelme ekini alarak yumuşamaya, "selamlyor" sözcüğü daralmaya, "şehirin" sözcüğü ünlü düşmesine uğramış "Küçücük" sözcüğünde de küçültme eki ünsüz düşmesi oluşturmuştur. Öncülde ünsüz benzeşmesi örneği yoktur.

Cevap E

7. "Beniz" sözcüğü "-e" isimden fiil yapım ekini aldığı anda "i" ünlüsünü kaybeder. Bu durumda bu sözcükte önce ünlü düşmesi meydana gelir. Her ünlü düşmesi, aynı anda bir hece düşmesidir. "Benze" fiil de sıfat-fiil yapım eki "-en" alınca araya kaynaştırma harfini alır. Çünkü Türkçede iki ünlü harf yan yana gelemez.

Cevap D

8. "Çevir" fiili "-e" yapım ekini alınca bir hece kaybederek "çevre", "ayır" fiili "-ıl" fiil yapım ekini aldığı anda ünlü kaybederek "ayrılı", "kısmı" sözcüğü "-i" iyelik ekini aldığı anda ünlü düşmesine uğrayarak "kısmı", "kivir" fiili "-ım" fiilden isim yapma ekini alarak "kivirim" olmuştur. Açıklaması yapılan bu sözcüklerin tamamında ünlü düşmesi bulunmaktadır. "Yolları" sözcüğünde bir ses olayı yoktur.

Cevap E

9. Bazı durumlarda sözcüklerin aldığı çekim ya da yapım ekleri, sözcük birleşmesi ünlü harf düşmesine neden olur. "Beniz-et, oyun-a-yan, ayır-ıntı, çevir-e-y-i" sözcükleri ünlü düşmesine uğrayarak "benzet, oynayan, ayrıntı, çevreyi" olmuştur. "İşitilen" sözcüğünde bu durum söz konusu değildir.

Cevap E

10. Öncüldeki parçada geçen "dar-a-cık" sözcüğünde ünlü türemesi, "oynadığı, olduğu, varlığını, geleceğe, edebileceğine" sözcüklerinde ünsüz yumuşaması, "dönüştüren, iyileştirmeyi, gelecekte" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi, "nasıl, şehri" sözcüklerinde ünlü düşmesi vardır. Ama bu parçada daralma yoktur.

Cevap D

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Öncüldeki "metnin" sözcüğünde (metin-in) ünlü düşmesi, "tenkidi" sözcüğünde ünsüz yumuşaması (tenkit-i), "geçmiş-ten" sözcüğünde benzeşme, "diyebiliriz" sözcüğünde daralma (de-y-ebiliriz) vardır. Ancak ünsüz düşmesi yoktur.

Cevap B

2. Öncül olarak verilen parçadaki "vücutu" sözcüğünde ünsüz yumuşaması, "oluştururken, sahiptir" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi, "kırıvrımlı" sözcüğünde ünlü düşmesi, "küçücük" sözcüğünde de ünsüz düşmesini örneklemiştir. Ancak parçada "-a, -e" düz ünlülerinin daralması örneği yoktur.

Cevap E

3. Öncüldeki "hapsedildiği" sözcüğünde ünlü düşmesi ve ünsüz değişimi, "sıcacık" sözcüğünde ünsüz düşmesi, "limonlukta" sözcüğünde ünsüz benzeşmesi ya da ünsüz sertleşmesi yapılmıştır. Ancak ünlü daralması örneği yoktur.

Cevap D

4. "Alnıma" sözcüğünde ünlü düşmesi, "sıkça, sardıkça" sözcüklerinde ünsüz benzeşmesi oluşmuştur. "Ağla" fiili şimdiki zaman ekini alarak "ağlıyordum" olmuş ve ünlü daralması meydana gelmiştir. "Kalbimi" sözcüğünde de ünsüz değişimi ya da ünsüz yumuşaması söz konusudur. Öncülde ünsüz düşmesi yoktur.

Cevap D

5. "Oyun" sözcüğü isimdir, "-a" eki isimden fiil türetmeye yarayan bir yapım eki olup burada "oyun-a" şeklinde kullanılmayacağı için "oyna" şeklini alırken ünlü düşmesi meydana gelmiştir. Bu sözcüğe gelen sıfat-fiil eki "-acak" da ünlü harfle başlayan bir ek aldığı için ünsüz yumuşamasına uğrayarak "oynanmayacağını" şeklini almıştır.

Cevap E

6. Fiillerdeki şimdiki zaman ekinin kendisinden önce gelen "-a, -e" geniş ünlülerini "ı, i, u, ü" dar ünlülerine dönüştürmesine "ünlü daralması" denir. "Anlamıyorum" sözcüğü buna örnektir. Fiilin aslı "anlama-yor" şeklindedir. Bu parçada ünlü düşmesi, ünsüz türemesi, ünsüz yumuşaması yoktur.

Cevap A

7. "Sevmiyordun" fiilinin aslı "sevme-yordun" şeklinde olup daralma görülmektedir. "Sevdiğin" sözcüğü "sevdik-in" iken ünsüz yumuşamasına uğramıştır. "Fikrimce" sözcüğünde ünlü düşmesi bulunmaktadır. Aslı "fikir-im-ce" sözcüğüdür. "İpince" sözcüğünde ünsüz türemesi görülmektedir. Dizelerde ünsüz benzeşmesi yoktur.

Cevap A

8. P-Ç-T-K harflerinin biriyle biten bir sözcüğe ünlü harfle başlayan bir ek geldiğinde sondaki ünsüzün değişerek "b-c-d-g/ğ" olmasına ünsüz yumuşaması denir. "Yorgunluğu" sözcüğünde bu örneklenmiştir. F-S-T-K-Ç-P ünsüzleriyle biten bir sözcüğe ünlü harfle başlayan bir sözcük gelecekse c-d-g gelmeyip ç-k-t harflerinin birinin gelmesine ünsüz benzeşmesi denir. "Uzakta" sözcüğünde bu durum vardır. "-A,-e" ile biten bir fiile -yor eki geldiğinde bu harflerin -ı, -i, -u, ü harflerinin birine dönüşmesine ünlü daralması denir. "Etkiliyor" fiilinde daralma vardır. Tek heceli olup ünsüz harfle biten bazı yabancı sözcüklere yardımcı fiil geldiğinde sondaki ünsüzün ikizleşmesi ünsüz türemesidir. "Hisset" sözcüğünde ünsüz türemesi yoktur.

Cevap A

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Birden fazla sözcükten oluşan coğrafî yer adlarının her sözcüğünün ilk harfi büyük harfle başlatarak yazılır. Belli bir tarihi gösteren gün ve ay isimleri de büyük harfle başlar. Ancak buradaki "ay, günü" gibi sözcükleri büyük harfle başlatamayız. "28 Ekim günü" olması gerekirken "28 Ekim Günü" yazılarak iki numaralı sözde yazım yanlışlığı yapılmıştır. "Şükran borcu, Gökova'ya" sözcüklerinin yazımı doğrudur. (28 Ekim günü)

Cevap C

2. Yazım kurallarını ülkemizin Türk Dil Kurumu belirler, bizler de bu kurallara uyarak yazım yanlışlığı yapmamaya çalışırız. Burada önemli olan doğru bildiğimiz yanlış uygulamalardır. Örneğin beşinci sözcük olarak verilen "ünvan çoğu kişi tarafından yanlış kullanılan bir sözcüktür, sözcüğün doğrusu "unvan" olmalıdır.

Cevap E

3. Öncüde verilen "antik kalıntı, Dünyanın Yedi Harikası, Romalılar, Baltalı Kapı" sözlerinin yazımı yazım kurallarına göre doğrudur. Köy, şehir, kasaba, ülke isimleri büyük harfle başlatarak yazılır. "Milas" doğru yazılmıştır ancak "İlçesi" sözcüğü "ilçesi" şeklinde yazılmalıdır.

Cevap A

4. Devlet adları (Pers İmparatorluğu) büyük harfle başlanarak yazılır. "Libya çöllerinden" sözü de doğru yazılmıştır. Yardımcı fiille oluşan birleşik sözcüklerde ünlü düşmesi varsa bitişik yazılacağı için "hükmetti" sözcüğünün yazımı da doğrudur. "Hiçbir şey" sıfat tamlaması da doğru yazılmıştır. Ancak insan isimleriyle kullanılan unvan sözcükleri büyük harfle başlanarak yazılacağı için "büyük İskender" yanlış yazılmıştır, doğrusu "Büyük İskender" olmalıdır.

Cevap D

5. Yazım kurallarını ülkemizin Türk Dil Kurumu belirler, biz de o kurallara uyarak yazılarımızı oluşturduğumuzda yazdıklarımız daha anlaşılır olur. "90 km'lik, Beyşehirli, Manavgat Şelalesi, yüz ölçümünün" sözcükleri doğru yazılmıştır. Ancak "yer altı" sözcüğü bitişik yazılarak yazım yanlışlığı ortaya çıkmıştır.

Cevap C

6. Dilimize yerleşen ve yanlış kullandığımız kimi sözcüklerle ilgili bir yazım kuralı sorusu var. Öncüde verilen "arkeologları, stratejik, objelerin, figürleriydi" sözcüklerinde bir yazım yanlışlığı yoktur ama "aksesuar" şeklinde yazılması gereken "aksesuar" sözcüğü yanlış yazılmıştır.

Cevap C

7. Türk Dil Kurumunun belirttiği şekilde büyük harfle başlanarak yazılması gereken sözcükleri küçük harfle, küçük harfle başlaması gereken sözcükleri de büyük harfle başlatarak yazmak yazım yanlışlığı oluşturmaktadır. Buna göre A, B, D, E seçeneklerindeki tüm sözcüklerin yazımı doğrudur. Ancak "Uzungöl" doğru yazılırken "beldesi" olması gerekirken "Beldesi" yazılarak yazım yanlışlığı ortaya çıkmıştır.

Cevap C

8. Diğer noktalama işaretlerini gerektiklen kullanmamak, gereksizken kullanmak noktalama yanlışlığı yapmaktadır ama kesme (') işaretiyle ilgili yanlışlıklar yazım yanlışlığı nedeni değildir. Öncüde verilen cümledeki "gaziantep" sözcüğünün yazımı bu nedenle yanlıştır, doğrusu "Gaziantep'e" şeklinde olmalıdır.

Cevap D

9. A, B, C, E seçeneklerinde verilen sözcüklerin yazımı, yazım kurallarına uygun olduğu için bu seçeneklerde bir yazım yanlışlığı söz konusu değildir. Özel isimden türeyen özel isme gelecek olan hiçbir çekim eki kesme işaretiyle ayırmayacağı için D seçeneğindeki "Türkçesine" sözcüğü yanlış yazılmıştır, doğrusu "Türkçesine" olmalıdır.

Cevap D

10. Sözcükleri kurallara uygun olarak yazmadığımızda yazım yanlışlığı meydana gelir. Öncüdeki "her türden, araç gereç, öte yandan, hiç kimse" doğru yazılmıştır. "İş gücüne" sözü ise "işgücüne" şeklinde yazılarak yazım yanlışlığı sebebi olmuştur.

Cevap D

11. Sözcükleri kurallara uygun olarak yazmadığımızda yazım yanlışlığı meydana gelir. Öncüdeki "bu da, bilim insanı, keşfetti, nakledilecek" doğru yazılmıştır. "Hâlihazırda" sözü ise "hâli hazırda" şeklinde yazılarak yazım yanlışlığı sebebi olmuştur.

Cevap A

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. A, B, D, E seçeneklerinde verilen bütün sözcüklerin yazımı kurallara uygundur. Ancak insan ismiyle kullanılan unvan sözcüklerinin büyük harfle başlaması gerekirken "bakkal" unvanının küçük harfle başlaması yazım yanlışlığına neden olmuştur. Doğru yazım "Bakal Mehmet" şeklinde olmalıdır.

Cevap C

2. Yazım kurallarını ülkemizin Türk Dil Kurumu belirler, bizler de bu kurallara uyarak yazım yanlışlığı yapmamaya çalışırız. Burada önemli olan doğru bildiğimiz yanlış uygulamalardır. Örneğin öncülün ilk cümlesindeki "nerde" sözcüğünde kural dışı olarak ünlü düşmüştür ve yazım yanlışlığı ortaya çıkmıştır. Doğru kullanım "nerede" olmalıdır.

Cevap A

3. B, C, D, E seçeneklerine herhangi bir yazım yanlışlığı söz konusu değildir çünkü sözcükler Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu kurallarına uygun olarak yazılmıştır. Ancak "-lar, -ler" çoğul eki eklendiği özel isme "aile, sülale, -gil" anlamları verdiğinde kesme işaretiyle ayrılırsa yazım yanlışlığına neden olacağından A seçeneğindeki "Ali'lerde" sözcüğünün yazımı yanlıştır. Doğrusu "Alilerde" şeklinde yazılmaktadır.

Cevap A

4. Türk Dil Kurumu tarafından belirtildiği gibi millet, devlet, din, mezhep adlarının her sözcüğünün ilk harfini büyük olarak yazmamız gerekir. B, C, D, E seçeneklerindeki sözcüklerin herhangi birinde yazım yanlışlığı söz konusu değildir. Ancak A seçeneğinde bulunan "venedikliler, Cenevizliler" sözcükleri "Venedikliler, Cenevizliler" şeklinde yazılmadığı için yazım yanlışlığı yapılmıştır.

Cevap A

5. Türkçedeki "-de" eki kendinden önceki sözcüğe her şartta bitişik yazılır. Ünlü ve ünsüz uyumlarına uyar. Bağlaç olan "de" ise ünlü uyumuna uyar ama ünsüz uyumlarına uymaz. B seçeneğindeki "Kitap da çok ilginç konular olduğunu söyledi." cümlesinde "Kitapta" yazılmayarak yazım yanlışlığı yapılmıştır.

Cevap B

TEST – 3

ÇÖZÜMLER

6. “Bozcaada'nın güneydoğusunda, on yedi, gün batımı” sözcükleri Türk Dil Kurumu Yazım Kılavuzu'na göre doğru olarak yazılmıştır. “Polente Feneri olarak da bilinen . . .” şeklindeki cümlede “-te” bulunma eki değildir. Cümleye “başka şeyler gibi” anlamı veren “da” bağlacı olup “olarak da” şeklinde yazılarak yazım yanlışlığı düzeltilmelidir.

Cevap D

7. Yazım kurallarını ülkemizin Türk Dil Kurumu belirler, bizler de bu kurallara uyarak yazım yanlışlığı yapmamaya çalışırız. Burada önemli olan doğru bildiğimiz yanlış uygulamalardır. Öncüldeki beş numaralı sözcüğümüzdeki “de” bağlacı “sahiden” sözcüğüne bitişik yazılarak yazım yanlışlığı yapılmıştır, doğru kullanım “sahiden de” şeklinde olmalıdır.

Cevap E

8. Ay ve gün bildiren sözcükler, belli bir tarihi gösterdiği zaman büyük harfle başlanarak yazılır. Ancak bu sözcükler belli bir tarihi göstermediği zaman küçük harfle başlanarak yazılmalıdır. İkinci cümledeki “Mart” sözcüğü de büyük harfle başladığı için yazım yanlışlığına neden olmuştur.

Cevap B

9. “De” bağlaç olduğunda başka şeylerde, başkalarında olduğu gibi, bile anlamlarında kullanılır. Bir yerde hem “de” bağlacını hem de bir noktalamayı kullanamayız. A seçeneğindeki “Eskidende günün belli saatlerinde yazarmış yazılarını.” cümlesinde “de” sözcüğü “başka zamanlarda olduğu gibi” anlamları da verir ve bu nedenle kendinden önceki sözcükten ayrı yazılmalıdır: “Eskiden de günün belli saatlerinde yazarmış yazılarını.” şeklinde olmalıdır.

Cevap A

10. Türkçedeki “-de” eki kendinden önceki sözcüğe her şartta bitişik yazılır. Ünlü ve ünsüz uyumlarına uyar. Bağlaç olan “de” ise ünlü uyumuna uyar ama ünsüz uyumlarına uymaz. A seçeneğindeki “Projenin uygulanabilirliği konusunda hiçte karamsar değilim.” cümlesinde “hiç de” yazılmayarak yazım yanlışlığı yapılmıştır.

Cevap A

11. “İle” sözcüğünü “arkadaşın ile” şeklinde yazabileceğimiz gibi “arkadaşınla” şeklinde de yazabiliriz. “Çevresinde, hiçbir, bir gün” sözcükleri hep doğru olarak yazılmıştır ancak “içinde” anlamı kazandığı için ek olup kendinden önceki sözcüğe bitişik yazılması gereken “-de”, “sınav da” şeklinde ayrı yazılarak yazım yanlışlığı yapılmıştır, doğrusu “sınavda” olmalıdır.

Cevap C

12. Türk Dil Kurumu verilerine göre “Resmî Gazete, Çanakkale Boğazı, Kültigin Anıtı, Orhun Vadisi, XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu” sözleri büyük harfle başlanarak yazılır. Ancak bağlaçlar, yazı başlıkları ve eser adları tamamen büyük harfle başlanmazsa büyük harfle başlanarak yazılmaz. Bu nedenle B seçeneğindeki “Leyla İle Mecnun” yanlıştır, doğrusu “Leyla ile Mecnun” olmalıdır.

Cevap B

13. İnsan isimleri, cadde, sokak, mahalle, meydan isimleri, terim anlamdaysa gezegen isimleri büyük harfle başlanarak yazılır. Öncülün ikinci cümlesindeki (İsminin verilmesine neden olan şey, Uzay ile ilgili yaptığı muhteşem keşif değildi.) uzay sözcüğü büyük harfle başlanmalıdır: İsmiinin verilmesine neden olan şey, uzay ile ilgili yaptığı muhteşem keşif değildi.

Cevap B

1. Sorunun B, C, D, E seçeneklerinde verilen cümlelerdeki sözcükler hep doğru şekilde yazılmıştır. Ancak A seçeneğinde verilen “Bu konu da onun yardımcı olmasını bekliyorum.” cümlesindeki “-de” ek olduğu için ayrı yazılarak yazım kurallarına uyulmadığı için yazım yanlışlığı yapılmıştır. Doğru yazımı: “Bu konuda onun yardımcı olmasını bekliyorum.” şeklinde olmalıdır.

Cevap A

2. Verilen sorunun A, B, D, E seçeneklerinde bulunan cümlelerin sözcüklerinin yazımı kurallara uygundur. Ancak C seçeneğindeki “Hayallerini gerçekleştirmek hiçde kolay olmamış.” cümlesinde “de” bağlacı bitişik yazıldığı için yazım yanlışlığı yapılmıştır. Doğru yazımı: “Hayallerini gerçekleştirmek hiç de kolay olmamış.” şeklinde olmalıdır.

Cevap C

3. Yardımcı fiille meydana gelen birleşik fiillerin yazımında ses düşmesi ya da ses türemesi yoksa fiil ayrı yazılır. Yardımcı fiille meydana gelen birleşik fiillerin yazımında ses düşmesi ya da ses türemesi varsa fiil bitişik yazılır. Buna göre “arz ederiz” ayrı yazılmalıdır.

Cevap B

4. Kurum ve kuruluş adlarının kısaltmalarında kısaltmaya gelecek ek kısaltmanın okunuşuna uyar. Türkçedeki ünsüz harfler de “e” ünlüsüyle okunduğuna göre C seçeneğindeki “KYK” kısaltmasına gelen ek “de” olacaktır.

Cevap C

5. Öncüldeki altı çizili sözcüklerden “bir an evvel, bir bir, bir kısmını, bir hayli” doğru olarak yazılmıştır. Ancak “bir denbire” sözcüğü ayrı yazılarak yazım yanlışlığına sebep olmuştur.

Cevap D

6. Sorunun A, B, C, D seçeneklerindeki sözcüklerin yazımı Türkçe dil bilgisi kurallarına göre doğrudur. Ama E seçeneğindeki “Bizimle gelmek istediği için onada (başkalarına olduğu gibi) bilet aldık.” cümlesindeki “da” bağlacı, bulunma eki olan “-da” gibi düşünülerek bitişik yazılmıştır. Doğru yazımı: “Bizimle gelmek istediği için ona da bilet aldık.” biçiminde olmalıydı.

Cevap E

TEST – 4

ÇÖZÜMLER

7. Kişilere odaklı söyleşiler konulu bir parça ve cümleleri numaralandırılmış olarak verilmiş. Bu cümlelerin birinde bulunan yazım yanlışını bulacağız. Sorunun A, B, C, E seçeneklerindeki cümlelerde sözcükler kurallara uygun olarak yazılmış. Dördüncü cümledeki “Kimi zamanda tanınmamış ancak yaşamı ve yaptıklarıyla dikkatleri çekmiş kişiler seçilir.” cümlesindeki “zaman-da” sözcüğü “zaman da” şeklinde yazılmadığı için yazım yanlış dördüncü cümlede dir.

Cevap D

8. İnternet hakkındaki parçadaki numaralanan sözcüklerin yazımını kurallara göre değerlendireceğiz. “Değiştirdi, yalnızca, ne yazık ki, yanı sıra” sözcüklerinin yazımları A, B, C, E seçeneklerinde doğru olarak verilmiştir. Ancak cümleye “başka şeyler gibi” anlamı katan “yanlarında” sözcüğündeki “da” bağlacının ayrı yazılması (yanları da) gerekirken bitişik olarak yazılmıştır.

Cevap D

9. Sınavlarda yazım yanlışlarının en çok sorulduğu “da” ile ilgili bir soru daha var karşımızda. “Film Haftası, 1989’da, İstanbul Film Festivali’nde, zaman ayrıldı” sözcüklerinin yazımı cümlede doğrudur. Ancak “başka şeye olduğu gibi” anlamı veren “çalışmalarınada” sözündeki “da” bağlacının ayrı yazılmaması yazım yanlış yapmıştır.

Cevap D

10. İlgili zamiri, sıfat yapım eki olan “-ki” her zaman kendinden önceki sözcüğe bitişik olarak yazılır. Bu durumda da “nerede ki, kiminki, ne zamanki” sorularından birinin cevabı olur. Bu soruların cevabı olan sözcüklere çoğul eki olan “-ler” de getirilebilir. A seçeneğindeki “yeter ki”, B seçeneğindeki “sınıftaki” sözcüklerinde bir yazım yanlış bulunmamaktadır. C ve D seçeneklerindeki her sözcük de yazım kurallarına uygun olarak yazılmıştır. E seçeneğindeki “senin ki” sözü, “kiminki” sorusunun cevabı olduğu için bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılarak yazım yanlışına neden olmuştur.

Cevap E

11. Değişik dillerin zenginleşmesi konulu bu parçanın B, C, D, E seçeneklerinde bulunan “kültürlü de, yok oluş, on dört, mozağinin” sözcüklerinin yazımı kurallara uygundur. Ancak “öyleki” sözcüğünün “öyle ki” şeklinde yazılmaması yazım kurallarına aykırı olduğundan yazım yanlışına neden olmuştur.

Cevap A

12. Bir cümlede ilgi zamiri olan ve “kiminki” sorusunun cevabı olan “-ki” eki ve sıfat türeterek “nerede ki, ne zamanki” sorularının cevabı olan “-ki” ekleri her zaman bitişik olarak yazılır. Bu arada “mademki, halbuki, oysaki, meğerki” sözcüklerindeki “-ki” ekleri de istisnai olarak her şartta bitişik yazılmalıdır. Buna göre D seçeneğinde bulunan “mademki “sözcüğündeki “-ki” ayrı yazılarak yazım yanlışına neden olmuştur.

Cevap D

13. Türk Dil Kurumunun belirlediği kurallara göre sözcükleri yazmamak yazım yanlışına nedendir. “Deniz yolunu” sözcüğü de “deniz yolu” şeklinde yazılmayarak yazım yanlışına neden olmuştur. Bu sözcüklerde anlam kaybı ya da tür değişimi olmamıştır.

Cevap E

1. Birden fazla basamaklı sayıları yazıyla yazarken ayrı yazılır (on altı). “Öyle ki” sözündeki “ki” bağlaç olduğu için ayrı yazılır. Dönem, devir adları da büyük harfle başlar (Victoria Dönemi’nin). “Damgalanmaktan” sözcüğünün yazımı da doğrudur. Ancak “bakış açısı” tamlamasındaki sözcüklerin bitişik yazılması için bir sebep bulunmamaktadır.

Cevap D

2. A, B, D, E seçeneklerinde verilen cümlelerde bir yazım kuralı ihlali söz konusu değildir. C seçeneğindeki “Dergide ki son yazısında ilginç konulara değinmiştir.” cümlesindeki “-ki” sıfat yapım eki olduğu için “dergideki” şeklinde yazılmayarak yazım yanlışına neden olmuştur bu sözcük.

Cevap C

3. Öncüde verilen açıklamayı doğru okuduğumuzda yanlış yapılmaması gereken öğretici bir soru görüyoruz. “Yalıcakpını, bülbülyuvası, camgöbeği, ayaküstü” birleşik sözcüklerinde anlam kayıpları bulunmakta. Buna göre bu sözcüklerin yazımı doğrudur. Açıklamaya göre D seçeneğindeki “denizyılanı” birleşik sözcüğünün sözcükleri anlamlarını koruduğu için “deniz yılanı” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap D

4. Yazım kuralları açısından bitişik yazılması gereken bir birleşik sözcüğü kurallara uymayarak ayrı iki sözcük şeklinde yazmak yazım yanlışına nedendir. Bu nedenle A seçeneğindeki “hiç bir” sözünü ayrı yazamayız ve “hiçbir” şeklinde yazmamız gerekmektedir.

Cevap A

5. “Batı Toroslar, Kızlar Tepesi, kuzeybatı, Hüseyin Kuyusu” sözlerinin yazımı parçada doğrudur. “Yüzyıl” sözcüğü asır anlamına gelecek şekilde kullanıldığında yazım yanlışına neden olacağı için ayrı yazılarak yazım yanlışına neden olmuştur.

Cevap C

6. İstanbul ve tarihi konulu bir parça ve bu parçadaki numaralanan beş sözcükten hangisinin kurallara uygun olarak yazılmadığını bulacağız. “2700 yıllık, MÖ 7. yy.dan, boyunca da, başlayarak” sözleri doğru yazılmıştır. “Pek çok” sözünü bitişik olarak yazmak yazım yanlışına neden olduğu için D seçeneğinin yazımı yanlışdır.

Cevap D

7. Türkçenin dil bilgisi kurallarına uymadan sözcükleri yazıya aktarmak yazım yanlışına neden olur. Sorunun A, B, C, D seçeneklerindeki sözcüklerin yazımı bu kurallara uygunluk açısından doğrudur. Türkçede iki heceli olup da ikinci hecesinde dar ünlü bir harf olan ve ünsüz harfle biten bir sözcüğe ünlü harfle başlayan bir ekin gelmesi durumunda ikinci hecede bulunan dar ünlü harfin düşmesi gerekir. Bu ünlüyü yazıda düşürmemek yazım yanlışına nedenidir. Ama E seçeneğindeki "hüzünü" sözcüğünde bu kurala uyulmayarak yazım yanlışlığı yapılmıştır. Sözcüğün doğru yazımı "hüznü" şeklindedir.

Cevap E

8. "P-Ç-T-K" ünsüz harfleriyle biten bir sözcüğe ünlü harfle başlayan bir ek getirdiğimizde ünsüz yumuşaması olur. Yumuşamaya uymamak yazım yanlışına nedenidir. Sorudaki "hiçbiri, birkaç, bilgiler, yayımları" sözcüklerinde bir yazım yanlışlığı yoktur ama "tadlar" sözcüğüne yumuşama yapılması için herhangi bir sebep olmadan "tatlar" yerine "tadlar" yazılması yazım yanlışlığıdır.

Cevap C

9. Türkçede çok tartışılan bir konu olan yabancı kökenli uzatma işaretiyle ilgili bir soru var. A, C, D, E seçeneklerinde verilen sözcüklerin yazımı doğrudur ama yabancı kökenli olan "tarihi" sözcüğü "tarihi" şeklinde yazılmadığı için sözcüğün yazımı yanlıştır.

Cevap B

10. Yazım kurallarını ülkemizin Türk Dil Kurumu belirler, bizler de bu kurallara uyarak yazım yanlışlığı yapmamaya çalışırız. Burada önemli olan doğru bildiğimiz yanlış uygulamalardır. Örneğin öncülde ikinci sözcük olarak verilen "yanyana" ikilemedir ve asla bitişik yazılamaz, doğru yazımı "yan yana" olmalıdır.

Cevap B

11. "Hastalığının sebeplerini henüz bulabilmiş değiller." cümlesindeki "Hastalığının henüz bulabilmiş değiller." sözcükleri doğru olarak yazılmıştır ama "sebeplerini" sözcüğü "sebeplerini" şeklinde yazılmayarak yanlış yazılmıştır.

Cevap B

12. Türkçede "baş" sözcüğüyle oluşan birleşik sözcükler bitişik yazılacağı için "başyapıtlarında" sözcüğü, "dilleri, yetkinliktedir, herhangi" sözcükleri doğru yazılmıştır ama ikileme olan "yanısıra" sözcüğü "yanı sıra" şeklinde yazılmadığı için yanlış yazılmıştır.

Cevap B

13. A, B, C, D seçeneklerinde sırayla altı çizili olarak verilen "barışsever, karıncacincitmez, gökdelenler, çokbilmiş" birleşik sözcükleri doğru yazılmıştır. Ancak E seçeneğindeki cümleyi doğru okuduğumuzda: "Orada yaşamamış, o insanlarla hiç bağ kurmamış gibi ne değerbilir ne yol yordam." cümlesindeki "değerbilir" sözcüğü bir nitelik değildir ve "değer bilir" şeklinde ayrı yazılmalıdır.

Cevap E

TEST - 5

ÇÖZÜMLER

1. Öncül olarak bize numaralanmış şekilde verilen "birkaç, söylemelidir, içinde, kaybetmesin" sözcüklerinin yazımı doğrudur ne var ki "aklıbaşında" söz öbeği "aklı başında" şeklinde yazılmayarak yazım yanlışına neden olmuştur.

Cevap A

2. Bölgemizdeki önemli uygarlıkları konu edinen parçanın A, B, C, D seçeneklerinde bulunan "Orta Doğu'nun, oldukça, olagelmışken, hiç kimsenin" sözcükleri doğru olarak yazılmıştır ama E seçeneğindeki "sıradışı" sözünün ayrı yazılması gerekirken (sıra dışı) bitişik olarak yazılması yazım yanlışına neden olmuştur.

Cevap E

3. Türk müziği konulu bir parça var öncülde. "1920'li yıllarda, klasik Türk Müziği, İstanbul Şehir Tiyatrolarında, öğretmenlerimiz de" sözcüklerinin yazımında bir yanlışlık yoktur. Sadece "İstanbul Şehir Tiyatrolarında" tamlamasında dikkat gerekiyor çünkü kurum adlarına gelen çekim eklerini kesme işaretiyle ayıramayız. Bu arada ikinci sözcüğün yazımı "utunu" değil, "udunu" şeklinde olmalıdır.

Cevap B

4. Parçadaki "nüfusuyla, UNESCO'nun, tarihî, ana vatani" sözcüklerinin yazımında bir yanlışlık yoktur. Ama yardımcı fiille oluşan birleşik fiillerde ünlü düşmesi ya da ünsüz ikizleşmesi bulunmuyorsa bu birleşik fiilleri ayrı iki sözcük olarak yazmamız gerektiği için "icadedilmiş" sözcüğü yazım yanlışlığı yapar. Bu fiilin doğru yazılışı "icat edilmiş" şeklinde olmalıdır.

Cevap D

5. Farabi konulu parçadaki "iş birliğinin, mülkiyeti, kabul eden, herkesçe" sözcükleri doğru olarak yazılmıştır ama "2'inci" sözcüğü yanlış yazılmıştır çünkü "ikiinci" şekli ortaya çıkmış olur, doğrusu "2'nci" şeklinde yazmaktır.

Cevap A

6. Film konulu bir parça var ve bu parçada numaralanmış olarak verilen "başlangıçta, çallığı, arka, planı, bir şeye" sözcüklerinin yazımlarında bir yanlışlık söz konusu değildir. "Birkaç" sözcüğü her şartta bitişik yazılacağı için D seçeneğinde bir yazım yanlışlığı bulunmaktadır.

Cevap D

7. Numaralanmış olarak verilen ilk cümledeki "hiç bir", ikinci cümledeki "kubbe de, üçüncü cümledeki birşeyler, dördüncü cümledeki yalnız" sözcükleri yanlış yazılmıştır. Bu sözcüklerin doğru yazılışı "hiçbir, kubbede, bir şeyler, yalnız" şeklindedir. E seçeneğinde bir yazım yanlışlığı yoktur.

Cevap E

8. Anadolu ve güzelliklerin konulu bir parça var ve bu parçadaki yanlış yazılan sözcüğü bulacağız. "Yeryüzünün, Anadolu'nun, yediveren, dört bir" sözcüklerinin yazımı doğrudur. Ama "pekçok" sözü yanlış yazılmıştır, doğru yazılışı "pek çok" şeklinde olmalıdır.

Cevap C

9. Türkçede ünlü daralması diye bir ses olayı vardır. Bu arada şimdiki zaman eki "-yor" dışında "de, ye" fiilleri ve niçin anlamındaysa "ne" sözcüğü "y" kaynaştırma harfini alır. Bunlar dışındaki bir kullanım yazım yanlışlığı yapar. A, B, C, D seçeneklerindeki sözcüklerin yazılışı doğrudur ama E seçeneğinde bulunan "yaşıyan" sözcüğü "yaşayan" şeklinde yazılmadığı için bu sorudaki yazım yanlışlığı olan sözcük durumundadır.

Cevap E

10. Sözcükleri yazım kurallarına uygun olarak yazmamak yazım yanlışlığı nedenidir. Öncülde verilen "başlayan, hukuku" sözcükleri de yanlış yazılmıştır. Doğrusu "başlayan, hukuku" şeklinde olmalıdır.

Cevap C

11. Öncüldeki "birçok, açık havada" sözcükleri doğru yazılmıştır. İkilemeler bitişik yazılmayacağı için "içice" yanlış yazılmıştır.

Cevap E

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Tamamlanmamış cümlelerin sonunda, söylemek istemediğimiz ya da söylenmeyen sözcüklerin yerinde üç nokta (...) kullanılır. Ancak üçüncü noktalamanın kullanıldığı cümlede böyle bir durum yoktur. Bu nedenle bu cümlede üç nokta yerine nokta (.) kullanılmalıdır.

Cevap C

2. Bu soruda ilk üç paranteze ve V. paranteze (,) konmalıdır. IV. paranteze ise eksiltili bir cümle olduğu için (...) konmalıdır. Zaten IV. parantezden sonra büyük harfle başlanması (Bunun) oraya virgül (,) gelmeyeceğinin kanıtıdır.

Cevap D

3. Ünlemlerden, ünlem bildiren sözlerden sonra, ayrıca emir cümlelerinde de ünlem kullanılır. Öncüldeki birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü noktalama işaretlerinin kullanımı doğrudur ama beş numaralı yere ünlem değil de nokta getirilmelidir.

Cevap E

4. Birden fazla sözcükten oluşan kurum ve kuruluş adlarını kısaltırken araya nokta konamaz. Ancak unvan kısaltmalarında bu işareti kullanmak gereklidir. "Odaya Dr. İlhami Bey girdi." şeklindeki kullanım öncülde verilen cümle için doğrudur.

Cevap A

5. A seçeneğinde zarf-fiilden, B, C, D seçeneklerinde de tamlayan sözcüklerden sonra virgül kullanılmıştır ve bu durum yanlıştır. E seçeneğindeki kullanım doğrudur. Burada sıralı cümleleri ayırmıştır. (başlanacak, destek verecektir.)

Cevap E

6. Virgülün asıl kullanım yerleri eş görevli sözcükleri ayırmak, öznenen uzak kalan ve vurgulanan özneyi belirtmektir. Seslenme sözlerden sonra, sıralı cümlelerde, ara sözlerde de virgül kullanılabilir. A seçeneğinde virgülün kullanımı yanlıştır çünkü şart ekini alan (-sa, -se) bir sözcükten sonra benzer bir sözcük gelmiyorsa herhangi bir noktalama işareti kullanılamayacağı için "okunursa" sözcüğünden sonra da virgülün kullanımı doğru değildir.

Cevap A

7. Dilek şart kipi olarak ya da ek fill olarak kullandığımız şart eki (-sa, -se) kendinden sonra benzer bir ek gelmiyorsa burada herhangi bir noktalama işaretini hemen ardından kullanamayız. Bu nedenle A seçeneğindeki "fikir ne kadar iyi olursa" söz öbeğinden sonra virgül kullanmamız noktalama yanlışı yapar.

Cevap A

8. A seçeneğindeki virgül, yüklemden uzak kalan ve vurgulanan özneyi belirtmek için kullanılmıştır. B, C seçeneklerinde eş görevli sözcükler olan niteleme sıfatlarını, D, E seçeneklerinde de yine eş görevli sözcükler olan zaman zarflarını ayırmak için virgül kullanılmıştır. Bu durumda A seçeneğindeki virgülün kullanım özelliği diğerlerinden farklıdır.

Cevap A

9. Öncüldeki noktalı virgül öznenen sonra gelmiştir. Benzer kullanım B seçeneğindeki cümlede vardır.

Cevap B

10. Noktalı virgül, öncüldeki cümlede birbirine virgüllerle bağlanan sözcüklerden ilkinin özne olması durumunda kullanılmıştır. Benzer kullanım da C seçeneğindeki "On parmağında on marifet olan genç tiyatro" yazarından sonra gerçekleşmiştir.

Cevap C

11. Ege Denizi'nde yapılan mavi yolculuk konulu olan parçadaki A, B, C, D seçeneklerinde kullanılan iki nokta, nokta, üç nokta ve tekrar virgül işaretlerinin kullanımları doğrudur ama şart ekini (-sa) alan "istiyorsanız" sözcüğünden sonra gelen virgülün kullanımı son derece yanlıştır. Çünkü bu eki alan bir sözcükten sonra benzer ek alan sözcük gelmiyorsa virgülden kesinlikle kullanamayız.

Cevap E

12. Virgülü genellikle eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanırız. A, B, C, D seçeneklerindeki kullanım da bu sebeptendir. "Okunan, bellekte kalan, disiplini olan, emek harcanmamış, titiz bir çalışma" kullanımlarında virgül niteleme sıfatı olan sıfat-fiillerden sonra gelmiştir. Ancak "en önemli fark" sözünde virgül özneyi ayırmak için kullanılarak sorunun cevabı olmuştur.

Cevap E

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Hangi tür tamlama olursa olsun bir tamlamada tamlayandan hemen sonra gelen tamlanandan önce virgül kullanmak noktalama yanlıştır. Bu nedenle sorunun A, B, C, D seçeneklerindeki noktalama işaretlerinin kullanımını doğrudur ama E seçeneğindeki virgülün kullanımı yanlıştır. "Yeryüzünün yüzde 70'inden fazlası sular altında." olmalıdır.

Cevap E

2. Öncülmüzün boş parantezle belirtilen I, II, IV, V numaralı yerlerine virgül (,) konmalıdır. Ancak III numaralı parantezin olduğu yere bir noktalama işareti konmasına gerek yoktur. (Ne var ne yoksa)

Cevap C

3. Noktalama işaretleri, yazdığımız cümlelerin anlatmak istediği düşünceyi tam olarak aktarmayı sağlar. Öncülün A, B, C, E seçeneklerine noktalama işareti konmalıdır. Ancak D seçeneğinde belirtilen yere bir noktalama işareti konamaz çünkü bu bir söz öbeğidir. (arasında yer almayı)

Cevap D

4. Noktalama işaretleri, yazdığımız cümlelerin anlatmak istediği düşünceyi tam olarak aktarmayı sağlar. Öncülün A, C, D, E seçeneklerine noktalama işareti yanlıştır. Ancak bir cümlede açıklama varsa orada nokta değil de iki nokta kullanılması gerektiği için B seçeneğinde noktalama işareti yanlıştır.

Cevap B

5. Balık ekmek konulu öncüldeki metinde A, B, C, E seçeneklerinde virgül eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır. D seçeneğindeyse yüklemden uzak kalan ve vurgulanan özneyi ayırmak için virgül kullanılmıştır.

Cevap D

6. Öncülün ilk numaralı yerindeki virgül cümlede yüklemden uzak kalan özneyi ayırmak için kullanılmıştır. "Bencilik olduğunu" sözcüğünden sonraysa eş görevli sözcükleri ayırmak amacı vardır virgülü kullanmada. D ve E seçeneklerinde de eş görevli sözcükleri ayırma görevi vardır bu noktalama işaretinin. Ancak B seçeneğinde tamlayan sözcükten sonra bir noktalama işaretinin gelmemesi gerekirken virgülün kullanımı noktalama yanlıştır neden olmuştur.

Cevap B

TEST – 3
ÇÖZÜMLER

7. Bir parçada birbirine virgüllerle bağlanan türlerden ya da takımlardan sonra benzer sözcükler geldiğinde araya bunları ayırmak için noktalı virgül konur. Bu parçada da bir gruba gençler, diğer gruba çocuklar alındığı için C seçeneğindeki boşluğa noktalı virgül, diğer boşluklara virgül konmalıdır.

Cevap C

8. Bir cümlede şart eki olan –sa, se– eklerini alan bir sözcükten sonra aynı eki alan başka sözcük gelmiyorsa ya da zarf-fiil ekini almış bir sözcükten sonra tekrar bu eki almış bir sözcük kullanılmamışsa araya herhangi bir noktalama işaretinin konması noktalama yanlışı yapar. Bu açıklamaya göre de E seçeneğindeki “olmasalar” sözcüğündeki şart ekinden dolayı buraya herhangi bir noktalama işaretinin konması yanlıştır.

Cevap E

9. Belli bir kenti ele alan parçanın A, B, D, E seçeneklerindeki virgüller (gezecek, görülecek; karşılar, kucaklar) eş görevli sözcükleri ayırmada kullanılmıştır. İlkinde niteleme sıfatlarını ayıran virgül, diğer bölümde yüklem-leri ayırma görevi almıştır. Ancak C seçeneğindeki “Ege ikliminde” dolaylı tümlecini belirtmek için bu noktalama işaretine yer verilmiştir. V. virgüle eş görevli sözcükler olan zarfları ayırmıştır.

Cevap C

10. Diğer noktalama işaretlerini yanlış kullandığımızda sadece noktalama yanlışı olur ama kesme işaretini yanlış kullanmak, aynı anda yazım yanlışı yapmaktadır. A, C, D, E seçeneklerinde yanlış kullanım söz konusu değildir ama B seçeneğindeki kullanım yanlıştır. Kurum adlarına gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz. (Bakanlar Kurulunun)

Cevap B

11. Kullandığımız noktalama işaretleri, anlatmak istediklerimizin tam anlamıyla nakledilmesini sağlar. Öncüldeki iki nokta, virgül, ilk noktalı virgül doğru kullanılmıştır. Ancak “çevirdiğim hayata bakış açım” söz öbeğinde “çevirdiğim” sıfatından sonra noktalı virgül konması yanlıştır. Buraya virgül gelmelidir.

Cevap E

1. Öncüldeki bir numaralı yere virgül, iki numaralı yere üç nokta konmalıdır. Dört numaralı boşluğa nokta, beş numaralı boşluğa da virgül konmalıdır. Ancak “tarihle ilgili çalışma” söz öbeğinde “çalışma” sözcüğünün sıfatı olan “tarihle ilgili” sözünden sonra bir noktalama işareti kullanmak, burada noktalama yanlışı oluşmasına neden olur.

Cevap C

2. Bir parçada açıklama yapılacaksa açıklama yapılacak sözcükten sonra iki nokta konur. Eş görevli sözcüklerden sonra virgüle yer verilmesi gerektiği için bu parçada ayrıçlarla belirtilen yerlere sırasıyla iki nokta, virgül, virgül ve cümle de bitmediği için üç nokta konmalıdır.

Cevap B

3. Noktalama işaretleri, yazdığımız cümlelerin anlatmak istediği düşünceyi tam olarak aktarmayı sağlar. Öncüldeki ilk boşluğa virgül (,), ikinci boşluğa açıklama olduğu için iki nokta (:), son boşluğa da soru cümlesi olduğu için soru işareti (?) getirilmelidir.

Cevap A

4. Okurların yazarlarla ilgili merak ettiklerini anlatmaya çalışan bu parçanın B, C, D, E seçeneklerinde belirtilen noktalama işaretlerini kullanmak, kurallara uygundur ama A seçeneğindeki numaralandırılmış yere noktalı virgüllü koymak yanlıştır.

Cevap A

5. Akdeniz ve Toroslar hakkındaki etkileyici bir yazı var. Bu yazının A, B, C, E seçeneklerindeki noktalama işaretlerinin kullanımı doğrudur. “Kekik sesleri içinde” söz öbeğinde “sesleri” sözcüğünden sonra gelecek bir virgül, doğal olarak noktalama yanlışına neden olur.

Cevap D

6. Bir insanın anıları benzeri bir yazı verilmiş ve bu yazıda boş parantezle belirtilen yerlere sırayla gelecek noktalama işaretlerini belirleyeceğiz. “Annesi şaşırarak şöyle dedi” sözünden sonra aktarma cümle geleceği için iki nokta, “Ne var” sözünden sonra da küçük harfle başlandığı için soru işareti değil de virgül gelecektir. Bu durumda seçeneklere baktığımızda cevap belli olur. Daha sonra üç nokta ve virgül kullanılacaktır.

Cevap D

7. Seslenme ve öneri ağırlıklı bu parçada seslenme sözcükten sonra (beyefendi) virgül konmalıdır. Daha sonra noktalı virgül gelecektir çünkü ardından virgüllerle bağlı sözcükler gelmektedir. Üçüncü boşlukta cümle tamamlanmadığı için üç nokta kullanılır. Diğer boşluk tuzaktır, soru işareti gelecek gibi bir durum var ama aslında virgül gelmelidir. “Evet, hayır” gibi sözcüklerden sonra da virgül geleceği için son boşluğa da virgül konur ve C seçeneği cevap olarak belirir.

Cevap C

8. Soru işareti kimi durumlarda tuzak soruları oluşturur bize. C seçeneğinde verilen “Acaba doğru yere mi geldik?” şeklindeki bir cümlenin sonuna mutlaka soru işareti konur ama “Acaba doğru yere mi geldik diye düşündük.” cümlesinin sonuna soru anlamı olmadığı için nokta konmalıdır.

Cevap C

9. “Boğaz” bu cümlede özne olduğu için virgül, “yaklaştırmıştı” yükleminden sonra açıklama geleceği için iki nokta, “mavi suları, balıkları, martıları” şeklinde cümle devam edeceği için üç nokta, ardından da noktalı virgül gelmelidir verilen bu öncüde.

Cevap E

10. Ardından açıklama geleceği için ilk boşluğa iki nokta, eş görevli sözcükler (olduğunu, çevrildiğini) bulunduğu için virgül, cümle tamamlanmadığı için üç nokta, “mi” soru edatı da kullanıldığı için soru işareti kullanılmalıdır bu parçada sırayla.

Cevap A

11. “Kimdir” soru zamiri yüklem olduğu için bu soruda kullanılacak ilk noktalama işareti de soru işareti olur ve A, B seçenekleri elenir. “Ne yaparsınız” sözü de ikinci yüklem olduğu için tekrar soru işareti gelecektir ve bu durumda cevap kendiliğinden ortaya çıkar. Ardından gelecek açıklama için iki nokta ve cümle de tamamlandığı için nokta getirilmelidir.

Cevap D

12. Öncüde verilen metnin ilk ayrıç içine noktalı virgül, sıralı cümleleri ayırdığı için ikinciye virgül, aktarma cümle kullanılacağı için iki nokta, virgül ve nokta konmalıdır. (Bir daha Elvis gelir mi, bir daha Frank Sinatra gelir mi bilemem.)

Cevap C

13. Virgülün kullanım alanlarından biri de yüklemden uzak kalan ve vurgulanan özneyi belirtmektir. "Isaac Newton, bu, Newton'un ortaya attığı fikir, bu görüş" sözleri özne olup bunlardan sonra bu amaçla virgül kullanılmıştır ve doğrudur. "Kuralını, yıkmayı" söz öbeğinde araya bir noktalama işareti giremez. Burada kullanılan virgül yanlıştır.

Cevap E

TEST - 4

ÇÖZÜMLER

1. Niteleme sıfatları ayrıldığı için (dik, ağaçsız yokuş) ilk boşluğa virgül konmalıdır. "Ha gayret" sözü ünlem, "Çinlatti" yüklemi de nokta kullanmamız gerektiğini göstermektedir bize. Birinin konuşmasından önce olduğu için de iki nokta getirilmelidir.

Cevap A

2. Bir doğa tasvirinin olduğu öncüldeki boş yay ayrıçla gösterilen ilk boşluğa virgül, ikincisine de noktalı virgül getirilmelidir. Tırnak işareti içerisindeki aktarma cümle olduğuna göre de üçüncü boş yay ayrıca da iki nokta getirilmelidir. Son boş yay ayrıca da sıralı cümleleri ayırdığı için virgül konmalıdır. (göçelim, kurtulalım)

Cevap A

3. Ünlü şairimiz Necip Fazıl'dan söz edilen bir parça var elimizde. Parçanın ilk boş yay ayrıcına özneyi ayırdığı için virgül, ikinci yay ayrıca da tamamlanmayan bir cümle olduğu için üç nokta getirilmelidir. Üçüncü yay ayrıca virgül, dördüncü yay ayrıca açıklama cümlesinden önce olduğu için iki nokta, devrik olan cümle tamamlandığı için de son boş yay ayrıca da nokta konacaktır. Bu sıralamaya uygun seçenek de C'dir.

Cevap C

4. Ne güzel söylemişler: "Çok konuşuyoruz ama az dinliyoruz." Çağımızın sorununu, hastalığı bu. Bu şekilde verilen öncüldeki cümleye ilk yay ayrıca aktarma cümle olduğu için iki nokta, ikinciye cümle tamamlandığı için nokta, üçüncü yay ayrıca da eş görevli sözcükleri ayırdığı için virgül konacaktır.

Cevap D

5. "Bunlar yeter mi" kısa cümlesi soru anlamlı olduğundan dolayı soru işareti, "Kesinlikle yetmez." cümlesinde de yargı tamamlandığı için nokta işareti konacaktır. "Onlara şunu da eklemelisiniz:" iki noktayla tamamlanır. Bu sıralama sadece A seçeneğinde bulunduğu için cevap kendiliğinden belirir. "Değerlerini, ilkelerini" sözcükleri de belirtili nesnelere oldukları için araya virgül konmalıdır.

Cevap A

6. Öncüldeki boşlukların ilk üçüne arka arkaya noktalı virgül (;), virgül (,) , virgül (,) gelecektir. Ardından da ünlem ve ünlem ile iki nokta işaretleri gelmelidir. (Amma yaptın ha!..)

Cevap A

7. Düzeltme işareti Türkçe kökenli değildir. Dilimizde özellikle Arapça ve Farsça kökenli sözcüklerde kullanılır. A, B, D, E seçeneklerinde bulunan "hâlâ, hikâye, resmî, kâğıt" sözcüklerindeki düzeltme işaretlerinin kullanımı doğrudur ama C seçeneğindeki "reklam" sözcüğünde düzeltme işareti kullanılamaz.

Cevap C

8. Öncüldeki parçayı incelediğimiz zaman ayrıçla belirtilen yerlere sırayla virgül, iki nokta, virgül, virgül ve üç nokta getirilmelidir. (başvurmalıdır: yazarların sözlerine, mektuplarına, çağdaşlarının kanılarına, edebiyat eserlerinin kendilerine...)

Cevap D

9. Tuluat ve Anadolu konulu öncüldeki parçanın iki numaralı yerinde niteleme sıfatlarının (gösteren, solmuş), üç numaralı yerinde yer tamlayıcılarının (kasabanın tiyatrosunda, köy meydanında) dört ve beş numaralı yerlerde de öznelerin arasında (kahve iskemleleri, üç beş masa; bir sedir, delik deşik boyalı iki perde) virgül kullanılabilir. Ancak bir numaralı yerde (kasabaya-adım atsanız) hiçbir noklama işareti gelemmez.

Cevap A

10. Öncüldeki "Balıkçı () orfinozu () şimdiye dek tuttuklarına hiç benzemeyen bu balığı(heyecanlı () özlemle beklemiş () emeğinin karşılığını sonunda alabilmişti ())" bu parçadaki boş parantezle belirtilen yerlere sırayla virgül, kısa çizgi, kısa çizgi, virgül, noktalı virgül ve nokta işaretleri getirilmelidir. "Balıkçı ,orfinozu şimdiye dek tuttuklarına hiç benzemeyen bu balığı-heyecanlı özlemle beklemiş; emeğinin karşılığını sonunda alabilmişti,"

Cevap E

11. Öncülün birinci ve ikinci virgülleri vurgulanan özneyi belirtmek için kullanılmıştır. (İroni, . . . anlatmaktadır. İroni aracılığıyla yazarlar, . . . dile getirirler.) Diğer kullanımlarda bir grup oluşturma söz konusu değildir. Üçüncü kullanımda eş görevli sözcükleri, dördüncü kullanımda zarf tümlecini, son kullanımda da virgül sıralı cümleleri ayırmıştır.

Cevap A

TEST – 1

ÇÖZÜMLER

1. Birden fazla yargısı olan cümlelerde yargılardan biri için geçerli olan bir ögeninin diğer yargı geçerli olmaması durumunda anlatım bozuktur. Buna göre C seçeneğindeki cümlede dolaylı tümleş eksikliği vardır çünkü "edebî eserler" söz öbeği diğer yargıya dolaylı tümleş olamaz: "... eserler olarak algılıyor ve eserlere önem veriyor." şeklinde düzeltilir.

Cevap C

2. Birleşik, sıralı ve bağlı cümlelerde ilk yargı için geçerli olan nesnenin ikinci yargıya dolaylı tümleş olarak düşünülmesi yanlıştır. Bu durumda ikinci yargıya uygun bir dolaylı tümleş getirmek gerekir, aksi durumda dolaylı tümleş eksikliğinden anlatım bozukluğu ortaya çıkar. "İzmir'i çok sevdiğini ve hiç ayrılmak istemediğini söylüyor." cümlesinde de ikinci yargıda "nereden" sorusunun cevabı olan "İzmir'den (oradan)" olmadığı için dolaylı tümleş eksikliği anlatım bozukluğu yapmıştır.

Cevap D

3. Birleşik, bağlı ya da sıralı cümlelerde ortak olmayan bir ögeyi ortak gibi düşünme yanlıştır. Bu durumda kolay olur. Bunun için bu tür cümlelerde oldukça dikkatli olmamız gerekmektedir. "...tat artmaya (başlar); planlar, programlar yapmaya başlarız." şeklindeki küçük bir değişiklikle öncüldeki anlatım bozukluğunu giderme şansımız olur.

Cevap D

4. Birleşik yapı bu cümlede yan yargı ile temel yargı arasındaki uyumsuzluk anlatım bozukluğuna neden olmuştur. "...bilmeli...ve bunlara uygun çözümler ortaya koymamız gerekir." cümlesinde "bilmeli" yargısı yerine getireceğimiz "bilmemiz" sözcüğü anlatım bozukluğunu yok eder.

Cevap D

5. İsim tamlamalarında ortak olmayan bir sözcüğü ortak gibi düşünmek tamlama yanlışlığından anlatımı bozar. A seçeneğindeki "takım arkadaşlarım ve kendi adıma" ifadesi de "takım arkadaşlarım adına ve kendi adıma" ya da "takım arkadaşlarım ve kendi adıma" şeklinde olmadığından anlatım bozulmuştur.

Cevap A

6. "Ercan Amca" sözüyle başlayan öncüldeki numaralanmış cümlelerin I, II, IV ve V'incisinde bir anlatım bozukluğu yoktur. Ancak III. cümlede (Birkaç zamandan bu yana emekli olmuştu ve bundan mutluluk duyuyordu." cümlesinde yanlış anlamda sözcük kullanılarak anlatım bozukluğu yapılmıştır. Doğru kullanım: "Birkaç aydır emekliydi ve bundan mutluluk duyuyordu." olmalıdır.

Cevap C

TEST – 2

ÇÖZÜMLER

1. Birleşik ve sıralı cümlelerde yargılardan biri için geçerli olan ögeyi diğer yargıya aynı öge olarak düşünmek anlatımı bozabilir. Öncülün ikinci cümlesindeki "... müzik aletini yolda bırakmaması ve ihanet etmemesidir." ifadesi de "...müzik aletini yolda bırakmaması ve müzik aletine ihanet etmemesidir." şeklinde olmalıdır.

Cevap B

2. Bir fiille bir ismin meydana getirdiği birleşik fiillerde fiili atıp da isimden aynı anlama gelecek bir fiil türetebilirsak attığımız fiil gereksiz olur. Bu açıklamaya göre A seçeneğindeki "giriş yaptılar" yerine kullanacağımız "girdiler" fiilini kullanmamız durumunda anlatım bozukluğu giderilir.

Cevap A

3. Sözcüğün anlam inceliğine dikkat etmemek, yazılışı ya da anlamı aynı doğrultuda olan sözcüklerden biri yerine yanlışlıkla bir diğerini kullanmaktır. Sorumuzun seçeneklerini değerlendirmeye başladığımızda A, B, C, D seçeneklerinde bir yanlış kullanım olmadığını göreceğiz. E seçeneğindeyse "alacağımız başarı" söz öbeği yanlıştır çünkü başarı alınmaz, elde edilir.

Cevap E

4. Süre sözcüğü zaman anlamına gelir. Yanlış kullandığımız sözcüklerden ikisi de "süre-süreç" sözcükleridir. Bunları karıştırarak bir diğerinin yerine kullanmak da anlatımımızı bozar. Süreç sözcüğü bir durumun belli bir sonuca doğru gidişi, birbirini düzenli olarak izleyen değişmelerle gelişmesi anlamlarındadır. Bu nedenle A seçeneğinde kullanılan "Söz konusu projenin en kısa süreçte tamamlanması gerekir." cümlesindeki süreç sözcüğü yerine "süre" sözcüğünün kullanılması da anlatım bozukluğu oluşturmuştur.

Cevap A

5. Sözcüklerin anlamlarını tam olarak bilmeden kullanmamız ya da onlara vereceğimiz ekleri tam olarak bilemememiz bizi anlatım bozukluklarına iter. B seçeneğinde bulunan "Uzun süredir aldığı ilaçlar midesine ve böbreklerini etkilemiş." cümlesindeki "midesine etkilemiş" yargısı yanlıştır, bunun yerine "midesini etkilemiş" yargısını kullanmalıyız.

Cevap B

6. Öncülün I, II, IV ve V. cümlelerinde anlatım bozukluğu yoktur. Ancak üçüncü cümlede (Ama bu eserlerdeki kaliteyi ve yeteri olup olmadığını ben değil, toplum söyleyecek.) anlatım bozuktur. Cümlemiz: "Ama bu eserlerdeki kaliteyi ve kalitenin yeterli olup olmadığını ben söylemeyeceğim, toplum söyleyecek." şeklinde düzeltilir.

Cevap C

7. Dilin sözcüklerinin anlamlarını tam olarak bilmememiz kendiliğinden bir anlatım bozukluğuna neden olmaktadır. Bu durum da yanlış anlaşılmalara yol açmaktadır. "Bu sözlerinle beni sinirlendirmek için çalışıyorsun." cümlesi yerine "Bu sözlerinle beni sinirlendirmeye çalışıyorsun." dememiz gerekirdi.

Cevap D

8. Sözcükleri cümlelerde gelişigüzel yerleştiremeyiz. Sözcüğü cümlede anlamına uygun yerde kullanmamak anlatım bozukluğu oluşturabilir. Sorumuzun E seçeneğindeki "Kardeşine niçin odayı toplamadığı için çıkmış." cümleyi "Kardeşine odayı niçin toplamadığı için çıkmış." şeklinde değiştirildiğinde anlatım bozukluğu giderilmiş olur.

Cevap E

9. Halk arasında çokça yapılan bir yanlış, sözcüğün anlamına uygun olarak cümlede kullanılmamasıdır. Bu durum da yanlış anlamda sözcük kullanmakla ilgili anlatım bozukluğuna neden olur. Sorunun A, B, D, E seçeneklerindeki cümlelerde herhangi bir anlatım kusuru söz konusu değildir. C seçeneğindeki "poz vermek" sözü bu cümleye uygun değildir. Çünkü poz fotoğrafa verilmez, fotoğraf için fotoğraf makinesine poz verilir.

Cevap C

10. Tarihsel güzelliklerle ilgili bir parça var ve bu parçanın numaralanmış cümlelerini inceleyerek hangisinde anlatım bozukluğu olduğunu bulacağız. Birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci cümlelerde bir anlatım bozukluğu yoktur. Dördüncü cümlede “Burada, en büyük iki taşta bakınca birinde öküz başı, diğeriinde hilal vardı.” ifadesinde anlatım bozuktur. Çünkü “bakınca” yerine “baktığımızda” sözcüğü gelmeliydi ya da “vardı” yüklemi yerine de “görmüş-tük” denebilir.

Cevap D

11. TÜYAP Kitap Fuarı konulu numaralanmış cümleler var karşımızdaki öncülde. Parçanın cümlelerini okuduğumuzda ilk dört cümlede anlatım bozukluğu olmadığını anlarız. Beşinci cümledeyse “Kimisiyse kitabın adından ötürü fotoğraf albümü sanan genç okurlarına sinirleniyor.” ifadesini “Kimisiyse kitabın adından ötürü kitabı fotoğraf albümü sanan genç okurlarına sinirleniyor.” şeklinde değiştirerek düzeltiriz.

Cevap A

12. Birleşik, sıralı ya da bağlı cümlelerde ortak olmayan özneyi ortakmış gibi kullanmak anlatım bozukluğuna neden olur. “Romanın basılması ekimde bitecek, aralıkta piyasaya çıkacak.” cümlesinin ikinci yargısının öznesinin belli olması için bu bölüme “roman” sözcüğü özne olarak eklenmelidir. “Romanın basılması ekimde bitecek, roman aralıkta piyasaya çıkacak.”

Cevap A

13. A seçeneğindeki “doğayı seviyorsanız” ifadesi anlamca doğrudur ama devamındaki “gitmek istiyorsanız” ifadesinde “nereye” sorusunun cevabı olan “doğaya” sözcüğü eksiktir. Bu durumda kullanılması gereken dolaylı tümleci kullanmamaktan anlatım bozukluğu ortaya çıkmış olur.

Cevap A

14. Alışkanlık olarak zaman kazanmak ya da anlamını tam olarak bilmemek gibi nedenlerle sözcükleri yanlış olarak kullanmaktayız. Özellikle de ortak olmayan öğeleri ortak gibi düşünerek büyük yanlışlar yapıyoruz. Şövalye sözcüğünü ele alan bu sorunun üçüncü cümlesinde de böyle bir yanlış bulunmaktadır. Elbise, ayakkabı, çorap gibi giyecekler giyilir ama zırh giyilmez, bedeninin belli yerlerini saldırlardan korumak için takılır. Bu nedenle şövalyeler için kullanılan “zırh giyen” sözü anlatım bozukluğuna neden olmuştur.

Cevap C

15. Sıralı ya da bağlı cümlelerde öğeler ortak olarak kullanılabilir ama ortak olmayan bir öğeyi ortak gibi kullandığımızda anlatım bozukluğu yaparız. Sorunun E seçeneğinde de bunu belgeleyen bir anlatım bozukluğu var. “Bu çalışma sonunda hem unvan kazanmış hem de yurt dışına açılma şansı bulacağım.” cümlesinde ortak olmayan yüklemi ortak olarak kullandığımız için anlatım bozukluğu ortaya çıkmıştır. Bu cümlenin doğru şekli “Bu çalışma sonunda hem unvan kazanmış olacağım hem de yurt dışına açılma şansı bulacağım.” şeklinde olmalıdır.

Cevap E

16. Sorunun E seçeneğindeki cümlede “Artan yemeklerinizi çöpe değil, sokak hayvanlarına verin.” cümlesinde “verin” yüklemi ortak olarak kullanılmıştır. Ama bir şeyi çöpe vermek mümkün değildir. Çöpe atılır artan yemekler. Bunun için E seçeneğindeki cümledeki anlatım bozukluğunu “Artan yemeklerinizi çöpe atmayın, sokak hayvanlarına verin.” şeklinde küçük bir değişiklik yok edebiliriz.

Cevap E